

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ - ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ (ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
586

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ - ΑΘΗΝΑΙ 1961

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

B 131A ΕΣΣ

Κρητικός (Βιων. Δ. Τέξιος (Μην.)

ΑΡΧΑΙΑ
 $\epsilon/\Gamma = 28_9$

5

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ

β 13^η ΕΕC
Κρητικός (Βιβλιοθήκης) Τσέλιος (Μάζα)
ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1961

002
ΛΝΣ
ΕΤ2Β
586

ΕΙΣΑΓΡΗ

Ο ΓΡΑΝΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι ἀρχαῖοι μας πρόγονοι εὐαλλιέργησαν θυμασίως ὅλα τὰ εἴδη τοῦ γραπτοῦ λόγου. Τὰ ἀθάνατα ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων δεικνύουν, ὅτι καὶ ἡ ποίησις καὶ ὁ πεζὸς λόγος ἔφθασαν εἰς ὑψηστὸν βαθμὸν ἀναπτύξεως.

Καὶ ἡ μὲν ποίησις γενικῶς προηγήθη τοῦ πεζοῦ λόγου,

διότι αὕτη εἶναι προϊὸν φαντασίας, τὴν ὅποιαν εἶχε πλουσίαν ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἐνῷ ὁ πεζὸς λόγος ἀπαιτεῖ ώριμότητα σκέψεως καὶ ἀκρίβειαν ἐκφράσεων.

Εἰδικώτερον δὲ ἡ ἐπική ποίησις εἶναι τὸ ἀρχαιότερον εἶδος, ἀναπτυχθὲν πρὸ τῆς λυρικῆς καὶ τῆς δραματικῆς, διότι οἱ "Ἐλληνες, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπεκράτουν ἀκόμη κι παλαιαι βασιλεῖαι, ἐτέρποντο ἀκούοντες τὰς μυθικὰς παραδόσεις περὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἥρωών, εἰς τοὺς ὄποιους ἀνῆγον τὸ γένος των οἱ ἀνακτες.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

"Η λυρικὴ ποίησις ἀνεπτύχθη βραδύτερον τῆς ἐπικῆς. Καὶ εἶχε μὲν καὶ αὐτὴ τὴν ἀρχὴν παλαιότατα εἰς τὰ ἄσματα τοῦ λαοῦ ἐν ἀτέχνῳ ἢ δημάδει ποιήσει (ἰδίως εἰς θρησκευτικὰ ἄσματα πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἀπόλλωνος). 'Αλλ' ὡς ἔντεχνον εἶδος ἡ λυρικὴ ποίησις ἤρχισεν ἀναφανομένη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Η' π.Χ. αἰώνος, ἦτοι πολὺ μετὰ τὴν ἐπικήν.

"Η ἐκδήλωσις καὶ αὐτῆς ἔγινεν εἰς προσήκοντα τόπουν καὶ χρόνον. Κάτω ἀπὸ τὸν λαμπρὸν οὐρανὸν τῆς Ἰωνίας «μὲ τὸ γλυκύτερον κλῖμα τοῦ κόσμου», οἱ "Ἐλληνες εἶχον ίδρυσει μεγάλας καὶ πλουσίας πόλεις. Εἰς ἐλευθέρias καὶ ἀκμαζούσας πολιτείας οἱ ποιητικοὶ Ἰωνες ἐπλημμυρίζοντο ἀπὸ συναισθήματα, τὰ διποῖα ἐζήτουν νὰ ἔξωτερικευθοῦν. 'Ησθάνοντο βαθύτατα τὴν ἀνάγκην καὶ εἶχον πλήρη τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ πλουσίου ψυχικοῦ των κόσμου.

Κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν δημιουργικὴν ἐποχὴν εὑρέθησαν ἀνδρες ἔχοντες τὴν ἴκανότητα ν' ἀνταποκριθοῦν εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ ἤρχισαν οὕτω τὴν πρώτην ἔντεχνον λυρικὴν δημιουργίαν. 'Απὸ τότε βαθυτὸν ἡ λυρικὴ ποίησις προήχθη μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ε' π.Χ. αἰώνος, ὅτε ἔφθασεν εἰς ὑψίστην ἀκμήν, διαδοθεῖσα εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς 'Ελλάδος.

ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΑΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ό έσωτερικός ψυχικός κόσμος, τὸν ὅποιον ἐκφράζει ἡ λυρικὴ ποίησις, εἶναι ποικίλος. Σκέψεις, ίδεαι, συναισθήματα, πάθη διάφορα, χαρά, λύπη, ἐνθουσιασμός, ἀπογοήτευσις, δρμή, πρὸς δρᾶσιν, ἀπελπισία, θυμασμός, ἀγάπη, ἔχθρα, τόλμη, φόβος καὶ τόσα ἄλλα πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ καὶ ἔξωτερικεύονται διὰ τῶν προϊόντων τῆς ποιήσεως του. "Ἐπειτα καὶ οἱ τρόποι τῆς ἔξωτερικεύσεως ποικίλοιν. Τὰ μέτρα, οἱ ὁρίθμοι, ἡ γλώσσα, ἡ ἀπαγγελία ἡ ἡ μετὰ μοισικῆς ἔκφρασις τῶν λυρικῶν ποιημάτων ποικίλουν ἐπίσης.

Τοιουτοτρόπως ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς μορφῆς, διὰ τῆς ὅποιας ἐκφράζεται ἡ λυρικὴ ποίησις, διακρίνεται εἰς τέσσαρα κύρια εἰδή : εἰς τὴν ἐλεγειακήν, τὴν ιαμβικήν, τὴν μελικήν καὶ τὴν χορικήν. Τὰ εἰδη ταῦτα διεμορφώθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀλληλοιδιαδόγως, ἔκαστον δ' ἔξ αὐτῶν προσῆλθεν ἐκ τοῦ προηγούμενου κατὰ φυσικὴν καὶ κανονικὴν πρόσοδον μὲ τὴν ἐπέκτασιν καὶ τοῦ νοήματος καὶ ίδιως τοῦ μέτρου. Διότι τὸ μέτρον, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ κυριώτερον στοιχεῖον εἰς τὴν ἀλληλοιδιαδόγως ποίησιν, διαδοχικῶς μεταβαλλόμενον καὶ πλάτυνόμενον ἔφθασεν ἀπὸ τὸν ἀπλούστατον ἐλεγειακὸν τύπον εἰς τὰ τεχνικώτατα καὶ ποικιλότατα συστήματα τῆς χορικῆς ποιήσεως.

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ πρῶτον προϊὸν τῆς λυρικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ **ἔλεγεία**, ἔξ της καὶ ἡ ποίησις λέγεται **ἔλεγειακή**.

Ἡ ἔλεγεία εἶναι δημιούργημα τῶν Ἰώνων καὶ ἐμφανίζεται κατὰ τὸ 700-600 π.Χ. Ἐλαύθε δὲ τὸ ὄνομά της ἐκ τῆς λέξεως **ἔλεγος**, ἡ ὅποια ἐσήμαινεν ἄσμα θρηνῶδες, φρόμενον πρὸς αὐλόν. Ἐπομένως ὁ ἀρχικὸς χαρακτήρ τῆς ποιήσεως ταύτης ἦτο μᾶλλον θρηνῶδης. Βραδύτερον δύμας ὁ κύκλος τῆς ἔλεγείας ἐπεξετάθη καὶ δὲν ἔξέφραζεν αὔτη μόνον

Θρῆνον, ἀλλὰ καὶ οἰανδήποτε σφοδρὸν ψυχικὴν συγκίνησιν,
ἥτοι χαράν, λύπην, ἔρωτα, ἐνθουσιασμὸν καὶ ἄλλα.

Ἐπίσης εἰς τὴν ἐλεγείαν ὑπάγεται καὶ τὸ λεγόμενον
ἐπίγραμμα, τὸ διποῖον εἶναι σύντομος ἐλεγέναι, ἀποτελου-
μένη ἀπὸ ἐν δίστιχον, σπανίως δὲ ἀπὸ περισσότερα.

Γλῶσσα τῆς ἐλεγείας εἶναι ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος,
ὅπως καὶ τοῦ ἔπους, μὲ πολλοὺς αἰολισμοὺς καὶ δωρισμούς.
Κυριώτεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως εἶναι
ὁ Καλλίνος, ὁ Τυρταῖος, ὁ Μίμωνος, ὁ Σόλων, ὁ Ξενοφά-
νης, ὁ Θέογνις, εἰδικῶς δὲ εἰς τὸ ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης
ὁ Κεῖος. (Περὶ τοῦ βίου αὐτῶν βλέπε εἰς τὰς ἑρμηνευτικὰς
σημειώσεις).

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Συγγρόνως πρὸς τὴν ἐλεγειακὴν διεμορφώθη εἰς χωρι-
στὸν εἶδος καὶ ἡ **ιαμβικὴ ποίησις**, διομασθεῖσα ἀπὸ τὸν
ιαμβὸν, ὁ διποῖος ἐσήμαντος σκῶμμα καὶ σκωπικὸν στίχον.
"Ωστε ἀρχικῶς ἡ ιαμβικὴ ποίησις ἦτο καθαρῶς σκωπική,
χλευαστική καὶ εἰρωνική, προελθοῦσα ἀπὸ παλαιότατα δη-
μώδη σκωπικὰ φραστα, ἀνταλλασσόμενα μεταξὺ τῶν ἑορ-
ταστῶν τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου, οἱ διποῖοι ἐπετρέ-
πετο νὰ σκώπτουν ἐλευθέρως ἀλλήλους.

Βραδύτερον ὅμως προσέλαβε μεγαλυτέραν εὐρύτητα.
Καὶ εἶχε μὲν ὡς βάσιν τὸ σκῶμμα, διὰ τοῦ ὄποιον ἀπέβλεπεν
εἰς τὴν διόρθωσιν ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων, ἡσχολεῖτο ὅμως
καὶ μὲν κοινωνικὰ ἡ πολιτικὰ θέματα, λαμβάνοντα σφυρομήν
ἀπὸ τὰς ταραχὰς καὶ τὰς ἔριδας, ἀπὸ τὸν σάλον καὶ τὴν τρι-
κυμίαν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Καὶ ἡ ιαμβικὴ ποίησις, ὅπως
καὶ ἡ ἐλεγεία, ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Ἰωνίαν. Ἔνθη ὅμως ἡ
ἐλεγεία, ὅπως προηγουμένως τὸ ἔπος, διεδόθη καὶ εἰς τὰ
ἄλλα ἐλληνικὰ φῦλα καὶ μετερρουθιμίσθη κατὰ τὴν ἰδιοφύτεν
έκάστου τούτων, ἡ ιαμβικὴ ποίησις παρέμεινε κυρίως ὡς
χαρακτηριστικὸν Ἰωνικὸν εἶδος, μὴ δυνάμενον ν' ἀναπτυ-
γθῆ παρὰ μόνον εἰς τοὺς ἐλευθεριάζοντας Ἰωνας.

Γλῶσσα καὶ τῆς ιαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ Ἰωνικὴ

Βιάλεκτος, διάφορος ὅμως τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς ἐλεγειακῆς ὡς μᾶλλον ἐγγυτέρᾳ πρὸς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον. Σπουδαιότεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ἱαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ὁ Ἀρχίλοχος καὶ ὁ Σημωνίδης (ὁ Ἀμοργῖνος), περὶ τοῦ βίου τῶν ὄποιων βλέπε εἰς τὰς ἑρμηνευτικὰς σημειώσεις.

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

‘Η ἐλεγειακὴ καὶ ἡ ιαμβικὴ ποίησις προπαρεσκευάσαν τὴν ἐμφάνισιν τῆς μελικῆς ποιήσεως, ἡ ὅποια μετὰ τῆς χορικῆς ἀποτελεῖ τὴν κυρίως λυρικὴν ποίησιν. Σὺν τῷ χρόνῳ δηλαδὴ συνεδυάσθη ἡ ποίησις μετὰ τῆς ὄλον προαιγμένης μουσικῆς καὶ τοιουτοτρόπως ἐδημιουργήθη ποίησις συνοδευομένη ὑπὸ τῆς λύρας ἢ ἄλλου μουσικοῦ ὁργάνου. Τὸ εἰδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ Αἰολέων, δι’ ὃ καὶ καλεῖται αἰολικὴ μελικὴ ποίησις (ἢ αἰολικὸν μέλος). Μὲ τὸ νέον τοῦτο εἰδος ἡ ποίησις ἀνυψώθη πολὺ, ηρύνθη ἔπι περισσότερον ὁ κύκλος τῶν θεμάτων τῆς καὶ τὸ μέτρον ἔλαβε μεγάλην ποικιλίαν.

Γλῶσσα τῆς μελικῆς ποιήσεως εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ αιολικὴ διάλεκτος. Ἐπιφρανέστεροι δὲ ἀντιπρόσωποι κύτης εἶναι ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφώ καὶ ὁ Ἀνακρέων.

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Παραλήγως πρὸς τὴν μελικὴν ποίησιν ἀνεπτύχθη καὶ ἡ λεγομένη χορικὴ ποίησις, εἰς τὴν ὥπαιαν τὸ ἄσμα ἔδετο συνοδείᾳ καὶ μουσικοῦ δργάνου καὶ χοροῦ δρχουμένου. Ἀποτελεῖται δηλαδὴ συνδυασμὸν ποιήσεως, μουσικῆς καὶ δρχήσεως. Εἶναι ἐπομένως ἔτι τελειότερον εἶδος τῶν προσηγουμένων καὶ ἐκφράζει συνθετώτερα συναισθήματα. Ἡ δὲ συνοδείᾳ χοροῦ προσδίδει εἰς τὴν ποίησιν ὅμιδικότερον γαραντῆρα.

"Ωστε, ένθη ή μελική ποίησις έξωτερικεύει τὸ περιεχόμενον τῆς ψυχῆς ἐνὸς ἀτόμου, τοῦ ποιητοῦ, ή χορική ποίησις ἔκφραζει σκέψεις, συναισθήματα, πάθη καὶ πόθους τοῦ πλήθους, λαμβάνοντα κυρίως ὡς θέματα τὴν ἐξύμνησιν θεῶν,

ήρωων, νικητῶν καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, εἰς ἕορτὰς καὶ πανγυρικὰς ἐκδηλώσεις.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Δωριέων, οἱ ὄποιοι ἐκ χαρακτῆρος ὑπέτασσον τὸ ἀπομόνων εἰς τὴν ὄλοτητα, καὶ προσῆλθεν ἀπὸ ἕορτὰς καὶ πανγυρίσεις πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Ἐκ τῆς προελεύσεως του δὲ ταύτης ὀνομάσθη καὶ δωρικὴ μελικὴ ποίησις ἡ δωρικὸν μέλος.

Γλῶσσα τῆς χορικῆς ποιήσεως εἶναι κυρίως ἡ δωρικὴ διάλεκτος, ὁνομαστότεροι δὲ ἐκπρόσωποι ταύτης εἶναι ὁ Σιμωνίδης (ὁ Κεῖος), ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πινδαρος.

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

Οἱ ἀναγνώστης τῶν περιεχομένων εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην ποιημάτων θὰ προσκύψῃ ἐκ πρώτης ὅψεως εἰς τὰς ποικίλας διαφοράς, τὰς ὄποιας παρουσιάζουν αἱ ἀλλαὶ διάλεκτοι ἀπὸ τὴν ἀττικήν. Δύναται ὅμως νὰ ἔξοικειωθῇ εἰς αὐτάς, ἐὰν λάβῃ ὡς βάσιν τὴν ἀττικὴν διάλεκτον καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἑρμηνευτικῶν σημειώσεων προσέξῃ τὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὄποια παρουσιάζονται αἱ διαφοραὶ αὗται. Πρὸς διευκόλυνσίν του σημειώνομεν τὰς σπουδαιοτέρας τῶν διαφορῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν ἀττικήν.

Η ἴωνικὴ διάλεκτος α) συνηθίζει νὰ τρέπῃ τὸ **α** εἰς **η** : ἡμέρη (ἀντὶ ἡμέρα), λίγην (ἀντὶ λίαν), πενίη (ἀπὲ πενία) κλπ.— β) συναιρεῖ συχνὰ τὸ **εο** εἰς **ευ** καὶ ὅχι εἰς **ου** : μέχρι τεῦ (ἀντὶ μέχρι τοῦ, δηλ. μέχρι τίνος), ἐποίευν (ἀντὶ ἐποίουν) κλπ.— γ) ἀφήνει πολλάκις ἀσυναρτετὰ τὰ φωνήντα : φάος (ἀντὶ φῶς), νόον (ἀντὶ νοῦν), τῶν δυσμενέων (ἀντὶ τῶν δυσμενῶν) κλπ.— δ) προτιμᾷ τὰ ψιλὰ σύμφωνα : ἀπίκετο (ἀντὶ ἀφίκετο), δέκομαι (ἀντὶ δέχομαι) κλπ.

Η αἰολικὴ διάλεκτος α) ἔχει ψιλὴν εἰς ὅλα τὰ φωνήντα : δ, ή, ύδωρ, ὑπὸ κτλ.— β) ἀναβιβάζει τὸν τόνον ὑπεράνω τῆς ληγγούσης : χείμων, μέγαλαι, ἀσπιδες θύμος.— γ) σχηματίζει τὰ συνηρημένα ῥήματα εἰς —μι : ὅργμι

(ἀντὶ δρῶ), φίλημι (ἀντὶ φιλῶ) κλπ.—δ) χρησιμοποιεῖ
συχνὰ τὰ δίγαμμα : Φέργον, Φίδω, Φέαγε κλπ.—ε) ἐναλ-
λάσσει τὰ φωνήντα : αρέτος (ἀντὶ αράτος), ὡρανὸς
(ἀντὶ οὐρανός), αῆνος (ἀντὶ ἔκεινος) καὶ ἐπίσης τὰ
σύμφωνα : κότε, δικότε (ἀντὶ πότε, δόπότε), δικατα
(ἀντὶ δίκαια) κλπ.

· Η δωρικὴ διάλεκτος α) ἔχει τὸ α ἀντὶ τοῦ η : ἀμέρα,
σελάνα (ἀντὶ ἡμέρα, σελήνη).—β) συναιρεῖ τὸ αω εἰς
α : πολιτᾶν, μουσᾶν, (ἀντὶ πολιτῶν μουσῶν).—γ) ἔχει
ρηματικὰς καταλήξεις παρηλλαγμένας, ώστε σχηματίζει τύ-
πους : λέγομες (ἀντὶ λέγομεν), τίθητι (ἀντὶ τίθησι).
φατὶ (ἀντὶ φησί), φαντὶ (ἀντὶ φασί), διδόμεν (ἀντὶ
διδόναι) κλπ.—δ) ἔχει πολλοὺς συνηρημένους μέλλοντας :
δωσῶ, θεραπευσῶ, ιξοῦμαι (ἀντὶ δώσω, θεραπεύσω,
ιξομαι) κλπ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Δ'

ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΝΟΣ

1. ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΣΑΛΠΙΣΜΑ

Μέχρις τεῦ κατάκεισθε; κότ' ἄλκιμον ἔξετε θυμόν,
ἢ νέοι; οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας,
ὤδε λίγη μεθιέντες; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
ἥσθαι, ἀτάρ πόλεμος γαῖαν ἀπασαν ἔχει...
καὶ τις ἀποθνήσκων ὑστατ' ἀκοντισάτω.

τιμῆν τε γάρ ἔστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
γῆς πέρι καὶ παιδῶν κουριδίης τ' ἀλόχου
δυσμενέσιν· θάνατος δὲ τότ' ἔσσεται, ὅπκότε κεν δὴ
Μοῖραι ἐπικλώσωστ' ἀλλά τις ιθὺς ἔτω
ἔγγος ἀνασχόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἥτορ
ἔλσας, τὸ πρῶτον μειγνυμένου πολέμου.

οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν είμαρμένον ἔστιν
ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ἡ γένος ἀθανάτων.
πολλάκι δημοτῆτα φυγάδων καὶ δοῦπον ἀκόντων
ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίγεν θανάτου.

ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπης δήμωφ φίλος οὐδὲ ποθεινός,
τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἦν τι πάθη.

5

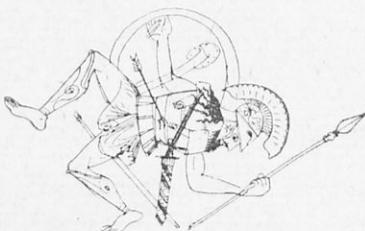
10

15

λαῷ γάρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς
θυησκοντος, ζώων δ' ἄξιος ἡμιθέων.
20 ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὁφθαλμοῖσιν ὅρῶσιν·
ἔρδει γάρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἐάν.

ΤΥΡΤΑΙΟΣ

2 (1). ΥΠΟΘΗΚΗ

Τεθνάμεναι γάρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἀνδρὸς ἀγαθὸν περὶ οὐ πατρίδι μαρνάμενον.
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγροὺς
πτωγεύειν πάντων ἔστιν ἀνιηρότατον,
5 πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
παισί τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τὸν ἀλόχῳ.
ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται, οὓς κεν ἵκηται,
χρησμοσύνῃ τὸν εἴκων καὶ στυγερῇ πενίῃ,
αἰσχύνει τε γένος, κατά τὸν ἀγλαὸν εἰδος ἐλέγχει,
10 πᾶσα δὲ ἀτιμίη καὶ κακότης ἔπεται.
εἰ δὲ οὔτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμίᾳ ὕρη
γίγνεται, οὔτ' αἰδός οὔτ' ὅπις οὔτ' ἔλεος,
θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων

θυγήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.
ὅ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἄλλήλοισι μένοντες,
μηδὲ φυγῆς αἰσχρῆς ἀργετε μηδὲ φόβου,
ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτε ἀνδράσι μαρνάμενοι·
τοὺς δὲ παλαιότερους, ὃν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς.

15

αἰσχρὸν γάρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα
κεῖσθαι πρόσθιε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
ἥδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιών τε γένειον,
θυμὸν ἀποπνέοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
καὶ γρόα γυμνωθέντα νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
ὅφελος δὲ τοῖς προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρας μὲν θηγητὸς ἴδειν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν,
ζώδες ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.

25

30

3 (2). ΥΠΟΘΗΚΗ

Οὔτ' ἂν μηγσαίμην οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην
οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαισμοσύνης,
οὐδὲ εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,
νικόη δὲ θέων Θρηίκιον Βορέην,
οὐδὲ εἰ Τιθωνοῖ φυὴν γαριέστερος εἴη,
πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω μάλιον,
οὐδὲ εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη,
γλῶσσαν δὲ Αδρήστου μειλιχόγηρυν ἔχοι,

5

2

- οὐδ' εὶ πᾶσαν ἔχοι δόξαν, πλὴν θούριδος ἀλκῆς,
 — οὐ γάρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ —
 εἰ μὴ τετλαίη μὲν ὅρῶν φόνον αἱματόεντα
 καὶ δηίων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ιστάμενος.
- ἢδ' ἀρετή, τόδ' ἄειδον ἐν ἀνθρώποισιν ἀριστον
 κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.
 15 ξυνὸν δ' ἐσθὸλον τοῦτο πόλην τε παντὶ τε δήμῳ,
 ὅστις ἀνὴρ διαβάζει ἐν προμάχοισι μέντη
 νωλεμέως, αἰσχρῆς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθηται,
 ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
 θαρσύνῃ δ' ἐπεσιν τὸν πλησίον ἀνδρα παρεστώς.
 20 οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ.
 αἴψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
 τρηχείας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῦμα μάχης.
- αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον δλεσε θυμόν,
 ἀστυ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὐκλεῖσας,
 25 πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
 καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος.
 τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὅμῶς νέοι ἡδὲ γέροντες,
 ἀργαλέω τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις·
 καὶ τύμβος καὶ παιδες ἐν ἀνθρώποισ' ἀρίστημοι
 30 καὶ παίδων παιδες καὶ γένος ἔξοπίσω,
 οὐδέ πιτε κλέος ἐσθὸλον ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
 ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐδύν γίγνεται ἀθάνατος,
 ὅντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνάμενόν τε
 γῆς πέρι καὶ παίδων θοῦρος "Αρης ὀλέση.
 35 εὶ δὲ φύγη μὲν κῆρα τανγλεγέος θανάτοιο,
 νικήσας δ' αἰγμῆς ἀγλαὸν εὔχος ἔλη,

πάντες μὲν τιμῶσιν δόμως νέοι ἡδὲ παλαιοί,
πολλὰ δὲ τερπνὰ παθῶν ἔρχεται εἰς Ἀΐδην·
γηράσκων ἀστοῖσι μετατρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὕτε δίκης ἐθέλει,
πάντες δ' ἐν θώραισιν δόμως νέοι οἵ τε κατ' αὐτὸν
εἴκουσ' ἐκ γάρης οἵ τε παλαιότεροι.

40

ταῦτης νύν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἵκεσθαι
πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιεὶς πολέμου.

4 (3). EMBATHPION

"Ἄγετ', ὃ Σπάρτας εὐάνδρω
κῶροι πατέρων πολιατᾶν,
λαιᾷ μὲν ἵτυν προβάλεσθε,
δόρυ δ' εὐτόλμως ἀνσχεσθε
μὴ φειδόμενοι τὰς ζωᾶς
οὐ γάρ πάτριον τῷ Σπάρτᾳ.

5

Δ Ρ Χ | Λ Ο Χ Ο Σ

5 (1). Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ ΑΣΠΙΣ

Ασπίδι μὲν Σατῶν τις ἀγάλλεται, ἦν παρὰ θάμνῳ
ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων·

αὐτὸς δ' ἐξέφυγον θανάτου τέλος· ἀσπὶς ἐκείνη
ἔρρετω· ἐξαῦτις κτήσομαι οὐ κακίω.

6 (2). ΔΕΝ ΩΦΕΛΟΥΝ ΟΙ ΘΡΗΝΟΙ

Κύδεα μὲν στονόσεντα, Περίκλεες, οὔτε τις ἀστῶν
μεμφόμενος θαλίης τέρψεται οὐδὲ πόλις·
τοίους γὰρ κατὰ κῦμα πολυνφλοίσβιο θαλάσσης
ἐκλυσεν· οἰδαλέους δ' ἀμφ' ὁδύνησ' ἔχομεν
5 πνεύμονας· ἀλλὰ θεοὶ γὰρ ἀνηκέστοισι κακοῖσιν,
δὲ φίλ', ἐπὶ κρατερὴν τλημοσύνην ἔθεσαν
φάρμακον· ἀλλοτε δ' ἀλλος ἔχει τάδε· νῦν μὲν ἐς ἡμέας
ἐτράπεθ', αἰματόεν δ' ἔλκος ἀναστένομεν,
ἐξαῦτις δ' ἑτέρους ἐπακμείψεται· ἀλλὰ τάχιστα
10 τλῆτε γυναικεῖον πένθος ἀπωσάμενοι.

Μ | Μ Ν Ε Ρ Μ Ο Σ

7 (1). Η ΝΕΟΤΗΣ

‘Ημεῖς δ' οἴά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὄρη
ἔαρος, ὅτ' αὖτ' αὐγῆσ' αὔξεται ἡελίου,
τοῖσ' ἵκελοι πήγυιν ἐπὶ γρόνον ἀνθεσιν ἥβης

τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακὸν
οὔτ' ἀγαθόν. Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι,
ἡ μὲν ἔχουσα τέλος γήρατος ἀργαλέου,
ἡ δ' ἔτέρη θανάτοιο μίνυνθα δὲ γίγνεται ἥβης
καρπός, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κίδναται ἡέλιος.

5

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοῦτο τέλος παραμείψεται ὥρης,
αὐτίκα τεθνάμεναι βέλτιον ἢ βίοτος.

10

πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε οἶνος
τρυχοῦσται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει·
ἄλλος δ' αὖ παίδων ἐπιδεύεται, ὃν τε μάλιστα
ίμειρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην·

ἄλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον· οὐδέ τις ἔστιν
ἀνθρώπων, φέρεται Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδοῖ.

15

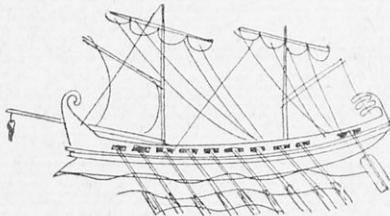
8 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Αὐτίκα μοι κατὰ μὲν χροιὴν ῥέει ἀσπετος ἴδρως,
πτοιῶμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος δμηλικίης
τερπνὸν δμῶς καὶ καλόν, ἐπεὶ πλέον ὄφελεν εἶναι·
ἄλλ' ὀλυγοχρόνιον γίγνεται ὥσπερ ὄναρ
ἥβη τιμήσσα· τὸ δ' ἀργαλέον καὶ ἄμορφον
γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς κυτίγ' ὑπερκρέμαται,
ἐχθρὸν δμῶς καὶ ἀτιμον, ὃ τ' ἄγνωστον τιθεῖ ἄνδρα.
βλάπτει δ' ὀφθαλμοὺς καὶ οὐσὸν ἀμαρτυρεύειν.

5

Σ ο Α Ω Ν

9 (1). ΣΑΛΑΜΙΣ

Αύτὸς κήρυξ ἥλθον ἀφ' ἵμερτῆς Σαλαμῖνος
κόσμον ἐπέων ὡδὴν ἀντ' ἀγορῆς θέμενος...

εἶην δὴ τότ' ἐγὼ Φοιλεγάνδριος ἢ Σικινήτης
ἀντί γ' Ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος.
5 αἴψα γὰρ ἀν φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο·
«Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιναφετῶν!»...

ἴομεν ἐς Σαλαμῖνα, μαχησόμενοι περὶ νήσου
ἵμερτῆς, χαλεπὸν τ' αἰσχος ἀπωσόμενοι.

10 (2). ΥΠΟΘΗΚΗ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

‘Ημετέρη δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὐ ποτ' ὀλεῦται
αἴσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·
τοίη γὰρ μεγάθυμος ἐπίσκοπος διβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χεῖρας ὑπερθεν ἔχει·

5 αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίησιν
ἀστοὶ βούλονται χρήμασι πειθόμενοι,
δήμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἵσιν ἔτοῖμον

ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν·
οὐ γάρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον οὐδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ... 10
πλουτοῦσιν δ' ἀδίκοισ' ἔργων πειθόμενοι...
οὗτοί τις τις τις δημοσίων
φειδόμενοι κλέπτουσιν ἐφ' ἀρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος,
οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ θέμεθλα Δίκης,
ἢ σιγῶσα σύνοιδες τὰ γιγνόμενα πρό τ' ἐόντα, 15
τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἥλῳ ἀποτεισομένη.

τοῦτον τοῦτον τοῦτον τοῦτον τοῦτον τοῦτον
ἐς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην,
ἢ στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὔδοντ' ἐπεγείρει,
ὅς πολλῶν ἐρατήν ὀλεσσεν ἥλικίτην. 20
ἐκ γάρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστυ
τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖσ' ἀδικοῦσι φίλαις.

ταῦτα μὲν ἐν δῆμῳ στρέφεται κακά τῶν δὲ πενιχρῶν
ἰκνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἄλλοδαπήν
πραθέντες δεσμοῦσί τ' ἀεικελίοισι δεθέντες,
καὶ κακὰ δουλοσύνης στυγνὰ φέρουσι βίᾳ. 25
οὕτω δημόσιον κακὸν ἔργεται οἴκαδ' ἑκάστῳ,
αὐλεῖοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι,
ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἔρκος ὑπέρθιορεν, εὗρε δὲ πάντως,
εἰ καὶ τις φεύγων ἐν μυχῷ ἢ θαλάμου. 30

ταῦτα διδάξαι θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
ὅς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομίη παρέχει,
εὐνομίη δ' εὔκοσμα καὶ ἀρτια πάντ' ἀποφαίνει
καὶ θ' ἀμα τοῖσ' ἀδικοισ' ἀμφιτίθησι πέδας.
τραχέα λειτάνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ. 35

αὐτοίνει ἄτης ἀνθεα φυσόμενα,
εύθυνει δὲ δίκας σκολιὰς ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραῦνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλου, ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
40 πάντα κατ' ἀνθρώπους ἀρτια καὶ πινυτά.

11 (3). ΥΗΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλῦτέ μοι εὐχομένω·
6 οὐλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθήν·
5 εῖναι δὲ γλυκὺν ὄδε φίλοισ', ἐγθροῖσι δὲ πικρόν,
τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἴδεῖν.

γρήματα δίκαιοι μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω· πάντως ὑστερον ἥλθε δίκη.
πλοῦτον δ', ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίνεται ἀνδρὶ¹⁰
ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυμένος ἐς κορυφήν·
ὅν δ' ἀνδρες μετίωσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
• ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκοισ' ἔργυμασι πειθόμενος
οὐκ ἐθέλων ἔπεται, ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτη·
ἀργὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,
15 φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιηρὴ δὲ τελευτῇ.
οὐ γάρ δὴν θυητοῖσ' ὕβριος ἔργα πέλει·

ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπίνης δὲ
ώστ' ἀνεμος νεφέλας αἴψα διεσκέδασεν

ἡρινός, δε πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτοιο
 πυθμένα κινήσας, γῆν κάτα πυροφόρον 20
 δηώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ίκάνει
 οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὔτις ἔθηκεν ἵδεῖν·
 λάμπει δ' ἡελίοιο μένος κατὰ πίονα γαῖαν
 καλόν, ἀτάρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἵδεῖν.
 τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἔκάστω,
 ὁσπερ θυητὸς ἀνήρ, γίγνεται ὁξύχολος·
 αἱεὶ δ' οὐ ἐλέκηθε διαμπερέες, ὅστις ἀλιτρὸν
 θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη·
 ἄλλ' οὐ μὲν αὐτίκ' ἔτεισεν, οὐδὲ ὕστερον· οὐδὲ φύγωσιν
 αὐτοὶ μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιοῦσα κίγη,
 ἥλυθε πάντως αὔτις ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν,
 η παῖδες τούτων ἡ γένος ἐξοπίσω. 30

ΞΕΝΟΘΑΝΗΣ

12 (1). ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
 καὶ κύλικες πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους
 ἄλλος· οὐδὲ εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει

κρητήρο δ' ἔστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης
5 οἶνος ἑτοῖμος, ὃς οὐ ποτε φησὶ προδώσειν,
μείλιχος ἐν κεράμοισ', ἀνθος ὁσδόμενος·
ἐν δὲ μέσοισ' ἀγνήν ὁδμὴν λιβανωτὸς ἵησιν·
ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν·
πάρκεινται δ' ἄρτοι ἔκανθοι γεραρή τε τράπεζα
10 τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη·
βωμὸς δ' ἀνθεσιν ἀν τὸ μέσον πάντη πεπύκασται,
μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.

χρὴ δὴ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὐφρονας ἀνδρας
εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
15 σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
πρήσσειν — ταῦτα γάρ ὅν ἔστι προγειρότερον —
οὐχ ὕβρις πίνειν δπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
οἰκαδ' ἔνευ προπόλου, μὴ πάνι γηραλέος·
ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ὃς ἐσθλὰ πιῶν ἀναφαίνει,
20 ὃς οἱ μημοσύνη καὶ πόνος ἀμφὶ ἀρετῆς,
οὕτι μάχας διέπειν Τιτήνων οὐδὲ Γιγάντων,
οὐδ' αὖ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
ἢ στάσιας σφεδανάς· τοῖσ' οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν.
θεῶν δὲ προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

ΘΕΟΓΝΙΣ

13 (1). ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὐποτε σεῖο
λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδὲ ἀποπαυόμενος,
ἀλλ' αἰεὶ πρῶτον σὲ καὶ ὕστατον ἐν τε μέσοισιν
ἀείσω· σὺ δέ μοι κλῦθι καὶ ἐσθλὰ δίδου.

Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μέν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ,
φοίνικος ῥαδινῆς χερσίν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδέι λίμνη,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίη
ὅδμης ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γάια πελώρη,
γήθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἀλὸς πολιῆς.

10

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

I

14 (2). ΟΥΔΕΝ ΦΙΛΑΤΕΡΟΝ ΠΑΤΡΗΣ

Ὕλθον μὲν γάρ ἔγωγε καὶ ἐς Σικελήν ποτε γαῖαν,
ἥλθον δὲ Εύβοίης ἀμπελόν πεδίον
Σπάρτην τε Εύρωτα δονακοτρόφου ἄγλαδὸν ὅστιν

καὶ μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον.
5 ἀλλ' οὕτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἥλθεν ἐκείνων.
οὗτος οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

II

15 (3). ΗΝ ΔΕ ΚΑΚΟΙΣΙΝ ΣΥΜΜΙΣΓΗΣ...

Ταῦτα μὲν οὕτως ἵσθι κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχει·
ἐσθιλῶν μὲν γάρ ἀπ' ἐσθιλὰ μαθήσεαι· ἦν δὲ κακοῖσιν
συμμίσγης, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.
5 τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
ἀλλ' ἀνδρεσσι κακοῖς συνθέμενοι φιλίην
ἔργα τε δεῖλ' ἔμαθον καὶ ἐπὶ δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

III

16 (4). Ο ΔΗΠΡΟΣΩΠΟΣ ΦΙΛΟΣ

Εἴ τις ἐπαινήσῃ σε τόσον χρόνον, ὅσσον ὁρώῃς,
νοσφισθεὶς δ' ἄλλη γλώσσαν ἰησι κακήν,
τοιοῦτός τοι ἑταῖρος ἀνήρ φίλος οὕτι μάλ' ἐσθιός,
δέ κ' εἰπη γλώσση λώια, φρονῇ δ' ἔτερα.
5 ἀλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμοὶ φίλος, δέ τὸν ἑταῖρον
· γινώσκων ὀργὴν καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
ἀντὶ καστιγνήτου· σὺ δέ μοι, φίλε, ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
φράζεο, καὶ ποτέ μεν μνήσεαι ἔξοπίσω.

IV

17 (5). ΕΙΑΙΚΡΙΝΕΙΑ

Μή μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλας,
εἴ με φιλεῖς καὶ σοι πιστὸς ἔνεστι νόος,

ἀλλὰ φίλει καθαρὸν θέμενος νόον, ἢ μὲν ἀπος πῶν
ἔχθαιρ', ἀμφαδίην νεῖκος ἀειράμενος.
ὅς δὲ μῆρ γλώσσῃ δύν' ἔχει νόον, οὗτος εἰαῖρος
δειλός, Κύρον', ἐγθρὸς βέλτερος οὐδὲν.

5

V

18 (6). ΣΗΑΝΙΟΣ Ο ΠΙΣΤΟΣ ΦΙΛΟΣ

Παύρους δ' εὔρήσεις, Πολυπατήη, ἄνδρας ἑταίρους
πιστοὺς ἐν γαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους,
οἵτινες ἀν τολμῶν, ὅμοφρονα θυμὸν ἔχοντες,
ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέγειν.
τόσσους δ' οὐ γ' εὔροις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας
ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
οἵσιν ἐπὶ γλώσσῃ τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεστιν
αἰδώς, οὐδ' αἰσχρὸν γρῆμ' ἐπὶ κέρδος ἄγει.

5

VI

19 (7). Η ΠΕΝΙΑ

Μήποτέ τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολωθεὶς
μηδ' ἀγρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε:
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλως,
ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε μηδὲν ἔχειν.

VII

20 (7). Η ΕΛΠΙΣ

Ἐλπὶς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεὸς ἐσθλὴ ἔνεστιν,
ἄλλοι δ' Οὐλυμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
φέντο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, φέντο δ' ἀνδρῶν

Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὡ φίλε, γῆν ἔλιπον.
 5 εὔσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
 οὐκέτι γιγνώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὔνομίας.
 ἀλλ' ὅφρα τις ζώει καὶ ὁρᾷ φάσις ἡελίοιο,
 εὔσεβέων περὶ θεοὺς Ἐλπίδα προσμενέτω,
 εὐχόμενος δὲ θεοῖσι καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων
 10 Ἐλπίδι τε πρώτῃ καὶ πυμάτῃ θυέτω.

Σ | Μ Ω Ν | Δ Η Σ
 (ο κ ε | ο ξ)

21 (1). ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεί·
 ἐν δέ, τὸ κάλλιστον, Χῖος ἔειπεν ἀνήρ·
 «οἵη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν».
 παῦροι μὲν θηγτῶν οὔασι δεξάμενοι
 5 στέρνουσ' ἐγκαπτέθεντο· πάρεστι γάρ ἐλπὶς ἐκάστῳ
 ἀνδρῶν, ἢ τε νέων στήθεσιν ἔμφύεται.

Θηγτῶν δ' ὅφρα τις ἀνθος ἔχη πολυηράτου ἥβης,
 κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλον ἀτέλεστα νοεῖ.

ούτε γάρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν οὐδὲ θυνεῖσθαι,
οὔθι, ὑγιὴς ὅταν ἦ, φροντίδ' ἔχει κακάτου.

10

νήπιοι, οἵ ταῦτη κεῖται νόος, οὐδὲ ἵσασιν
ώς χρόνος ἔσθ' ἡβῆς καὶ βιότοι' ὀλίγος
θυητοῖς· ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα
ψυχῆς τῶν ἀγαθῶν τλῆθι γαριζόμενος.

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ

22 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ
ΜΑΡΑΘΩΝΟΜΑΧΟΥΣ
ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

Ἐλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

23 (2). ΕΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΣ

Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

24 (3). ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΗΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

Ω ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι.

25 (4). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΜΕΤΑ ΛΕΩΝΙΔΟΥ

Εύκλέας αῖα κέκενθε, Λεωνίδα, οὐ μετὰ σεῖο
τῆδ' ἔθινον, Σπάρτης εὑρυχόρου βασιλεῦ,
πλείστων δὴ τόξων τε καὶ ωκυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων τ' ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμῳ.

26 (5). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

Ω ξεῖν' εὕνδρον ποτ' ἐναίρεμεν ἀστυ Κορίνθου,
νῦν δ' ἀμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς:
ἐνθάδε Φοινίσσας νῆσος καὶ Πέρσας ἐλόντες
καὶ Μήδους ιερὰν Ἑλλάδα ρυσάμεθα.

27 (6). ΕΙΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

"Ασβεστον κλέος οἶδε φίλη περὶ πατρίδι θέντες
κυάνεον θανάτου ἀμφεβάλοντο νέφος.
οὐδὲ τεθνᾶσι θανόντες, ἐπεὶ σφ' ἀρετὴ καθύπερθεν
κυδαίνουσ' νάάγει δώματος ἐξ Ἀίδεω.

28 (7). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΗΔΙΚΩΝ
ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

Εἰ τὸ καλῶς θνήσκειν ἀρετῆς μέρος ἐστὶ μέγιστον,

ἡμῖν ἐκ πάντων τοῦτ' ἀπένειμε τύχη·
Ἐλλάδι γάρ σπεύδοντες ἐλευθερίην περιθεῖναι
κείμεθ' ἀγηράντῳ χρώμενοι εὐλογίη.

29 (8). ΣΚΩΠΤΙΚΟΝ
ΕΙΣ ΤΙΜΟΚΡΕΟΝΤΑ ΡΟΔΙΟΝ

Πολλὰ φαγῶν καὶ πολλὰ πιῶν καὶ πολλὰ κάκ' εἰπόν
ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων 'Ρόδιος.

30 (9). ΕΥΤΡΑΠΕΛΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Σῶσος καὶ Σωσώ, Σῶτερ, σοὶ τόνδ' ἀνέθηκαν,
Σῶσος μὲν σωθείς, Σωσώ δ' ὅτι Σῶσος ἐσώθη.

Π Λ Α Τ Ω Ν

31 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΚΡΑΝ
ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΑΣ
ΕΡΕΤΡΙΕΙΣ

Εύβοίης γένος ἐσμὲν Ἐρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων
κείμεθα, φεῦ, γαίης ὅσσον ἀφ' ἥμετέρης !

32 (2). ΕΙΣ ΦΙΛΟΝ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΙΟΔΙΦΗΝ
ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἄστηρ πρὸν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν Ἔφος,
νῦν δὲ θυγάτιν λάμπεις Ἔσπερος ἐν φθιμένοις.

33 (3). ΕΙΣ ΣΑΠΦΩ

Ἐγνέα τὰς Μούσας φασίν τινες· ως διλιγώρως!
ἡνίδε καὶ Σαπφὼ Λεσβόθεν ἡ δεκάτη.

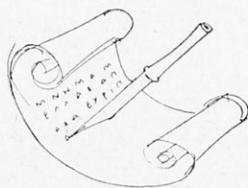

34 (4). ΕΙΣ ΑΠΟΛΕΣΑΝΤΑ ΧΡΥΣΟΝ
ΚΑΙ ΕΥΡΟΝΤΑ ΒΡΟΧΟΝ

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν ἔλιπε βρόχουν αὐτὰρ ὁ χρυσόν,
ὅν λίπεν, οὐχ εὑρὼν ἦψεν, ὃν εὗρε, βρόχουν.

⊖ ο γ κ γ ∆ | ∆ Η Σ

35. ΕΙΣ ΕΥΡΙΨΙΔΗΝ

Μνῆμα μὲν Ἐλλὰς ἄπασ' Εὐριπίδου, δστέα δ' ἵσγει
γῆ Μακεδόνι τῇ γὰρ δέξατο τέρμα βίου.

πατρὶς δ' Ἑλλάδος Ἑλλάς, Ἀθῆναι πλεῖστα δὲ μουσαὶς
τέρψας, ἐκ πολλῶν καὶ τὸν ἔπαινον ἔχει.

Α Ν Α Κ Ρ Ε Ή Ν

36. Η ΜΥΚΩΜΕΝΗ ΒΟΥΓΣ

Βουκόλε, τὰν ἀγέλαν πόρρω νέμε, μὴ τὸ Μύρωνος
βούδιον ὡς ἔμπνουν βουσὶ συνεξελάσῃς.

Φ | Α | Π Π Ο Σ

37. ΕΙΣ ΦΕΙΔΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΝΤΑ
ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΔΙΑ

“Η θεὸς ἥλθ’ ἐπὶ γῆν ἐξ οὐρανοῦ, εἰκόνα δείξων,
Φειδία, ή σύ γ’ ἔβης τὸν θεὸν δψόμενος.

Γ Α Λ Λ Α Δ Δ Σ

38. ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΜΟΝΗΝ

Εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρου· εἰ δ’ ἀγανακτεῖς
καὶ σ’ αὐτὸν λυπεῖς, καὶ τὸ φέρον σὲ φέρει.

Δ Δ Ε Σ Γ Ο Τ Δ

39. ΕΙΣ ΝΕΑΡΑΝ ΠΑΡΘΕΝΟΝ

Παρθένος ούσα τέθηκα Λεοντώ ώς νέον ἄνθος
ώρης παντοθάλοις πρωτοφανής καλύκων·
καὶ μέλλουσα γάμῳ δεκαπενταετής μείγνυσθαι
ἐν φθιμένοις κεῖμαι ὑπνον ἔχουσα μακρόν.

40. ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΒΙΟΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΝ
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΝ

Εἴκοσι Καλλικράτεια καὶ ἐννέα τέκνα τεκοῦσα
οὐδ' ἐνὸς οὐδὲ μῆς ἐδρακόμην θάνατον,
ἀλλ' ἔκατὸν καὶ πέντε διηνυσάμην ἐνισιτούς,
σκίπωνι τρομερὸν οὐκ ἐπιθεῖσα χέρα.

41. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΝΙΟΒΗΣ
ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

Ἐκ ζωῆς με θεοὶ τεῦξαν λίθον· ἐκ δὲ λίθοιο
ζωὴν Πραξιτέλης ἔμπαλιν ἡργάσατο.

42. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΣΑΤΥΡΟΥ
ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

"Η Σάτυρος τὸν χαλκὸν ὑπέδραμεν ἢ διὰ τέχνης
χαλκὸς ἀναγκασθεὶς ἀμφεχύθη Σατύρῳ.

43. ΕΠΙ ΑΝΔΡΙΑΝΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Εἴπερ ἵσην γνώμην ῥώμην, Δημόσθενες, εἴγε,
οὐ ποτ' ἀν 'Ελλήνων ἥρξεν "Αρης Μακεδόν-

B'

I A M B I K H P O I H S I X

Δ Ρ Χ | Λ ο Χ ο Σ

Α' ΤΡΙΜΕΤΡΑ

44 (1). ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ

... ἥδε δ' ὁστ' ὄνου ῥάχις
ἔστηκεν ὅλης ἀγρίης ἐπιστεφής
οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος οὐδ' ἐφίμερος
οὐδ' ἐρατός, οἶος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς.

45 (2). ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΔΙΑ ΤΑ ΕΓΚΟΣΜΙΑ

Οὐ μοι τὰ Γύγεω τοῦ πολυχρύσου μέλει,
οὐδ' εἴλε πώ με ζῆλος, οὐδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος·
ἀπόπροθεν γάρ ἐστιν ὀφθαλμῶν ἐμῶν.

ΣΙΖ.
ΖΙΣ.

Β' ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

46 (3). Η ΜΕΓΑΛΑΥΧΙΑ

Οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν οὐδὲ διαπεπλιγμένον
οὐδὲ βοστρύχοισι γαῦρον οὐδ' ὑπεξυρημένον,
ἀλλά μοι σμικρὸς τις εἴη καὶ περὶ κνήμας ἴδεῖν
ῥοικός, ἀσφαλέως βεβηκὼς ποσσί, καρδίης πλέως.

47 (4). ΕΚ ΘΕΩΝ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Τοῖς θεοῖς τίθει τὰ πάντα· πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν
χνδρας δρθοῦσιν μελαίνη κειμένους ἐπὶ χθονί,
πολλάκις δ' ἀνατρέπουσι καὶ μάλ' εῦ βεβηκότας
ὑπτίους κλίνουσι· ἔπειτα πολλὰ γίγνεται καὶ
5 καὶ βίου χρήμη πλανᾶται καὶ νόου παρήρος.

48 (5). ΘΑΡΡΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Θυμέ, θύμ', ἀμηχάνοισι κήδεσιν κυκώμενε,
χνάδυ, δυτικεῖν δ' ἀλέξει προσβαλόν ἐναντίον
στέρον, ἐν δοκοῖσιν ἐχθρῷν πλησίον κατασταθεὶς
ἀσφαλέως· καὶ μήτε νικῶν ἀμφάδην ἀγάλλεο,
5 μήτε νικηθεὶς ἐν οἴκῳ καταπεσόν δόδύρεο
ἀλλὰ χαρτοῖσίν τε χαῖρε καὶ κακοῖσιν ἀσχάλα
μὴ λίγην· γίνωσκε δ' οἶος ρύσμὸς ἀνθρώπους ἔγει.

49 (6). ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΠΙΘΑΝΑ

Χρημάτων ἀελπτον οὐδέν ἔστιν οὐδ' ἀπώμοτον,
οὐδὲ θαυμάσιον, ἐπειδὴ Ζεὺς πατὴρ Ὁλυμπίων
ἐκ μεσημβρίης ἔθηκε νύκτ' ἀποκρύψας φάος
ἡλίου λάμποντος· λυγρὸν δ' ἡλθ' ἐπ' ἀνθρώπους δέος.
5 ἐκ δὲ τοῦ καὶ πιστὰ πάντα καπίελπτα γίγνεται
χνδράσιν· μηδεὶς ἔθ' ὑμέων εἰσορῶν θαυμαζέτω,
μηδ' ὅταν δελφῖσι θῆρες ἀνταμείψωνται νομὸν
ἐνάλιον καὶ σφιν θαλάσσης ἡγέεντα κύματα
φίλτερ' ἡπείρου γένηται, τοῖσι δ' ἥδυς ἦν ὄρος.

Ξ ο Α Ο Ν

ΑΤΡΙΜΕΤΡΑ

50 (1). Ο ΣΚΟΠΟΣ
ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ

Ἐγώ δέ, τῶν μὲν οὕνεκα ἔυνήγαγον
δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην;
συμμαρτυροίη ταῦτ' ἀν ἐν δίκῃ χρόνου
μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὄλυμπίων
ἄριστα, Γῆ μέλαινα, τῇς ἐγώ ποτε
ὅρους ἀνεῖλον πολλαχῇ πεπηγότας·
πρόσθιν δὲ δουλεύουσα νῦν ἐλευθέρα.
πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον
ἀνήγαγον πραθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὅποι
γρειοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
ἴεντας, ὡς ἀν πολλαχῇ πλανωμένους.
τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
ἔχοντας, ἥθη δεσποτῶν τρομευμένους,
ἐλευθέρους ἔθηκα. ταῦτα μὲν κράτει
νόμου βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
ἔρεξα καὶ διῆλθον, ὡς ὑπεσγόμην.
θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε κάγαθῷ,

εύθειαν εἰς ἔκαστον ἀρμόσας δίκην,
20 ἔγραψα. κέντρον δ' ἄλλος ὡς ἐγώ λαβών,
κακοφραδής τε καὶ φιλοκτήμων ἀνήρ,
οὐκ ἀν κατέσχε δῆμον· εἰ γάρ ἥθελον
ἀ τοῖς ἐναντίοισιν ἤνδανεν τότε,
αῦθις δ' ἀ τοῖσιν οὔτεροι φρασαίτο,
25 πολλῶν ἀν ἀνδρῶν ἥδ' ἐχηρώθη πόλις.
τῶν ούνεκ' ἀλκὴν πάντοθεν ποιεύμενος
ὡς ἐν χυσὶν πολλῇσιν ἐστράφην λύκος.

B'. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

51 (2). ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΑ

(Κερδοσκόπος)

« Οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνήρ·
ἐσθιλὰ γάρ θεοῦ διδόντος αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
περιβαλῶν δ' ἄγραν, ἀγασθεὶς οὐκ ἐπέσπασε μέγα
δίκτυον, θυμοῦ θ' ἀμαρτῆ καὶ φρενῶν ἀποσφαλεῖς·
5 ήθελον γάρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἀφθονον λαβὼν
καὶ τυραννεύσας Ἀθηνῶν μοῦνον ἥμέραν μίαν,
ἀσκὸς ὕστερον δεδάρθαι κάπιτετρῆφθαι γένος ».

(Σόλων)

Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην
πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
10 οὐ καθηψάμην μιάνας καὶ καταισχύνας κλέος,
οὐδὲν αἰδεῦμαι· πλέον γάρ ᾗδε νικήσειν δοκέω
πάντας ἀνθρώπους.

Σ Η Μ Ρ Ν Ι Δ Η Σ
 (Α Μ Ο Ρ Γ Ι Ν Ο Σ)

52 (1). ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ

„Ω παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
 πάντων, ὅσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὄκη θέλει·
 νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν ἀλλ' ἐπήμεροι
 ἢ δὴ βοτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
 ὄκως ἔκαστον ἐκτελευτήσει θεός.

5

ἐλπὶς δὲ πάντας κάπιπειθείη τρέφει
 ἀπρηκτον ὁρμαίνοντας· οἱ μὲν ἡμέρην
 μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπάς·
 νέωτα δ' οὐδεὶς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
 πλούτῳ τε κάγαθοῖσιν ἵξεσθαι φλύων.

10

φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἀζηλον λαβόν,
 ποὶν τέρμ' ἕκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
 φθείρουσι θητῶν· τοὺς δ' "Ἄρει δεδμημένους
 πέμπει μελαίνης 'Αίδης ὑπὸ χθονός·
 οἱ δ' ἐν θαλάσσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι
 καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρέης ἀλὸς
 θυγήσκουσιν, εὗτ' ἀν ἥδὺν ηώσωνται ζέειν·
 οἱ δ' ἀγγόνην ἀψαντο δυστήνω μόρῳ

15

καντάγρετοι λείπουσιν ἡλίου φάος.

20 Οὔτω κακῶν ἥπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρίαι
βροτοῖσι κῆρες κανεπίφραστοι δύαι
καὶ πήματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο,
οὐκ' ἂν κακῶν ἐρῷμεν οὐδ' ἐπ' ἄλγεσιν
κακοῖς' ἔχοντες θυμὸν αἰκιζοίμεθα.

53 (2). ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Χωρὶς γυναικὸς θεὸς ἐποίησεν νόον
τὰ πρῶτα τὴν μὲν ἐξ ὑδες τανύτριχος,
τῇ πάντ' ἀν' οἴκον βορβόρῳ πεφυρμένα
ἄκοσμα κεῖται, καὶ κυλινδεῖται χομαί·
5 αὐτὴ δ' ἀλουτος ἀπλύτοις τ' ἐν εἵμασιν
ἐν κοπρίησιν ἡμένη πιαίνεται.

τὴν δ' ἐξ ἀλιτρῆς θεὸς ἔθηκ' ἀλώπεκος
γυναῖκα, πάντων ἵδριν· οὐδέ μιν κακῶν
λέληθεν οὐδέν, οὐδὲ τῶν ἀμεινόνων.
10 τὸ μὲν γάρ αὐτῶν εἶπε πολλάκις κακόν,
τὸ δ' ἐσθλόν· δργὴν δ' ἄλλοτ' ἀλλοίην ἔχει.

τὴν δ' ἐκ θαλάσσης, ἢ δύ' ἐν φρεσὶν νοεῖ.
τὴν μὲν γελᾷ τε καὶ γέγηθεν ἡμέρην·
ἐπαινέσει μιν ζεῦνος ἐν δόμοισ' ἴδων·
15 «Οὐκ ἔστιν ἄλλη τῆσδε λωίων γυνὴ
ἐν πᾶσιν ἀνθρώποισιν οὐδὲ καλλίων».
τὴν δ' οὐκ ἀνεκτὸς οὕτ' ἐν δρθαλμοῖσ' ἴδειν
οὕτ' ἔσσον ἐλθεῖν, ἀλλὰ μαίνεται τότε
ἄπλητον, ὥσπερ ἀμφὶ τέκνοισιν κύων.

ἀμείλιχος δὲ πᾶσι κάποθυμή
ἐγένεται· οὐδὲν γένεται.
ὅσπερ θάλασσα πολλάκις μὲν ἀτρεμής
ἔστηκ', ἀπήμων, γάρμα ναύτησιν μέγα,
θέρεος ἐν ὥρῃ, πολλάκις δὲ μαίνεται
βαρυκτύποισι κύμασιν φορευμένη·
ταύτη μάλιστ' ἔοικε τοιαύτη γυνὴ.

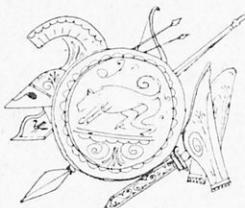
τὴν δ' ἵππος ἀβρὴ γατέεσσος' ἐγείνατο
ἢ δούλιον ἔργα καὶ δύην περιτρέπει·
κοῦτ' ἀν μύλης ψαύσειν, οὔτε κόσκινον
ἄρειν, οὔτε κόπρον ἐξ οἴκου βάλοι. . .
λοῦται δὲ πάσης ἡμέρας ἅπο ρύπου
δίς, ἄλλοτε τρίς, καὶ μύροισ' ἀλείφεται·
ἀεὶ δὲ χαίτην ἐκτενισμένην φορεῖ
βαθεῖαν, ἀνθέμοισιν ἐσκιασμένην.
καλὸν μὲν ὅν θέημα τοιαύτη γυνὴ
ἄλλοισι, τῷ δὲ ἔχοντι γίγνεται κακόν,
ἢν μή τις ἢ τύραννος ἢ συηπτοῦχος ἢ,
ἔστις τοιούτοις θυμὸν ἀγλαΐζεται.

τὴν δ' ἐκ μελίσσης τὴν τις εύτυχεῖ λαβών·
κείνη γάρ οἴη μῶμος οὐ προσιζάνει,
θάλλει δ' ἀπ' αὐτῆς κάπαξεται βίος·
φίλη δὲ σὺν φιλεῦντι γηράσκει πόσι,
τεκοῦσα καλὸν κούνομάκλυτον γένος·
κάριπρεπής μὲν ἐν γυναιξὶ γίγνεται
πάσησι, θείη δ' ἀμφιδέδρομεν γάρις.

Γ'
ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΛΚΑΙΟΣ

54 (1). Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΟΗΑΩΝ

Μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χάλκω· παῖσα δ' "Αρη κεκόσμηται στέγα
λάμπραισιν κυνίαισι, κατὰ τὰν λεῦκοι κατύπερθεν ἵππιοι λόφοι
νεύοισιν, κεφάλαισιν ὄνδρων ἀγάλματα· χάλκιαι δὲ πασσάλοις
κρύπτοισιν περικείμεναι λάμπραι κνάμιδες, ἄρκος ἴσχυροι βέλευς,
θώρακές τε νέω λίνω κούλατ τε κατ' ἀσπιδες βεβλήμεναι· 5
πάρ δὲ Χαλκίδικαι σπάθαι, πάρ δὲ ζῷματα πόλλα καὶ κυπάσσιδες·
τῶν οὐκ ἔστι λάθεσθ', ἐπειδὴ πρώτιστ' ὑπὸ Φέργον ἔσταμεν τόδε.

55 (2). Η ΠΟΛΙΣ ΕΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

'Ασυνέτημι τῶν ἀνέμων στάσιν·
τὸ μὲν γάρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται,
τὸ δ' ἔνθεν ἄμμες δ' ὃν τὸ μέσσον
νᾶι φορήμεθα σὺν μελαίνᾳ,
χείμωνι μοχθεῦντες μεγάλω μάλα· 5
πέρ μὲν γάρ ἄντλος ἴστοπέδαν ἔγει,
λαῖφος δὲ πάν ζάδηλον ἥδη
καὶ λάκιδες μέγαλαι κατ' αὗτο·
γόλαισι δ' ἄγκυλαι... .

5

56 (3). ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

"Τει μὲν ὁ Ζεύς, ἐκ δ' ὄράνω μέγας
χείμων, πεπάγαισιν δ' ὑδάτων ῥάι...
· κάββαλλε τὸν χείμων', ἐπὶ μὲν τίθεις
πῦρ, ἐν δὲ κέρναις οῖνον ἀφειδέως
5 μέλιχρον, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσα
μάλθακον ἀμφιβάλων γνόφαλον.

57 (4). ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟΝ ΑΣΜΑ

Πίνωμεν· τί τὰ λύχν' ὅμμένομεν; δάκτυλος ἀμέρα.
καὶ δ' ἔερρε κυλίχναις μεγάλαις, ἀίτα, ποικίλαις.
οῖνον γάρ Σεμέλας καὶ Δίος υἱὸς λαθικάδεα
ἀνθρώποισιν ἔδωκ'. ἔγγεε κέρναις ἔνα καὶ δύο
5 πλέαις καὶ κεφάλας, ἀ δ' ἐτέρα τὰν ἐτέραν κύλιξ
ἀθήτω... .

58 (5). ΧΑΙΡΕΚΑΚΙΑ

Νῦν χρὴ μεθύσθην καὶ τινα πρὸς βίαν
πώνην, ἐπειδὴ κάτθανε Μύρσιλος.

Σ Δ Π Φ Σ

59 (1). ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Ποικιλόθρον', ἀθάνατ' Ἀφρόδιτα,
παῖ Δίος, διολόπλοκε, λίσσομαι σε,

μὴ μ' ἀσαισι μηδ' ὄνιαισι δάμνα,
πότνια, θῦμον.

ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ', αἱ πότα κάτερωτα
τᾶς ἔμας αὔδως ἀίοισα πήγλυι
ἔκλυεις, πάτρος δὲ δόμον λίποισα
χρύσιον ἥλθεις
ἄρμ' ὑπασδεύξαισα· κάλοι· δέ σ' ἄγον
ῶκεες στροῦθοι περὶ γᾶς μελαίνας
πύκνα δίννεντες πτέρ' ἀπ' ὡράνω αἴθε-
ρος διὰ μέσσω.

αἰψα δ' ἐξίκοντο· τὸ δ', ὦ μάκαιρα,
μειδιάσαισ' ἀθανάτῳ προσώπῳ
ἥρε, ὅττι δηῦτε πέπονθα κάρττι
δηῦτε κάλημι,

κάρττι ἔμῷ μάλιστα θέλω γένεσθαι
μαινόλα φθύμῳ «Τίνα δηῦτε Πείθω
μαισ' ἄγην ἐς σὰν φιλότατα, τίς σ, ὦ
Ψάπφ', ἀδικήει;

καὶ γάρ αἱ φεύγει, ταχέως διώξει,
αἱ δὲ δῶρα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δώσει,
αἱ δὲ μὴ φίλει, ταχέως φιλήσει
κωύκ ἐθέλοισαν».

ἔλθε μοι καὶ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λῦσον
ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι
θῦμος ἴμέρρει, τέλεσσον· σὺ δ' αὕτα
σύμμαχος ἔσσο.

"Απιν Σαρδίων
 πόλλακι τυῖδε νῶν ἔχοισα
 ὡς πεδεζώμεν, βεβάως ἔχει
 σὲ θέα ίκέλαν Ἀρι-
 5 γνώτα, σᾶ δὲ μάλιστ' ἔχαιρε μόλπα.

νῦν δὲ Λύδαισιν ἐμπρέπεται γυναί-
 κεσσιν, ὡς ποτ' ἀελίω
 δύντος ἢ βροδοδάκτυλος σελάννα
 πάντα περρέχοισ' ἄστρα, φάος δ' ἐπί-
 10 σγει θάλασσαν ἐπ' ἀλμύραν
 ἵσως καὶ πολυανθέμοις ἀρούραις.

ἢ δ' ἔέρσα κάλα κέχυται, τεθά-
 λαισι δὲ βρόδα κάπαλ' ἄν-
 θρυσκα καὶ μελίλωτος ἀνθεμώδης.
 15 πόλλα δὲ ζαφοίταισ' ἀγάνας ἐπι-
 μνάσθεισ' "Ατθιδος, ίμέρῳ
 λέπταν ποι φρένα, κῆρ δ' ἄσα βόρηται.

κῆθι δ' ἔλθην ἄμμος ὅξυ βοῇ· τὰ δ' οὐ
 νῷν τάπυστα νῦξ πολύως
 20 γαρύει δι' ἄλος...

61 (3). ΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΜΟΥΣΟΝ

Κατθάνοισα δὲ κείσεαι οὐδέ ποτα μναμοσύνα σέλιεν
 ἔσσετ' οὐδ' ἔρος εἰς ὕστερον· οὐ γάρ πεδέχεις βρόδων

τῶν ἐκ Πιερίας· ἀλλ' ἀφάνης κὴν Ἀΐδα δόμοις
φοιτάσεις πεδ' ἀμαύρων νεκύων ἐκπεποταμένα.

62 (4). ΕΙΣ ΩΡΑΙΑΝ ΚΟΡΗΝ,
ΑΚΟΜΗ ΑΝΥΠΑΝΔΡΟΝ

Οἶον τὸ γλυκύμαλον ἐρεύθεται ἀκρῷ ἐπ' ὕσδῳ,
ἄκρον ἐπ' ἀκροτάτῳ, λελάθοντο δέ μαλοδρόπητες,
οὐ μὰν ἐκλελάθοντ', ἀλλ' οὐκ ἐδύναντ' ἐπίκεσθαι.

63 (5). « ΥΠΕΡΟΧΗ »

"Αστερες μὲν ἀμφὶ κάλαν σελάνναν
ἀψὲ ἀπυκρύπτοισι φάεννον εἴδος,
ὅπποτα πλήθοισα μάλιστα λάμπῃ
γᾶν ἐπὶ παῖσαν
ἀργυρέα.

64 (6). PEMBH

... ἀμφὶ δ' ὕσδῳ
ἴψοθεν ψῦχρον κελάδει δι' ὕσδων
μαλίγων, αἰθυσσομένων δὲ φύλλων
κῶμα καταρρεῖ.

65 (7). ΓΑΜΒΡΟΣ

"Τύψοι δὴ τὸ μέλαθρον
 — 'Υμήναον —
 ἀέρρετε τέκτονες ἄνδρες:
 — 'Υμήναον —
 γάμβρος ἐσέρχεται ἵσσος "Αρευτ,
 — 'Υμήναον —
 ἄνδρος μεγάλω πόλυ μείζων.

66 (8). Ο ΘΥΡΩΡΟΣ

Θυρώρω πόδες ἐπτορύγυιοι,
 τὰ δὲ σάμβαλα πεντεβόηα,
 πίσυγγοι δὲ δέκ' ἐξεπόνασαν.

A N A K R E - Ω N

67 (1). ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ
 ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

"Αγε δὴ φέρ' ἡμίν, δῷ παῖ,
 κελέβην, ὅκως ἄμυστιν
 προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας

ὅδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου
κυάθους, ὅς ἀνυβρίστως
ἀνὰ δηῦτε βασσαρήσω... .

5

ἄγε δηῦτε μηκέθ' οὔτω
πατάγω τε κάλαλητῷ
Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ
μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς
ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις.

10

68 (2). ΣΤΕΝΑΓΜΟΙ ΓΗΡΑΤΟΣ

Πολιοὶ μὲν ἡμὶν ἥδη κρόταφοι κάρη τε λευκόν,
χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἥβη πάρα, γηραλέοι δ' ὁδόντες.
γλυκεροῦ δ' οὐκέτι πολλὸς βιότου χρόνος λέλειπται.
διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω θαμὰ Τάρταρον δεδοικώς:
'Αίδεω γάρ ἔστι δεινὸς μυχός, ἀργαλέη δ' ἐς αὐτὸν
κάθιδος· καὶ γάρ ἔτοιμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

5

69 (3). ΓΕΡΟΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

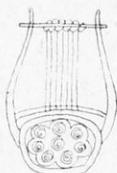
Σφαίρη δηῦτε με πορφυρέη
βάλλων χρυσοκόμης "Ερως
νήνι ποικιλοσαμβάλω
συμπαίζειν προκαλεῖται.
ἢ δ', ἔστιν γάρ ἀπ' εὔκτίτου
Λέσβου, τὴν μὲν ἐμὴν κόμην,
λευκὴ γάρ, καταμέμφεται,
πρὸς δ' ἄλλην τινὰ γάσκει.

5

Δ'
ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΓΑΝΔΡΟΣ

70. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

’Απ. 1.

Ζεῦ, πάντων ἀρχά, πάντων ἀγάπτωρ,

Ζεῦ, σοὶ πέμπω ταύταν ὕμνων ἀρχάν.

’Απ. 2.

Ἐνθ' αἰχμά τε νέων θάλλει καὶ μῶσα λίγεια
καὶ δίκα εὐρυάγεια, καλῶν ἐπιτάφιοις ἔργων.

’Απ. 3.

Σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγηρυν ἀποστέρξαντες ἀοιδὰν
ἐπτατόνῳ φύρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Δ Λ Κ Μ Δ Ν

71 (1). ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΗΡΕΜΙΑ

Εῦδουσιν δ' ὅρέων κορυφαί τε καὶ φάραγγες
πρώτονές τε καὶ χαράδραι,

φῦλα θ' ἔρπετά, τόσσα τρέφει μέλαινα γαῖα,
θῆρές τ' ὀρεσκῶν καὶ γένος μελισσῶν
5 καὶ κνώδαλ' ἐν βένθεσσι πορφυρέας ἀλός·
εῦδουσιν δ' οἰωνῶν
φῦλα ταχυπτερύγων.

72 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Οὐ μ' ἔτι, παρθενικαὶ μελιγάρυες ἴμερόφωνοι,
γυῖα φέρειν δύναται βάλε δὴ βάλε κηρύλος εἶην,
ὅστ' ἐπὶ κύματος ἄνθος ἀμ' ἀλκυόνεσσι ποτῆται
νηδεέες ἥτορ ἔχων, ἀλιπόρφυρος εἴαρος ὄρνις.

Ξ Τ Η Σ | Χ Ο Ρ Ο Σ

73. ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΉΛΙΟΥ

'Αέλιος δ' 'Υπεριονίδας δέπας ἐσκατέβαινεν
χρύσεον, ὅφρα δι' 'Ωκεανοῖο περάσας
ἀφίκοιθ' ιερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἐρεμνᾶς
ποτὶ ματέρᾳ κουριδίην τ' ἀλοχον πάιδάς τε φίλους,
5 δ δ' ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον
ποσσὶ πάις Διός.

Σ | Μ Ω Ν | Δ Η Σ
 (ο κ ε | ο ξ)

74 (1). ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
 ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
 εὐκλεής μὲν ἀ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
 βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόνων δὲ μνᾶστις, ὁ δ' οἰκτος
 ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὔτ' εὐρώς | ἔπαινος
 οὕτ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος· 5
 ἀνδρῶν ἀγαθῶν ὅδε σακὸς οἰκέταν εὐδοξεῖαν
 Ἐλλάδος εἴλετο· μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδας,
 ὁ Σπάρτας βασιλεὺς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπὼς
 κόσμουν ἀέναόν τε κλέος.

75 (2). ΑΣΤΑΘΗ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ

"Ανθρωπος ἐὼν μή ποτε φάσης ὅ,τι γίνεται αὔριον
 μηδ' ἄνδρα ίδων ὅλβιον, ὃσσον χρόνον ἔσσεται·
 ὡκεῖα γάρ οὐδὲ τανυπτερύγου μοίας
 οὔτως ἀ μετάστασις.

76. (3). Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ανθρώπων ὀλίγον μὲν κάρτος, ἄπρακτοι δὲ μεληδόνες,
 αἰῶνι δὲ παύρῳ πόνος ἀμφὶ πόνῳ.
 ὁ δ' ἄφυκτος ὅμῶς ἐπικρέμαται θάνατος·
 κείνου γάρ οἴσον λάχον μέρος οὐ τ' ἀγαθοὶ
 5 ὅστις τε κακός.

77 (4). Η ΑΡΕΤΗ

"Εστι τις λόγος
 τὰν Ἀρετὰν ναίειν δυσαμβάτοις ἐπὶ πέτραις·
 ἀγνὰν δέ μιν θεὰν χῶρον ἀγνὸν ἀμφέπειν.
 οὐδὲ πάντων βλεφάροις θνατῶν ἔσοπτος,
 5 φῷ μὴ δακέθυμος ιδρὼς ἔνδοθεν μόλη
 ἵκῃ τ' ἐς ἄκρον ἀνδρείας.

78 (5). ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΥ
 ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τίς κεν αἰνήσεις νόῳ πίσυνος Λίνδου ναέταν Κλεόβουλον
 ἀειάσις ποταμοῖσιν ἀνθεσί τ' εἰαρινοῖς
 ἀελίου τε φλογὶ χρυσέας τε σελάνας
 καὶ θαλασσαῖαισι δίναις ἀντία θέντα μένος στάλας;
 5 ἀπάντα γάρ ἐστι θεῶν ἥσσω· λίθον δὲ
 καὶ βρότεοι παλάμηι θραύσοντι· μωροῦ φωτὸς ἀδε βουλά.

Β Α Κ Χ Υ Λ Ι Δ Η Σ

79 (1). ΠΑΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ

Τίκτει δέ τε θνατοῖσιν εἰρήνα μεγάλα
πλοῦτον καὶ μελιγλώσσων ἀοιδᾶν ἄνθεα,
δαιδαλέων τ' ἐπὶ βωμῶν θεοῖσιν αἴθεσθαι. Βοῶν
ξανθῷ φλογὶ μῆρα ταυτορέγων τε μήλων,
γυμνασίων τε νέοις αὐλῶν τε καὶ κώμων μέλειν.

5

ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἰθῶν
ἀραχγάν ιστοι πέλονται.
ἔγγεά τε λογχωτὰ ξίφεά τ' ἀμφάκεα δάμναται εὑρώς.

χαλκεῖν δ' οὐκ ἔστι σαλπίγγων κτύπος.
οὐδὲ συλλάται μελίφρων ὅπνος ἀπὸ βλεφάρων,
ἀφοις δις θάλπει κέαρ.
συμποσίων δ' ἐφατῶν
βρύθοντ' ἀγυιαί, παιδικοί θ' ὅμνοι φλέγονται.

10

80. (2). ΜΙΑ Η ΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Εἰς ὅρος, μία βροτοῖσίν ἔστιν εὔτυχίας ὁδός,
θυμὸν εἴ τις ἔχων ἀπενθῆ διατελεῖν δύναται βίου.
δις δὲ μυρία μὲν ἀμφιπολεῖ φρενί,
τὸ δὲ παρ' ἄμάρτι τε καὶ νύκτα μελλόντων χάριν
ἔὸν οὐπτεται κέαρ, ἀκαρπον ἔχει πόνον.

5

Στρ. α'. Χορός.

Βασιλεῦ τὰν ἵερᾶν Ἀθωνᾶν,
 τῶν ἀβροβίων ἄναξ Ἰάνων,
 τί νέον ἔκλαγε χαλκοκώδων
 σάλπιγξ πολεμηίαν ἀοιδάν ;
 5 ἢ τις ἀμετέρας χθονὸς
 δυσμενής ὅρι' ἀμφιβάλλει
 στραταγέτας ἀνήρ ;
 ἢ λῃσταὶ κακομάγχαι
 ποιμένων ἀέκατι μήλων
 10 σεύοντ' ἀγέλας βίᾳ ;
 ἢ τί τοι κραδίαν ἀμύσσει ;
 φθέγγευ· δοκέω γάρ εἴ τινι βροτῶν
 ἀλκίμων ἐπικουρίαν
 - καὶ τὸν ἔμμεναι νέων,
 15 ὁ Πανδίονος υἱὲ καὶ Κρεούσας.

Στρ. β'. Κορυφαῖος.

Νέον ἢλθεν δολιχὸν ἀμείψας
 κάρουξ ποσὶν Ἰσθμίαν κέλευθον.

ἄρατα δ' ἔργα λέγει κραταιοῦ
φωτός· τὸν ὑπέρβιόν τ' ἔπειφνεν
Σίνιν, ὃς ἵσχυρός φέρτατος 20
θυκτῶν ήν, Κρονίδα Λυταίου
σεισήθονος τέκος·
σὺν τ' ἀνδροκτόνον ἐν νάπαις
Κρεμμυδίνος, ἀτάσθαλόν τε
Σκίρωνα κατέκτανεν, 25
τάν τε Κερκυρόνος παλαιόστραν
ἔσχεν, Πολυπήμονός τε καρτεράν
σφῆραν ἐξέβαλεν Προκό-
πτας, ἀρείονος τυχών
φωτός· ταῦτα δέδουγ' ὅπα τελεῖται. 30

Στρ. γ'. Χορός.

Τίνα δ' ἔμμεν, πόθεν ἀνδρα τοῦτον
λέγει, τίνα τε στολὰν ἔχοντα;
πότερα σὺν πολεμηίοις ὅ-
πλοισι στρατιὰν ἄγοντα πολλάν;
ἢ μοῦνον σὺν ὀπάοσιν 35
στείχειν ἔμπορον οἵ τλάταν
ἐπ' ἀλλοδαμίαν
ἱσχυρόν τε καὶ ἀλκιμὸν
ὅδε καὶ θρασύν, ὃς τοσούτων
ἀνδρῶν κρατερὸν σθένος 40
ἔσχεν; ἢ θεὸς αὐτὸν δρμᾶ,
δίκας ἀδίκοισιν δόρα μήσεται·
οὐ γάρ ῥάδιον αἰὲν ἔρ-
δοντα μὴ ντυγεῖν κακῷ.
πάντα τῷ διληχῷ χρόνῳ τελεῖται. 45

Στρ. δ'. Κορυφαῖος.

Δύο οἱ φῶτε μόνους ἀμαρτεῖν
λέγει, περὶ φαιδίμοισι δ' ὅμοις
ξέφοις ἔχειν ἐλεφαντόκωπον.
ζεστοὺς δὲ δύ' ἐν χέρεσσ' ἔκοντας
50 αηγύτυκτον κυνέαν Λάκαι-
ναν κρατὸς πέρι πυρσογκάίτου.
χιτῶνα πυρφύρεον
στέροντος τ' ἀμφί, καὶ οὐλιον
Θεσσαλὸν χλαμύδ' ὁμιάτων δὲ
55 στίλβειν ἄπο Λαμνίαν
φοίνισσαν φλόγα· παῖδα δ' ἔμμεν
πρώθηβον, ἀρηίων δ' ἀθυρμάτων
μεμνᾶσθαι πολέμου τε καὶ
γχλκεοκτύπου μάχας·
60 διζησθαι δὲ φιλαγλάους Ἀθάνας.

82 (4). ΕΙΠΙΝΙΚΟΣ ΑΡΓΕΙΩ ΚΕΙΩ ΠΑΙΔΙ
ΠΥΚΤΗ ΙΣΘΜΙΑ

Στρ. Ἀιξον, ὃ σεμνοδότειρα Φήμα.
ἐς Κέον ιεράν, γαριτώ-

νυμον φέρουσ' ἀγγελίαν,
ὅτι μάχας θρασύχειρος Ἀρ-
γεῖος ἄρχατο νίκαν.

5

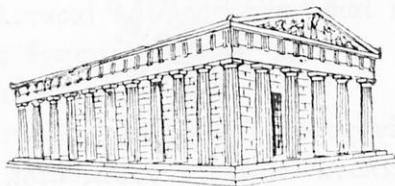
Ἄντιστρ. καλῶν δ' ἀνέμνασεν, ὃσ' ἐν κλεεννῷ
αὐχένι Φισθμοῦ ζαθέαν
λιπόντες Εὐξαντίδα νῆ-
σον ἐπεδείξαμεν ἑβδομή-
κοντα σὺν στεφάνοισιν.

10

Ἐπωδός. καλεῖ δὲ Μοῦσ' αὐθιγενῆς
γλυκεῖαν αὐλῶν καναγάν,
γεραίρουσ' ἐπινικίοις
Πανθείδα φίλον· νίόν.

Π Ι Ν Δ Δ Ρ Ο Σ

83 (1). ΠΡΟΣΟΔΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Στροφή. Χαιρ', ὁ θεοδμάτα, λιπαροπλοκάμου παι-
δεσσι Λατοῦς ἴμεροέστατον ἔρνος,
πόντου θύγατερ, χθονὸς εὐρείας ἀκί-
νητον τέρας, ἐν τε βροτοὶ

5 Δᾶλον κικλήσκοισιν, μάκαρες δ' ἐν Ὀλύμπῳ
τηλέφαντον κυανέας γθονὸς ἄστρον...

?Αντιστρ. Μηγαρό τὸ πάροιθε φορητὰ κυμάτεσ-
σιν παντοδαπῶν τ' ἀνέμων
ρίπατσιν· ἀλλ' ἢ Κοιογενῆς ὅπότ' ὀδί-
10 νεσσι θύοισ' ἀγχιτόκοις ἐπέβα νιν,
δὴ τότε τέσσαρες δρῦαι
πρέμνων ἀπώρουσαν γθονίων,
ἄν δ' ἐπικρόνους σχέθον πέτραν ἀδαμαντοπέδιλος
κίονες· ἔνθα τεκοῖσ' εὐδαίμον' ἐπόψκατο γένναν.

84 (2). ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ
(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ)

"Ιδετ' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι,
ἐπὶ τε κλυτὰν πέμπετε γάριν, θεοί,
πολύβατον οἴ τ' ἄστεος δμφαλὸν θυέντα
ἐν ταῖς Ἱεραῖς Ἀθάναις
5 οἰγνεῖτε πανδαίδαλόν τ' εὐκλέ' ἀγοράν.

Ιοδέτων λάγχετε στεφάνων τὰν ἑαρίδρεπτον
λοιβάν· Διόθεν τέ με σὺν ἀγλαΐᾳ
ἴδετε πορευθέντ' ἀοιδῶν

δεύτερον ἐπὶ κισσοδέταιν θεόν,
Βρόμιον ὃν τὸ Ἑριβόν τε βροτοὶ καλέομεν,
γόνον ὑπάτων μὲν πατέρων μελπέμεν
γυναικῶν τε Καδμεῖαν.

10

ἐναργέα τελέων σάματ' οὐ λανθάνει,
φοινικοεάνων ὅπότε οἰγθέντος Ὁρᾶν θαλάμου
εὔοδμον ἐπάγγησιν ἔαρ· φυτὰ νεκτάρεα.
15

τότε βάλλεται, τότε ἐπὶ ἀμβρόταν γθόν¹ ἔραται
ἴων φόβαι δόδα τε κόμαισι μείγνυται.
ἀγεῖτ², δύμφαι μελέων σὺν αὐλοῖς,
ἀγεῖτε Σεμέλαν ἐλικάμπυκα, γοροί.

15

85 (3). ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ
(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ)

Ὦ ταὶ λιπαραὶ καὶ ιοστέφανοι καὶ ἀσίδιμοι,
Ἐλλάδος ἔρεισμα, κλειναὶ Ἀθῆναι,
δαιμόνιον πτολίεθρον. . .
. . . ὃθι παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλοντο φαεννάν
κρηπῖδ³ ἐλευθερίας.

86 (4). ΗΛΙΑΝ
(ΕΠΙ Τῇ ΕΚΛΕΙΨΕΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ)

Στρ. Ἀκτίς ἀελίου, τί, πολύσκοπε, μήσεαι,
ἢ μᾶτερ δύμάτων, ἄστρον ὑπέρτατον,

έν ἀμέρᾳ κλεπτόμενον : τί δ' ἔθηκας ἀμάχανον
ἰσχὺν τὸ ἀνδράσιν καὶ σοφίας ὄδόν,
5 ἐπίσκοπον ἀτραπὸν ἐσσυμένα ;
ἔλαχύνεις τι νεώτερον ἢ πάρος ;

ἀλλὰ σε πρὸς Διός, ἵπποσόνα θοάς,
ἴκετεύω, ἀπήμονα
εἰς ὅλβον τινὰ τράποιο Θήβαις,
10 ὃ πότνια, πάγκοινον τέρας.

ἡρ ἀτασθαλίαισι κοτεσσαμένα βροτῶν
πάμπαν μὲν οὐ θέλεις ἐξελέμεν φάος
αἰῶνος ἀγνόν, πολέμοιο δὲ σᾶμα φέρεις τινάς,
ἡ καρποῦ φθίσιν, ἢ νιφετοῦ σθένος
15 ὑπέρφατον, ἢ στάσιν οὐλομέναν,
ἢ πόντου κενέωσιν ἄρ' ἀμ πέδον
ἢ παγετὸν χθονός, ἢ νότιον θέρος
ὑδατὶ ζακότῳ φέον ;
ἢ γαῖαν κατακλύσαισα θήσεις
20 ἀνδρῶν νέον ἐξ ἀρχᾶς γένος ;
δλοφύροιμαι οὐδέν, ὅτι πάντων μέτα πείσομαι.

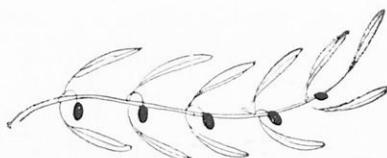
87 (5). ΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΝ
ΑΣΩΠΙΧΩ, ΟΡΧΟΜΕΝΙΩ ΠΑΙΔΙ
ΣΤΑΔΙΕΙ (476 π.Χ.)

Στρ. α'. Καφισίων ὑδάτων λαχοῖσαι
ταὶ τε ναίτε καλλίπωλον ἔδραν,
ὃ λιπαρᾶς ἀοίδιμοι βασίλειαι

Χάριτες Ἐργομενοῦ, παλαιγόνων Μινυῶν ἐπίσκοποι, 5
κλῆτ', ἐπεὶ εὔχομαι σὺν γάρ ὑμῖν τὰ τερπνὰ καὶ
τὰ γλυκέ' ἀνεται πάντα βροτοῖς,
εἰς σοφός, εἰς καλός, εἰς τις ἀγλαός ἀνήρ. 10

οὐδὲ γάρ θεοὶ σεμνὴν Χαρίτων ἄτερ
κοιρανέοντι χορούς οὕτε δαῖτας· ἀλλὰ πάντων ταρίσαι
ἔργων ἐν οὐρανῷ, γρυσότοξον θέμεναι πάρα 15
Πύθιον Ἀπόλλωνα θρόνους,
αἰέναν σέβοντι πατρὸς Ὄλυμπίοιο τιμάν.

Στρ. β'. ὁ πότνιος Ἀγλαῖα φιλησί-
μολπέ τε Εὐφροσύνα, θεῶν κρατίστου 20
παῖδες, ἐπακοοῖτέ νυν, Θαλία τε
ἐρασίμολπε, Φιδοῖσα τόνδε κῶμον ἐπ' εὐμενεῖ τύγα,
κοῦφα βιβῶντα· Λυδῷ γάρ Ἀσφύκον τρόπῳ 25
ἐν μελέταις τε δείδων ἔμολον,
οὖνεκ Ὄλυμπιόνικος ἡ Μινύεια
σεῦ θένατι· μελαντειγέα νῦν δόμον
Φερεσεφόνας ίθι Φαχοῖ, πατρὶ κλυτὸν φέροισ' ἀγγελίαν, 30
Κλεόδαμον ὅφει ίδοισ', οὐδὲν εἴπης ὅτι Φοι νέαν
κόλποις παρ' εὐδόξοις Πίσας
ἐστεφάνωσε κυδίμων δέθλων πτεροῖσι γαίταν. 35

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

($\alpha = \gamma \lambda \omega \sigma \sigma i k a i$ καὶ σημασιολογικαὶ παρατηρήσεις
 $\beta = \pi \varrho \alpha \gamma \mu \alpha t i k a i$ παρατηρήσεις)

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

I. ΕΛΕΓΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΝΟΣ

‘Ο Καλλίνος εἶναι ὁ ἀρχαιότερος τῶν σωζομένων ἐλεγειακῶν ποιητῶν καὶ λέγεται διὰ τοῦτο πατὴρ τῆς ἐλεγειακῆς ποίησεως, ὅπως ὁ “Ομηρος πατὴρ τῆς ἐπικῆς. Πατρὶς αὐτοῦ ἦτο ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἰωνίας” Εφεσος. “Ηχυμασε περὶ τὸ 650 π.Χ. ”Αλλα στοιχεῖα τοῦ βίου του εἶναι ἄγνωστα.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ποιητοῦ ἡ πατρὶς του ἡπειρήθη σιβαρῶς ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων Κιμμερίων. Οὗτοι κατέκουν ἀρχικῶς εἰς τὴν Ταυρικὴν γερσόνησον (Κριμαίαν), διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς πορθμὸς λέγεται Κιμμέριος Βόσπορος. Ἐξωσθέντες δῆμος οἱ Κιμμέριοι ὑπὸ τῶν ἄλλων Σκυθῶν ἐπέδραμον εἰς τὴν Μικρὰν Ασίαν λειτάτουντες καὶ ἐρημοῦντες τὰ πάντα. ”Επειτα ἐστράφησαν καὶ ἐναντίον τῆς πλουσίας Εφέσου, ἡ ὁποία τότε διέτρεξε μέγαν κίνδυνον. Εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίστασιν τῆς πατρίδος του ὁ ποιητὴς ἔγραψε πολεμικὴν ἐλεγείαν, διὰ τῆς ὁποίας παρώρμα τοὺς συμπατριώτας του εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν εἰσβολέων. Τῆς ἐλεγείας ταῦτης ἐσώθη μόνον τὸ παρατιθέμενον ἐδῶ ἀπόσπασμα. ”Αλλα ποιήματα τοῦ Καλλίνου δὲν ἔχομεν.

1. Πολεμικὸν σάλπισμα.

α) Στ. 1 - 5. μέχρι τεῦ ἔως πότε (τεῦ = τοῦ, τίνος : ἐκ τοῦ τέο κατὰ ίων. συναίρ.).— κατάκειμαι μένω κατάκοιτος, ἀδρανῶ.— κότε (ίων.) πότε.— ἀμφιπερικτίονες = ἀμφικτίονες, περίοικοι, γείτονες (βίζα : κτι-, κτίζω).— μεθίημι (ἐμαυτὸν) ἀφήνομαι ἀδρανῆς, ἀμελῶ.— ὥδε λίην (= ίών) τόσον πολὺ.— ήμαι κάθημαι, εὑρίσκομαι.— ἀτάρ (ίων.) ἀλλά.— ὑστατ(α) διὰ τελευταίαν φοράν, πρὶν ἐκπνεύσῃ.

Στ. 6 - 11. πέρι (=περὶ) ὑπέρ.—ἄλοχος σύζυγος.—κουρίδιος νόμιμος, ἐκείνη τὴν ὅποιαν κόρην οὖσαν νυμφεύεται τις (ἐπίθετον συνοδεύοντον κανονικῶς τὸ ἄλοχος καὶ συναποτελεῖ μετ' αὐτοῦ μίαν ἔννοιαν, ὡστε κατὰ τὴν ἑρμηνείαν δύναται νὰ παραλειφθῇ· προῆλθεν ἐκ τοῦ κούρη - κόρη).—**δυσμενέσιν**, εἰς τὸ μάχεσθαι· δυσμενής ἐγίρθε. —**δικότε** (ἰων.) = διπότε (ό διπλ. τοῦ κ γάριν τοῦ μέτρου).—**ἐπικλώθω** ὁρίζω, προσορίζω· μεταφορά φορά ἐκ τοῦ: κλάθω (τὸ νῆμα τῆς ζωῆς) ἐπὶ τινος, ἐξ οὗ καὶ **Κλωθώ** μία τῶν Μοιρῶν.—**ἀλλὰ** (παρακελ.) ἐμπρὸς λοιπόν.—**Ιθὺς** εὐθὺς (ἐδῶ εἶναι ἐπίρρ.).—**ἔγχος** δόρυ. —**ἀνέχομαι** ὑψώνω. —**ὑπ’ ἀσπίδος** = **ὑπ’ ἀσπίδα..** —**ἡτορ** καρδία. —**ἔλσας**, τοῦ ῥ. **εἴλω** συνθλίβω, σφίγγω (πρβλ. «σφίγγω τὴν καρδία μου») = καταστρίζω τὸν φόβον, τὴν ἀνησυχίαν ἢ οἰνοδήποτε ἄλλο συναίσθημα, διὸ νὰ συγκεντρώσω δλητην τὴν ψυχικήν μου δύναμιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν σοβαροῦ καθήκοντος).—**μείγνυται πόλεμος** γίνεται πολεμική μετάξις, ὀργήζει πολεμικὴ σύρραξις.

Στ. 12 - 15. οὕ κως = οὕ πως κατ’ οὐδένα τρόπον.—οὔδ’ εἰ ἢ, ποιητ. ἀντὶ οὔδ’ ἔστιν ἢ. —**δηιοτής** (γεν. -**ητος**) σφαγή, μάχη. —**φυγῶν** (ὑποκρ. ἐνν. ἀνήρ) ἐγκαταλείψας (ἐκ δειλίας).—**δοῦπος** λέξις πεπιστημένη. —**οἱ ἀκοντες** τὰ ἀκόντια. —**ἔρχεται** ἐπανέρχεται (εἰς τὸν οἶκόν του).—**κιχάνω** συναπτῶ, εὐρίσκω (κίχεν. —γνωμ. ἀρ.).

Στ. 16-21. ἔμπης, ὅμως, μ’ ὅλα ταῦτα (ἣν καὶ ἐσώθη).—τὸν δὲ ἐνῷ τοῦτον (τὸν « καρτερόφρονα » στ. 18).—**στενάχω** (μτβτ.) θρηγῶν κάποιον. —**δλίγος** καὶ μέγας μικρὸν καὶ μεγάλον. —**ζώω ζῶ** (ή μτγ. γρον.). —**ἔρδω** πράττω. —**μοῦνος** ἔών (μτγ. ἐναντ.) μόνος του. —**ἄξια πολλῶν** ὅσα πολλοὶ μαζί.

β) **Στ. 2. οὔδ’ αἰδεῖσθ’ ἀμφιπερικτίονας**· πρβλ. Όδύσ. β, 65 τα ἄλλους τ’ αἰδεῖσθητε περικτίονας ἀνθρώπους ».

Στ. 5. ὁ στ. οὗτος δὲν ἔχει ὅμεσον συνοχὴν πρὸς τὰ προηγούμενα, διότι ἔξελιπον ἐν τῷ μεταξύ πολλοὶ στίχοι.

Στ. 7. γῆς πέρι καὶ παίδων κτλ. πρβλ. τὸ τοῦ Αἰσχύλου :

“Ω πατέδες Ἐλλάγων ἵτε
ἔλευθεροῦτε πατρίδα, ἔλευθεροῦτε δὲ

παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρόφων ἔδη
θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπέρ πάντων ἀγάν.

(Πέρσαι, στίχ. 401 - 4)

Στ. 9. Μοῖραι. Κυρίως διὰ τῆς λέξεως **Μοῖρα** ἐκφράζεται ἡ ἀφηρημένη ίδεα τῆς εἰμαρμένης καὶ δηλοῦται δι' αὐτῆς τὸ ἀναπόφευκτον μερίδιον ἐκάστου ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ίδεα τῆς **Μοῖρας** ἀντὶ νὰ παρασταθῇ διὰ μιᾶς θεότητος, ἀποσυνετέθη σὺν τῷ γρόνῳ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν ἀρχαίων εἰς τρία πρόσωπα, σχηματίσαντα σύτῳ σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν. Αὗται ἦσαν ἡ Κλωθό, ἡ Λάχεσις καὶ ἡ Ἀτροπος. Ἡ Κλωθό (ἡ κλώθουσα) ἐκφράζει τὴν πλοκὴν τῶν γεγονότων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς· ἡ Λάχεσις τὸν λαχύν, ὁ δποῖος προορίζεται δι' ἕκαστον ἀνθρώπουν· ἡ Ἀτροπος τὴν ἀδυνασπητὸν ἀνάγκην τοῦ πεπρωμένου θανάτου. Ἐπειδὴ τοιουτοτρόπιος προσωποποιοῦν τὴν ίδεαν τῆς τάξεως καὶ τοῦ νόμου ἐν τῷ κόσμῳ, ἐταυτίσθη ἡ βούλησις αὐτῶν μὲ τὴν βούλησιν τοῦ ὑπερτάτου τῶν θεῶν οὐκινούτης αὔται ἀφ' ἐνδεικόντων τοῦ Διός, ὁ δποῖος ἀνομάσθη «Μοιραχέτης», ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀδελφαῖ τῆς Εὐνομίας, τῆς Δίκης καὶ τῆς Εἰρήνης. Λί τρεῖς Μοῖραι ἐπὶ τῶν μημείων τῆς ἐλληνικῆς τέχνης σχηματίζουν σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν καὶ εἰκονίζονται ἀλλοτε μὲν ὑπὸ μορφὴν γραιῶν, ἄλλοτε δὲ ὡς ὥριμοι γυναικεῖς μὲ σοβαρὰν καὶ αὐστηρὰν φυσιογνωμίαν.

Στ. 12 - 13. Καὶ ἐδὴ δηλοῦται ἡ παναργακία πίστις εἰς τὴν δύναμιν τοῦ πεπρωμένου· βλέπε ἀνωτέρω.

Στ. 14. δοῦπος ἀκόντων· ποιητικὴ παράστασις τῆς μάχης πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς μάχης ὅπως τὴν παριστᾶ ὁ Σολωμός: « ἀκούω κούφια τὰ τουφέκια, — ἀκούω σμίξιμο σπαθιῶν, — ἀκούω ξύλα, ἀκούω πελέκια, — ἀκούω τρίξιμο δοντιῶν ».

Στ. 19. ἄξιος ἡμιθέων· πρβλ. Ἡσιόδου "Ἐργ. 158 « ἀνδρῶν ἡρῷων θεῖον γένος, οἱ καλέονται ἡμίθεοι ».

— Λιατί αἱ τρεῖς συνεχεῖς ἐρωτήσεις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ποιήματος; Ποῦ συναισθήματα διεγέρει ὁ ποιητής; Ποῖος ὁ χαρακτήρας τῆς ποιήσεώς του;

Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Τυρταῖος κατήγετο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Ἀττικῆς, ἢτο δὲ χωλὸς γραμματοδιδάσκαλος, τὸν ὅποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν εἰς τὴν Σπάρτην, ὅταν οἱ Σπαρτιάται τῇ συμβουλῇ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ἐζήτουν στρατηγόν. Κατ’ ἀλλην παράδοσιν κατήγετο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Αχαϊκῆς. Πιθανώτατα ὅμως ἢτο Μιλήσιος, μετοικήσας εἰς τὴν Σπάρτην καὶ ζῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (685 - 667).

Οὗτος ἐποίησεν ἐλεγείαν, γνωστὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐύνομία». Διὰ ταύτης παρεῖχεν εἰκόνα τοῦ λαμπροῦ πολιτεύματος τοῦ Λυκούργου καὶ συνίστα τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πολιτεύματος τούτου καὶ τὴν κατάπαυσιν τῆς δεινῆς ἐσωτερικῆς ταραχῆς, ἡ ὥποια τότε συνεκλόνιζε τὴν Σπάρτην. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἔχομεν μόνον διλύγα ἀποσπάσματα. Πλὴν αὐτῆς ἔγραψε καὶ ἄλλας, τὰς λεγομένας «**Ὑποθήκας**» (=συμβουλάς), διὰ τῶν διοίων παρώρμα τοὺς Σπαρτιάτας πολεμοῦντας ἐναντίον τῶν Μεσσηνίων. Τῶν «**Ὑποθηκῶν**» τούτων ἐσώθησαν τρεῖς μόνον. Ἐπίσης συνέθεσε καὶ ἐμβατήρια εἰς δωρικὴν διάλεκτον καὶ ἀναπαιστικὸν μέτρον.

Ἐδῶ περιελήφθησαν δύο ἐκ τῶν «**Ὑποθηκῶν**» του καὶ τὸ μόνον περισωθὲν ἐμβατήριον.

2 (1). **Ὑποθήκη**

- α) Στ. 1 - 10. γάρ ὄντως, ἀληθῶς.—τεθνάμεναι, ἐνν. ὑποκ. τινά.—μαρνάμενον, μηκ. χρον. εἰς τὸ πεσόντα (μάρναμαι = μάχομαι).—ἄνδρ’ ἀγαθόν, κτυρμ.—περὶ = ὑπέρ.—η = ἐη.—πίων (θ. πίειρα, οὐ. πῖον) παχύς, εὔφορος.—πτωχεύω ἐπαιτῶ.—ἐχθρὸς μισητός: ἐχθρὸς μὲν γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ ἐν στ. 4· τὸ μὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ τε στ. 9.—τοῖσι μετέσσεται = ἔσσεται μετὰ τοῖσι θὰ ζῃ μεταξὺ αὐτῶν.—οὖς = πρὸς οὓς.—χρησμοσύνη στέρησις, ἀνάγκη (χρή, χρεία).—εἴκω ὑπείκω, κύπτω ὑπὸ τὸ βάρος.—στυγερὸς μισητός.—αἰσχύνω καταισχύνω, ἐντροπιάζω (τοῦ αἰσχύνει, ὑποκ. ὁ προλιπῶν ἀνήρ).—κατελέγχω ἀσχημίζω, κατεξευτελίζω.—ἀγλαός, λαμπρός, ὥραιος.—εἶδος μορφὴ (έαυτοῦ).

Στ. 11 - 20. ὥρη φροντὶς («διλγωρος — διλγωρῶ, τιμωρός, θυρωρός»).—ἀνδρὸς ἀλωμένου, γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ὥρη: κανεὶς δὲν φρον-

τίζει δι' ἄνδρα ποιουτοτρόπως περιπλανώμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ· τὸ δὲ ἀλῶ-
μαι = περιπλανῶμαι («ἄλλήτης»).—**δπις** (γεν. δπιδος) προσοχή, σεβα-
σμὸς (θ. δπ.: δπωπα).—**θυμῷ** ἐκθύμως, θαρραλέως.—**ψυχὴ** ζωή.—
ἀλλὰ μάχεσθε· τὸ ἀλλὰ παρουσελ. = ἐμπρὸς λοιπόν.—**φιλοψυχῶ** γι-
νομαι φίλος τῆς ψυχῆς (ζωῆς) μου, φιλοσάρκατος.—**μαρνάμενοι**,
μτκ. γρον.

Στ. 21 - 30. κεῖσθαι, ἐπεξήγησε τοῦ τοῦτο.—**πολιὸς** ὑπόλευ-
κος, ψαρός.—**χρόα**, αἰτ. τοῦ κατά τι=κατὰ τὸ σῶμα· (ό χρώς, τοῦ
χρωτὸς καὶ χρούς, τῷ χρωτὶ καὶ χροῖ, τὸν χρῶτα καὶ χρόα· ἀρ-
γικὴ σημ.= δέρμα).—**ἐπέοικε** ἀρμόζουν.—**δφρα** (κεν) ἔχῃ = ἔως
ἂν ἔχῃ ἐφ' ὅσον κατέγει (αὐτοὺς, τοὺς νέους).—**ἔρατὸς** ἀξιέραστος,
ποιητός.—**θηγητὸς** θεατός.—**θηγητὸς** ἴδειν, ἀξιοθέατος, καμαρωμένος
(ὑποκ. δέ νέος).

Στ. 31 - 32. ἀλλά, ὅπως εἰς στ. 15.—**διαβαίνω** διασκελίζω,
ἀνοίγω τὰ πόδια μου (διὰ νὰ στηριζθῶ καλά).

β) Η ἐλεγεία μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ Καραϊ καὶ τοῦ Σπυρίδωνος Τρι-
κούπη. Η μετάφρασις τοῦ τελευταίου εἶναι ἀρκετὰ γνωστὴ καὶ ἀρχίζει
μὲ τοὺς στίχους «Τί τιμῇ στὸ παλληκάρι, ὅταν πρῶτο στὴ φωτιὰ—σκο-
τωθῇ γιὰ τὴν πατρίδα μὲ τὴ σπάθια στὴ δεξιά».

Στ. 3. τὸν δ' αὐτοῦ προιλιπόντα πόλιν· ἀν τὸ εσσιε πρὸς
τὸν ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἦ πατρίδι μαρνάμενον· οἱ ἐγκαταλείπον-
τες τὴν πόλιν, οἱ ἀποφεύγοντες τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς («οἱ τρέσαντες»
καὶ «φιψύσπιδες») ἐθεωροῦντο ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἀξιοκαταστήσυνται
διὰ τοὺς τοιούτους οἱ στίχοι 3-10.

Στ. 20. μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς· ἐκδηλοῦ-
ται ὁ βαθύτατος σεβασμὸς τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς γέροντας· τὸ νόημα
ἐκφράζεται ἐντονώτερον εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας στ. 20-27.

Στ. 31 - 32. Εἰ καὶ ν τοῦ ἀποφασιστικοῦ μαχητοῦ, δέ ποῖος μὲ τὸ
ἄνοιγμα τῶν ποδῶν ἀποκτᾷ σταθερωτέρων βάσιν καὶ καταβάλει μείζονα
δύναμιν· μὲ τὸ δάγκωμα τῶν γειλέων ἐκφράζει τὴν ἀκαμπτον θέλησίν
του καὶ τὴν καρτερίαν του.

—Συγκρίνατε τοὺς στ. 3-10 τοῦ Τερταίου περὶ τοῦ ἐγκαταλείπον-

τος τὴν πόλιν πρὸς τὸν στ. 16-17 τοῦ Καλλίνου. Ἐπίσης τὸν στ. 27-30 τοῦ Τυρταίου περὶ τοῦ γενναίου ἀρδγὸς πρὸς τὸν στ. 18-21 τοῦ Καλλίνου.

3 (2). ‘Υποθήκη

α) Στ. 1 - 12. οὗτ’ ἂν μνησαίμην (προτασσομένη ἀπόδοσις εἰς τὴν ὑπόθεσιν στ. 13): μιμνήσκομαι θεωρῶ ἄξιον μνείας.—ἐν λόγῳ τίθεμαι λογαριάζω (συνών. προηγουμένου).—ἀρετῆς παλαισμοσύνης, γεν. τῆς αἰτίας παλαισμοσύνη παλαιστικὴ δεξιότης (μητὴ δύναμις).—οὐδὲ εἰ, ἐνδοτ. προτάσεις. βίη δύναμις. φυὴ σωματικὴ διαπλασιε. —Μίδεω, γεν. τοῦ Μίδης (-ας).—Κινύρεω, γεν. τοῦ Κινύρης (-ας).—βασιλεύτερος ἵσχυρότερος βασιλεύς. μειλιχόγηρυς γλυκύφωνος (ἐκ τοῦ μειλιχος = γλυκὺς καὶ γῆρας, γεν. γήρυος = φωνή· δ καὶ ἡ μειλιχόγηρυς, τὸ μειλιχόγηρυ).—θοῦρος (θηλ. θοῦρις) δρμητικός, πολεμικός (αθούριον).—τετλαίη τοῦ τέτληκα (μὲ σημασ. ἐνεστ.). ὑπομένω. —μέν, ἀπόδοσις ὁ κατωτέρω καί.—δρέγομαι τινος ἔκτείνομαι, πίπτω ἐπάνω εἰς κάπιον· ὅρμος ἐπάνω του.—δήιος ἐγθύρος.

Στ. 13 - 22. ἥδε, καθ’ ἔλξιν ἀντὶ τόδε (τὸ ἀνωτέρω).—ἄεθλον ἀθλοῦ, βραβεῖον.—φέρειν (ἀπαρ. τῆς ἀναφορᾶς) εἰς τὸ νὰ φέρῃ (αὐτό).—κάλλιστον φέρειν γίγνεται ἀξίζει πρωτίστως νὰ τὸ ἔχῃ. —ξυνός κοινός (ἐκ τῆς προθ. ξύν, σύν.).—ἔσθλὸν (οὐσ.) κόσμημα. —ὅστις (ἄν) μένη = ἔάν τις μένη (ἐπεξήγησις τοῦ τούτο).—διαβαίνω, βλ. ἀνωτέρω ὠψούθηκη 2), στ. 31.—νωλεμέως διαρκῶς, σταθερῶς.—ἐπί, μετὰ τοῦ λάθηται (τμῆσις).—πάγχυ = πάνυ ἐντελῶς.—τλήμων καρτερικός. —θυμός καρδία. —παρατίθεμαι διακυβεύω, ριψοκινδύνεύω. —αἴφα ταχέως. —ἔτρεψε, γνωμ. ἀρ. —ἔσχεθε (παρατεταμένος τύπος τοῦ ἔσχε, γνωμ. ἀρ.).) ἀναγκαιτίζω.

Στ. 23 - 34. φίλοιν θυμὸν τὴν ζωὴν του (τὸ ἐπίθ. φίλος τίθεται συνήθως ἀντὶ τῆς κτητ. ἀντων. γ’ προσ., διότι τὸ ἀνήκον εἰς τινα εῖναι προσφίλες εἰς αὐτόν).—δύμφαλόεις δύμφαλωτός, κωνοειδής—ἔληλαμένος τρυπημένος (τοῦ ἔλαύνομαι διαπερῶμαι).—δύμως ὄμοιως. —κέκηδα (πρκ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ κήδομαι) φροντίζω (διὰ τὸν νεκρὸν), κηδεύω. —ἀργαλέω πόθω, δοτ. τοῦ αἰτίου. —ἀργαλέος.

νπερβολικός.—άρισημος περίβλεπτος.—γένος ἔξοπίσω ἡ μέλλουσα γενεά, οἱ ἀπόγονοι (τοῦ πεσόντος).—θοῦρος, βλ. στ. 9.

Στ. 35 - 42. εἰ φύγη, ποιητ. σύνταξις ὅπτι ἐὰν φύγῃ.—κήρη ἡ μοῖρα.—τανηλεγῆς πικρότατος (:τὰν —, τείνω + ἄλγος).—εῦχος κακήγημα, δόξη: εὐχος αἰχμῆς πολεμικὴ δόξα.—μεταπρέπω δικράνη πω.—βλάπτω τινά τινος ἀποκλείω, στερψ κάποιον ἀπὸ κάτι.—αἰδώς σεβασμός.—δίκη δίκαιον, δικαιώματος.—θῶκος ἔδρα, κάθισμα: ἐν θώκοισιν (δόντες) καθήμενοι.—οἱ κατ' αὐτὸν οἱ ὄμηλικες.—εἴκω χώρης παραχωρῶ τὴν θέσιν μοι.

Στ. 43 - 45. ταύτης... ἀρετῆς τῆς τοιαύτης ἀνδρείας.—νὺν λοιπόν.—τὶς πᾶς τις, δῆλοι.—θυμῷ (δοτ. τροπ.) θαρραλέως.—μεθίημι ἀπογωρῶ.

β) **Στ. 2.** ποδῶν - παλαισμοσύνης: ἐννοεῖνται σι τὸ θηλητικὸν ίκανότητες τῶν δρομέων καὶ τῶν παλαιστῶν.

Στ. 3. Κύκλωπες: ὁ κατὰ τὸν "Ομηρον ἄγριος ποιμενικὸς λαὸς (ἐν Σικελίᾳ)": οὗτοι ἦσαν πελάρχαι μονόφθαλμοι καὶ ἀκαταβίκητοι δυνάμεως (πρβλ. Ὁδυσσ. i, 106 - 115, 190 - 192).

Στ. 4. Θρηίκιος Βορέης (-ας): ὁ ἐκ Θράκης πνέων βορρᾶς (ἐδῶ προσωποποιούμενος) ἔχει τὸ χρυσατηριστικὸν τῆς ὁρμητικῆς ταχύτητος καὶ δυνάμεως: συγχὼν δὲ εἰς τὴν ποίησιν λαμβάνεται ὡς μέτρον παρομοιώσεως τῆς πολεμικῆς ὥρμης (πρβλ. Παλαμᾶ: ἀλάξιος ὅποιος τὰ φτερά του—φτερὰ ἀπὸ σκέψη ἢ ἀπὸ πράξη—δὲ γοργανοίτει τα, γαρέ του,—γιὰ νὰ πετάξῃ—βοριάτες θρακιάτες, μὲ τοὺς ἀνέμους,—πρὸς τοὺς πολέμους), «Παράκαιρω»).

Στ. 5. Τιθωνός, οὐδὲς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Λαομέδοντος, περίφημος διὰ τὴν ὡραιότητά του.

Στ. 6. Μίδας, ὁ περίφημος διὰ τὰ πλούτη του βασιλεὺς τῆς Φρυγίας.—**Κινύρας**, μυθικὸς βασιλεὺς τῆς Κύπρου: τοῦτον ἡγάπησεν ὁ Ἀπόλλων καὶ κατέστησε πάμπλουτον.

Στ. 7. Πέλοψ, ὁ οὐδὲς τοῦ Ταντάλου. Οὗτος μυθικογεῖται ὅτι σφαγεῖς ἀνοισίως ὑπὸ τοῦ πατέρος του καὶ ἀναστηθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν κατέφυγε εἰς Ηλείας, ὅπου ἐνίκησεν ἐν ἀριματοδρομίᾳ τὸν βασι-

λέα αὐτῆς Οἰνόμαον καὶ συνεζεύχθη τὴν κόρην του Ἰπποδάμειαν· λα-
βών δὲ τὸν θρόνον ἐξέτεινε τὴν ἀρχὴν εἰς ἄπασαν τὴν γερσόνησον, καὶ τη-
θεῖσαν ἀπ' αὐτοῦ Πελοπόννησον· ἐγένησε τὸν Ἀτρέα (πατέρα τοῦ Ἀ-
γαμέμνονος· καὶ Μενελάου), τὸν Θυέστην (πατέρα τοῦ Αιγίσθου) καὶ
τὸν Χρύσιππον· κατέστη παροιμιώδης διὰ τὸ μέγα κράτος του.

Στ. 8. "Αδραστος" βασιλεὺς τοῦ "Αργους, ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρα-
τείας τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, πενθερὸς δὲ τοῦ Πολυνείκους· ἐφημίζετο
διὰ τὴν φυσικὴν εὐγλωττίαν του.

Στ. 24. διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος... καὶ διὰ θώρηκος· προ-
0 ύ στερον.—**δμφαλόεσσα·** ἡ ἀσπὶς ἔφερεν εἰς τὸν κέντρον τῆς ἐξω-
τερικῆς ἐπιφανείας της ἐξογήν, καλούμενην **δμφαλόν**.

Στ. 26. πρόσθεν ἐληλαμένος· τοῦτο ἦτο τιμητικὸν σημεῖον τῶν
ἀνδρείων· τούναντίον ὁ φέρων τραύματα ὅπισθεν ἐθάπτετο κατηγρυμμέ-
νος ἐν σιγῇ.

Στ. 29. τύμβος· οἱ τάφοι τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων ἥσαν ἐν Σπάρτῃ
εἰς περίβλεπτον μέρος («ἄριστημοι») καὶ ἔφερον ἐπιτυμβίους πλάκας μὲ
τὰ δύναματά των.

Στ. 41 - 42. Καὶ οἱ γέροντες ἀκόμη ἡγείροντο πρὸ τῶν ἡρώων καὶ
παρεγώρουν τὴν θέσιν των κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς ἐκκλησίας, τῆς γε-
ρουσίας κλπ.

—Ποίας ἀνθρωπίνος ἀρετᾶς ἀναφέρει εἰς τοὺς στ. 2-12 καὶ πολά.
ἡ ὑπερτάτη τούτων;

4 (3). Ἐμβατήριον.

ἄγετε (προστκ. παρακελ.) ἐμπρός.—**Σπάρτας** (δωρ. τύπ.) Σπάρ-
της.—**κῶροι** (κοῦροι) τέκνα.—**πολιάτας**, δωρ., **πολιήτης**, ιων.=
πολίτης (πολιατᾶν, γεν. πληθ.). τὸ πολιτῶν μετ' ἐμφάσεως κατ' ἀντι-
διαστολὴν πρὸς τοὺς περιοίκους.—**λαιδ** (ἐνν. γειρό) μὲ τὴν ἀριστεράν.—
ἴτυς - υος ἡ περιφέρεια τῆς ἀσπίδος, ἡ ἀσπίς.—**ἄνσχεσθε, ἀνάσχε-**
σθε ἀνυψώσατε, ἀναλάβετε (ἐνν. τῇ δεξιᾷ).—**πάτριος** πατροπαράδοτος.

—Ποίας διμοιότητας ἔχει ἡ ποίησις τοῦ Τυρταίου πρὸς τὴν τοῦ
Καλλίνον;

(Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀρχιλόχου βλέπε εἰς τὸ τμῆμα τῆς
ἱαμβικῆς ποιήσεως, σελ. 112.)

5 (1). Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀσπίς

α) ἀγάλλομαι εὐφρίνομαι, καυχῶμαι, κομπάζω.—**Σάιοι** ἔθνος θρακικὸν κατοικοῦν παρὰ τὸν Νέστον ποταμόν.—**ἐντος (τὸ)** ὄπλων.—**ἀμώμητος** ἀμεμπτος, ἔψυχος.—**κάλλιπον (κάτ - λίπον)** κατέλιπον.—**αὐτὸς δὲ ἐγὼ ὅμως, ὅπως κι' ἂν** ἐγώ.—**ἔρρετω** (προστκ. τοῦ φ. ἔρρω) οἷς πάη στὸ καλό, στ' ἀνάθεμα.—**ἔξαυτις** αὔθις, πάλιν.

β) Εἰς τοὺς στίχους τούτους ὁ Ἀργιλόχος μετὰ μεγάλης ἀφελείας ἀστεῖζεται διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀσπίδος του. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ τοῦ καταλαγίσωμεν ἀνανδρίαν, διότι, ἂν πράγματι ἦτο ἀνανδρός, θὰ προσεπάθει νὰ ἀποκρύψῃ τὸ ἀτύχημά του, διητὶ νὰ τὸ τιμῆσῃ μὲ ἄσμα. Καὶ εἶναι μὲν ἔξιοκατάκριτος, ἀλλὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὡπ' ὅψιν τὸ ἐλαφρυντικὸν ὅτι, ὅταν ἀπώλεσε τὴν ἀσπίδα του, ἥτο μισθοφόρος, ὅτι ὁ ἀγὸν ἐγίνετο μεταξὺ μισθοφόρων καὶ βαρβάρων καὶ ὅτι διὰ τὴν πατρίδα του ὅγι μόνον δὲν ἔγινε φυγάς, ἀλλ' ἡγωνίσθη ἡρωϊκῶς καὶ ἐθυσίασε καὶ τὴν ζωὴν του. Πάντως διὰ τὸν ἀστεῖσμόν του αὐτὸν ἀπέπεμψθη ἐκ Σπάρτης, ὅτε κάποτε μετέβη ἐκεῖ.

6 (2). Δὲν ὠφελοῦν οἱ θρῆνοι.

α) **κήδεα** θύψεις, πένθη (τὸ κῆδος), ἀντικ. εἰς τὸ μεμφόμενος.—**στονόεντα** συνοδευόμενα μὲ γόνους, μὲ θρήνους.—**μεμφόμενος** κατακρίνων, ἀποδοκιμάζων (μὲ τὸ νὰ ἀποδοκιμάζῃ).—**θαλίη** συμπόσιον, εὐωχία (θαλίης, θαλίαις, δοτ. τοπικὴ ή καὶ ὀργαν.).—**τοίους** τόσους σπουδάίους (ἄνδρας).—**κατά... ἔκλυσεν, κατέκλυσεν** (τμῆσις) κατεκλύψεν.—**οἰδαλέος** ἔξωγκωμένος, πρησμένος.—**ἀνήκεστος** ἀθεράπευτος, διέθειρος (ἀφρότης).—**τλημοσύνη** καρτερία, ὑπομονή.—**ἐπί... ἔθεσαν, ἐπέθεσαν** (τμῆσις).—**φάρμακον, κατηγορι.**—**ἐτράπει**, ἐτράπετο ὑποκ. τάδε, δηλ. αἱ ὀδύναι, τὰ κακά.—**ἀναστένω** στενάζω μεγαλοφύνως, θρηγῶ. —**αίματόνεν** ἔλκος αίματωμένη πληγή, μεταφ. μεγάλη καταστροφή.—**ἔξαυτις δ' ἔτέρους** ἐπαμείφεται (ὑποκ. τὰ κακά) = μὲ τὴν σειράν των δὲ ἄλλους ή ἐπισκεψθεῖσαν.—**τλῆτε** (ἔξ-

ἀγρήστου ἐνεστ. τλάω) = κάμετε ὑπομονήν, παρηγορήστε.—γυναικείον πένθος ἔξωτερίκενσις πένθους τοιαύτη, ὅποια ἀρόδει εἰς γυναικεῖς.

β) Τὴν ἐλεγείαν ταῦτην ἔγραψεν ὁ Ἀρχίλοχος διὰ νὰ θρηγήσῃ μὲν τὸν πνιγμὸν συμπολιτῶν του εἰς τι ναυάγιον, εἰς τὸ ὄποιον ἐπνίγη καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρός του, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὸν ἐν ἀργῆ τοῦ ποιήματος ἀναφερόμενον φύλον του Περικλῆν.

ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ

Μίμνερμος ὁ Κολοφώνιος ἔζησε περὶ τὰ τέλη τοῦ Ζ' αἰῶνος π.Χ. Μέγα μέρος τῆς Ἰωνίας καὶ ἡ πατρίς του Κολοφὼν ὑπέκυψαν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Λυδῶν, οἱ ὄποιοι διὰ τοῦ βασιλέως των Ἀλυάττου εἶχον ἀποκτήσει μεγάλην δύναμιν. Ο Μίμνερμος προσεπάθησε τότε διὰ πολεμικῶν ἐλεγειῶν νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς συμπατριώτας του ὑπενθυμίζων εἰς αὐτοὺς τὴν παλαιὰν δόξαν τῆς πατρίδος του. Ἀπὸ τὰς πολεμικάς του ἐλεγείας ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἔχουμεν. Αἱ περιστώτεραι ἐλεγεῖαι του ἀνήκουσαν εἰς τὴν συλλογὴν αὐτοῦ, ἡ ὥποια ἐκάλεετο «Ναυνά», ἔξημνοῦν τὴν ὀραιότητα τῆς νεανικῆς ἡλικίας, παριστάνουν τὸ φευγαγέον αὐτῆς, ἐκφράζουν τὴν λύπην διὰ τὸ γῆρας καὶ τὸν πόνον διὰ τὸν θάνατον. Ἡ ποίησίς του εἶναι καθαρῶς ὑποκειμενική· ἀντικατοπτρίζει ὅμως τὴν ἐποχήν του, καθ' ἥν οἱ συμπατριώται του ἔζηπουν ν' ἀναπληρώσουν τὴν ἀπολεσθεῖσαν πολιτικὴν ἐλευθερίαν μὲ τὴν ἀπόλαυσιν καὶ τὴν γαρὰν τῆς ζωῆς.

7 (1). Ἡ νεότης.

α) Στ. 1 - 8. οἵα τε ὅπως. — αἴψα εύθιμε. — αὐγῆσ(ι), δοτ. ὀργ. — αὐγαὶ ἀκτῖνες. — ἵκελος ὅμοιος. — πηχύιος μικρὸς (ὅσον ὁ πηχύς τῆς γειρός). — εἰδότες ούτε... μὴ γνωρίζοντες, μὴ δοκιμάσαντες (ἀκόμη), ἀπειροι. — Κῆρες Μοῖραι. — τέλος γήρασ, περίφρασις = γῆρας, τὸ βαλὺ γῆρας. — ἀργαλέος, πολύμοχθος, φρικτός. — μίνυνθα (ἐπίρρ.) ἐπ' ὀλίγον ἔχει θέσιν κτηγρομ. εἰς τὸ καρπός ήβης, ἀντὶ μινυνθάδιος, ὀλιγορόνιος. — κίδναματ, σκεδάννυματ, ἔξαπλοσματ.

Στ. 9 - 16. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ἀλλ' ὅταν πλέον. — τέλος ὥρης, περίφρασις = ὥρα ἡ ἡλικία. — παραμείθομαι παρέργομαι. — τρυχοῦ-

μαι κατατρύχομαι, ὑποφέρω.— ἔργα ἀποτελέσματα.— ἐπιδεύομαι
(ἰων.) = ἐπιδέομαι στεροῦμαι.— ἴμείρω ποθῶ.

β) Στ. 1. οἵα τε φύλλα σὸν τὰ φύλλα, σὸν τὰ ἄνθη· ἡ λέξις φύλλα
μὲ γενικώτερον υόημα : ἡ κατὰ τὴν ἄνοιξιν βλάστησις φύλλων, ἀνθέων
κατ.: πρβλ. καὶ Πλ. Ζ, 146 - 149 «οἴη περ φύλλων γενεὴ τοιήδε
καὶ ἀνδρῶν» κλτ.

Στ. 5. Κῆρες μέλαιναι(οἱ μαῦρες Μοῖρες), πρβλ. Καλλίνου, στ. 9.

Στ. 6. τέλος γήραος ἀργαλέου· ἡ μαύρη μοῖρα τοῦ γήρατος
παραστένει πλησίον τῶν νέων ὡς φρικτὴ ἀπειδή· πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς
ώραίας νέας, ἡ ὁποία, ὅπως τὴν παριστάνει ὁ Γρυπάρης, εὔχεται νὰ
ἔλθῃ ὁ θάνατος «σὲ ἔανθους κι ἀζάρωτους κροτάφους... γιατὶ μὲ πόνο
στὰ βαριὰ τὰ γρόνια, δίχως πόθο, δίχως ἀγάπη, ἀσπρόμαλλη ὁ νοῦς
γριὰ μὲ βλέπει...» («Φλάρα Μιράμπιλε»).

Στ. 7. ἡ δ' ἑτέρη θανάτοιο· ἔννοεῖ τὸν πρόωρον θάνατον, ἐν
ἀντιθέσει πρὸς τὸ τέλος γήραος.

Στ. 14. παίδων ἴμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην· οἱ
ἄτεκνοι φεύγουν ἀπὸ τὸν κόσμον μὲ πικρίαν διὰ τὸν ἀνεκπλήρωτον πό-
θον τοῦ νὰ ἔδουν καὶ νὰ γχροῦν τὰ παιδιά των : «Ἄν οἱ μαῦροι νὰ
ζουμε ἄτεκνοι γέροι — ἐπρόσταξε αὐστηρὸς θέλημα θεῖο— τὸ γέροι ἔνδε
τ' ἄλλου θὲς βροτάη τὸ γέροι— ως νὰ τ' ἀκούσῃ ἀναίσθητο καὶ κροῦ. Μαρκορᾶς.

— Ποιαὶ αἱ παρομοιώσεις, μεταφοραί, προσωποποιή-
ῆσεις εἰς τὸ ποίημα; Πῶς ἔχηγεται ἡ ἀπαισιοδοξία τοῦ ποιητοῦ;

8 (2). Τὸ γήραος.

α) Στ. 1 - 8. χροιή, τὸ δέρμα· κατ' ἐπέκτασιν=τὸ σῶμα.— ἀσπε-
τος ἀνέκραστος (ἀνείπωτος), ἔδω : ἄρθρον (ἀπεριγράπτως πολὺς).—
πτοιῶμαι (ἰων.) = πτοοῦμαι, τρέμω.— δύμηλικίης τῶν ὄμηλέων μου
(δηλ. ὄλων τῶν νέων, οἱ ὄποιοι ἔχουν τὴν ἄνοιξιν μου).— δύμῶς ὄμοιως.—
πλέον ὥφελεν εἶναι ἔπρεπε νὰ ἦτο μακροτέρας διαρκεῖας.— τι-
μήεσσα πολύτιμος.— ἀργαλέος, βλ. ἀνωτέρω στ. 6.— ἀτιμον ἀπο-
κρουστικόν.— ὁ τ' (ὅ τε) τὸ ὄποιον (ἐκτὸς τῶν ἄλλων κακῶν, τὰ ὄποια
φέρει).— ἄγνωστος ἀγνώριστος.— ἀμφιχύνομαι ζεγεῖντο, ἀπλώ-
νομαι.

β) Οι ἔξι πρῶτοι στίχοι τοῦ ἀποσπάσματος ἀποδίδονται κατά τινας ἐκδότας εἰς τὸν Θεόγνιν, μεταγενέστερον τοῦ Μιμνέρμου.

Στ. 6. ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίκ' ὑπερκρέμαται ἀπειλητικὸν τὸ γῆρας κρέμαται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τῶν νέων ὡς ἅλιη δαμόκλεις σπάθῃ.

Στ. 8. ἀμφιχυθέν, μεταφρασθὲν, ἀπὸ τὸ γέμισμα τῆς ὑδρίας ὑπερβαθυμαίως τὸ νερὸν γυνόμενον ἐντὸς αὐτῆς ἀνέρχεται, ἔως ὅτου ἔσχειλίζει καὶ περιγύνεται, ὅμοιως καὶ τὸ γῆρας ἔρχεται σιγὰ σιγὰ ἔως ὅτου ἀπλώνεται τελείως ἐπάνω μας.

—Ποίᾳ ἡ διαφορὰ τῆς ποιήσεως τοῦ Μιμνέρμου ἀπὸ τῆς τῶν *Tροπαιῶν καὶ Καλλίου*;

ΣΟΛΩΝ

‘Ο μέγας νομοθέτης τῶν Αθηνῶν (639 - 559 π.Χ.), ὁ καταλεγόμενος μεταξὺ τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πλὴν τῆς μεγάλης πολιτικῆς δράσεώς του, ἡσκολήθη καὶ εἰς τὴν ποίησιν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔψαλλον τὰ ποιήματά του, ὅπως οἱ Σπαρτιᾶται τοὺς στίχους τοῦ Τυρταίου. ‘Ο Πλάτων, ὁ δόποιος εἶχε προτιμήσεις συγγενεῖς τοῦ Σόλωνος, τὸν ἐγκωμιάζει ὡς ποιητήν.

‘Εκ τῶν ἐλεγειῶν τοῦ Σόλωνος περίφημος εἶναι ἡ «Σαλαμίς», διὰ τῆς ὁποίας ἐξήγειρε τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἀνάκτησιν τῆς Ἰμερτῆς νήσου. ‘Ατυχῶς ἐκ τῆς ἐλεγείας ταύτης μόνον ὄκτὼ στίχοι σώζονται. Μακρότερα ἀποσπάσματα ἔχομεν ἀπὸ τὰς «Υποθήκας εἰς Ἀθηναίους» καὶ τὰς «Υποθήκας εἰς ἑαυτόν», αἱ ὁποῖαι εἶναι πολιτικὴν ἐλεγεῖαι, ἐκφράζουσαι τὴν φύλοπατρίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ πρὸς τὴν δικαιοσύνην. ‘Επὶ πλέον σώζονται καὶ ἀποσπάσματα ἄλλων ποιημάτων του.

9 (1). Σαλαμίς.

α) Στ. 1 - 2. ἴμερτὸς περιπόθητος (ἴμειρω). — κόσμον ἐπέων (=ἐπῶν) κόσμημα ἐκ λόγων, ποιητικοὺς λόγους. — ὥδην, ἐπεξήγησις τοῦ κόσμου ἐπέων δηλαδὴ ἔνα φῆμα. — ἀγορὴ ἀγρόευσις. — τίθεμαι θέτω ἐνώπιόν σας, προσφέρω.

Στ. 3 - 6. τότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (ἐὰν δὲν ἀνακτήθῃ ἡ Σα-

λαμίς).—φάτις φήμη.—**Σαλαμιναφέτης** (λέξις πεπλασμένη) ἀφέτης, προδότης τῆς Σαλαμῖνος.

Στ. 7 - 8. περὶ ὑπέρ.—Ιομεν, ὑποτ. βουλητικὴ = Ἰωμεν.—ἀπωθοῦμαι, ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀπαβάλλω, ἀποπλύνω.

β) Σχετικῶς μὲ τὸ ποίημα τοῦτο ὁ Πλούταρχος (Σόλων, 8) λέγει: «Ἐλεγεῖτα δὲ κρύφα συνθεὶς καὶ μελετήσας (Σόλων), ὥστε λέγειν ἀπὸ στόματος, ἔξεπήδησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄφνω παῦλίδιον περιθέμενος· ὅγιου δὲ πολλοῦ συνδραμόντος ἀναβάς ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον ἐν ὧδη διεξῆλθε τὴν ἐλεγείαν, ἡς ἔστιν ἀρχή: «αὐτὸς κήρυξ αὐτός» (παραθέτει τοὺς δύο πρώτους στίχους). Τοῦτο τὸ ποίημα **Σαλαμῖς** ἐπιγέγραπται καὶ στίχων ἔστιν ἔκατὸν χαριέντως πεποιημένων». Πλὴν τῶν δύο πρώτων στίχων, τοὺς δόποίους ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, διέσωσεν ὁ Διογένης ὁ Λαζέτιος (I, 46) τοὺς στ. 3 - 8.

Στ. 2. κόσμων ἐπέων. ἀντὶ πεζῆς ἀγορεύσεως ἥλθον νὰ σᾶς ἀπαγγέλω περίκοσμον ὁμιλίαν (δηλ. ποίημα)· οἱ ἀρχαῖοι τὴν ποίησιν ἔθεσρον διὰ λόγων μετὰ κόσμου πεποιημένου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀπεριττὸν πεζὸν λόγον· σχετικῶς δὲ Ισοκράτης λέγει: «τοῖς μὲν γάρ ποιηταῖς πολλοὶ δέδονται κόσμοι».

Στ. 3. Φολέγανδρος καὶ Σίκινος. δύο μικροὶ καὶ ἀσημοὶ νῆσοι τῶν νοτίων Κυκλαδῶν, τὰς ὁποίας θὰ προετίμα διὰ πατρίδα του, λέγει ὁ ποιητής, ἀντὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἐὰν αὗται δὲν ἀνέκτων τὴν Σαλαμῖνα.

Στ. 6. Σαλαμιναφέτης, Σαλαμινοπροδότης. Ἡ δημιουργία νέων λέξεων διὰ τῆς παραγωγῆς καὶ ίδιῃ διὰ τῆς συνθέσεως εἶναι προνόμιον τῆς ἐλληνικῆς ποιησεως, ἀποδεικνύει δὲ τὸ εὔπλαστον καὶ τὴν ζωτικότητα τῆς γλώσσης μας ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μέχρι σήμερον. Σχετικῶς δὲ συγγένητες μὲ τὴν ἀρχαίαν (ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν νέαν) ἐλληνικὴν ποίησιν Σ. Μενάρδος, παρατηρεῖ: «τὸ θυμασιώτερον εἶναι ἡ διὰ τῶν Ἐλλήνων ποιητῶν πάντων τῶν αἰώνων, ἐνδόξων καὶ ἀδόξων, μεγαλωνύμων καὶ ἀνωνύμων, διατήρησις τοῦ συνθετικοῦ χαρίσματος, τοῦ προνομίου τούτου τῆς μητρικῆς μας γλώσσης».

Στ. 6. χαλεπόντ' αἰσχος ἀπωσθόμενοι. οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι συνοψίζοντες τὸ ὅλον νόημα, πιθανώτατα εἶναι τὸ τέλος τῆς ἐλεγκίας, ἡ ὁποίᾳ συνεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἡγάγκασε νὰ ἔρουν.

τὸν περὶ Σαλαμῖνος περιοριστικὸν νόμον, ν' ἀναλάβουν τὴν ἐκστρατείαν καὶ ν' ἀποπλέουν τὸ «χαλεπὸν αἷσγος» (600 π. Χ.).

10 (2). ‘Υποθῆκαι εἰς Ἀθηναίους.

α) Στ. 1 - 4. κατὰ... αἰσαν καί... φρένας· αἴσα μοῖρα, θεία θέλησις.—τοίη μεγάθυμος τόσον μεγαλόψυχος.—ἐπίσκοπος προστάτις.—διβριμοπάτρη ἴσχυρος πατρὸς θυγάτηρ.—ὑπερθεν τῆς πόλεως.

Στ. 5 - 16. αὐτοὶ δὲ ἂλλ’ αὐτοὶ (οἱ πολῖται)· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν θείαν θέλησιν.—ἀφραδίησιν (**ἀ-φράζομαι**) ἀπερισκεψίᾳ, ἀνοησίᾳ (δοτ. δργ.).—χρήμασι οὐ πò τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ γρῆμα, οὐ πò πλεονεξίας.—ἡγεμόνες τοῦ δήμου οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ δημοκρ. κόμματος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀστούς.—οἰσιν, ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀστούς καὶ εἰς τοὺς ἡγεμόνας.—έτοιμον (έστιν) εἶναι ἀναπότρεπτον.—ὑβρίς ἀλαζονεία, ἀδιαλλαξία.—κατέχω συγκρατῶ.—κόρος ἡ μέχρι κόρου ἰκανοποίησις, ἀκόρεστοι ἀξιώσεις.—κοσμῶ διεξάγω κοσμίως.—δαιτὸς εὐφροσύναι εὐφρόσυνα συμπόσια.—ἀδίκοιστ ἔργμασι πειθόμενοι κινούμενοι, παρασυρόμενοι εἰς ἄδικα ἔργα.—κτέανον κτῆμα (καὶ κτέαρ).—ἔφ’ ἀρπαγῇ (δηλοῖ σκοπὸν) πρὸς ἀρπαγήν, μὲν ἀρπακτικὰς δικιθέσεις.—φυλάσσομαι φοβοῦμαι, σέβομαι.—θέμεθλα θεμέλια, βάσεις, θεμμοί.—τῷ χρόνῳ μὲ τὴν πάροδον τοῦ γρόνου.—πάντως ἐξ ἀπαντος (τῷ χρόνῳ πάντως = βραχέως, ἄλλ’ ἀσφαλῶς).—ἡλθε, γνωμ. ἀδρ.—ἀποτίνομαι ἐκδικοῦμαι, τιμωρῶ.

Στ. 17 - 22. τοῦτο, δῆλ. τὸ ἀνωτέρῳ ἐκτεθέν, ἡ διαγωγὴ μας.—ἔρχεται ἐπέργεται.—ἔλκος (κτυρμ.) ὡς πληγή, ὡς συμφορά.—ἀφυκτος ἀφευκτος, ἀναπόφευκτος.—ἡλυθε (γνωμ. ἀδρ.) = συνήθως μία τοιαύτῃ πόλις περιπίπτει.—εὔδοντα ἐν λανθανούσῃ καταστάσει ὄντα, ἀποκοιμισμένον.—ἐπεγείρω ἀφυπνίζω, προκαλῶ.—ἄλεσεν, γνωμ. ἀδρ.—πολλῶν ἔρατὴν ἥλικιαν πολλοὺς εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἥλικίας των.—ἐκ δυσμενέων, ποιητ. αἴτιον δυσμενέες οἱ παλαιόντες πρὸς ἄλλήλους ἐσωτερικοὶ ἀντίπαλοι.—πολυήρατος πολυπόθητος.—τρύχομαι κατατρύχομαι, φθείρομαι.—ἐν συνόδοις, ἐμπρόθ. δοτ. δργαν. (σύνοδος = πολιτικὸς σύλλογος).—φίλαις, παράλιθεσις εἰς τὸ συνόδοις, αἱ ἀποῖαι εἶναι ἀγαπηταί.—τοῖστ ἀδικοῦσι = τοῖς φαύλοις.

Στ. 23 - 30. ἐν δήμῳ = ἐν τῇ πόλει.—στρέφομαι στροβίζομαι.—πενιχρός, πένης, πτωχός.—πραθέντες, τοῦ πιπράσκω πωλῶ (πωλήθεντες ὡς δοῦλοι ἔνεκα χρεῶν).—ἀεικέλιος(α(στερ.) + εἴκελος).—στυγνὸς μισητός.—δημόσιον κακὸν τὸ γενικὸν κακὸν τῆς πόλεως.—ἔρχεται οἰκαδε ἑκάστῳ (δοτ. ἀντιχαρ.) εἰσγωρεῖ ἀπειλητικὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἑκάστου πολίτου.—αὐλεῖοι θύραι αἱ πρὸς τὴν αὐλὴν θύραι, ἡ ἐξώθυρα.—οὐκ ἐθέλουσι δὲ δύνανται.—ἔχω συρκαραῶ, ἐμποδίζω.—ὑπέρθορεν, γνωμ. ἀδρ. τοῦ ὑπερθρώσκω ὑπερπηδῶ.—έρκος φράκτης.—εὔρε (γνωμ. ἀδρ.) τὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ.—εἰ καί... ἥ—καὶ ἐὰν ἥ.—φεύγων προσπαθῶν νὰ ἀποφύγῃ τὸ κακόν, δηλ. νὰ κρυφθῇ.—μυχὸς τὸ ἐνδότατον, τὸ βάθος.

Στ. 31 - 40. δυσνομίη κακὴ δισίκησις.—ἄρτιος ἀρμονικός.—πέδαι δεσμὸν περὶ τοὺς πόδας.—τραχέα τὰς τραχύτητας.—κόρος, βῃ. στ. 9.—ἀμαυρῶ ταπεινώνω.—αὐαίνω ξηραίνω.—ἄτη ἀπάτη, ἀμάρτημα.—φυσόμενα (μτχ. γρον.) μόνις φυτάρνουν.—εύθυνω ισάζω, ἐπανορθώνω.—δίκας σκολιάς τὰς στρεψόδικίας (σκολιός = στραβός, λοξός: ἀντίθ. τοῦ εὐθύνς).—ἀργαλέος ὄλεθροις.—χόλος ὄργη.—ὑπ' αὐτῆς, δηλ. τῆς εὐνομίας.—πινυτὸς (πνέω) συνετέος.

β) Ή ἐλεγεία ἐποιήθη εἰς ἐποιήη δεινῶν στάσεων, καθ' ἃς οἱ μὲν εὐπατρίδαι ἔζητον νὰ κρατήσουν τὴν ἀπόλυτον κυριότητα τῆς γῆς καὶ τῆς πολιτείας, οἱ δὲ δημαρχοὶ μὲ ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις ἐγρηγοριοποιούν τὸν καταθλιβρόμενον δῆμον, διὰ νὰ γίνουν τύραννοι.—Πιθανῶς τὸ ἀπεσκασμα τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος, διότι ἡ πρώτη πρότασις ἔχει τὸν σύνδεσμον δέ.

Στ. 4. Παλλὰς Ἀθηναίη χειρας ὑπερθεν ᔁχει· τὰς γεῖράς τῆς κρατεῖ ὑπεράνω τῆς πόλεως, σκέπει καὶ προστατεύει τὴν πόλιν. Λί 'Αθηναὶ εῖχον τεθῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ ὑποία ἐτρεύετο ὡς Πολιάς καὶ Πολιούχος, ἢ ό τις ἐνίκησε τὸν Ησειδῶνα εἰς τὴν περὶ τῆς πόλεως ἔριν.

Στ. 14. σεμνὰ θέμεθλα Δίκης· τὰ σεβαστὰ θεμένια τῆς Δικαιοσύνης, αἱ ἀρχαὶ τοῦ Δικαίου. Ἡ Δίκη εἶναι προσωπικοία τῆς δικαιοσύνης καὶ μαζὶ μὲ τὴν Εύνομίαν καὶ τὴν Εἰρήνην ἐσχημάτιζον

ἀδελφικὴν τριάδα, ἐνῷ αἱ ἄλλαι ἀδελφαὶ τῶν, αἱ Μοῖραι, ἀπετέλουν ἄλλο ἀδελφικὸν σύμπλεγμα.

Στ. 15. Ἡ σιγῶσα σύνοιδε· «ἔστι Δίκης ὁ φθαλμός, δις τὰ πάνθ' ὁρᾶ».

Στ. 25. πραθέντες· πολλοὶ πένητες μὴ δυνάμενοι νὰ πληρώσουν τὰ γρέη των πρὸς τοὺς εὐπατρίδας ἐπωλοῦντο μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ὡς δοῦλοι, διότι εἶχον δανεισθῆ («ἐπὶ σώματι») τοῦτο τὸ κακὸν ἐθεράπευσεν ὁ Σόλων μὲ τὴν **σεισάχθειαν**.

—Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς παρούσης ἐλεγεῖας; Συγκρίνατε τὰ ὀλέθρα ἀποτελέσματα τῆς «δυσομίας», στ. 17 - 30, πρὸς τὰ ἀγαθὰ τῆς «εὐημίας» στ. 33 - 40.

11 (3). **Υποθῆκαι εἰς ἑαυτόν.**

α) **Στ. 1 - 2. ἀγλαὸς λαμπρὸς** (ἐκ τοῦ ἀγάλλω, ἀγαλμα).—**αλύω** ἀκούω, εἰσακούω.

Στ. 3 - 6. ὄλβιος πλοῦτος. — πρός τινος ἐκ μέρους κάποιου. — **δόξα** ὑπόληψίς.—εἶναι (ἐνν. ὑποκ. μέ), ἐκ τοῦ δότε.—γλυκὺν ὄδε, τόσον γλυκύς, πολὺ γλυκύς.—**αἰδοῖος**, σεβαστός.

Στ. 7 - 16. ἴμείρω ποθῶ.—πεπᾶσθαι, τοῦ πάομαι κτῶμαι.—**ῆλθε**, γνωμ. ἀδρ. — **πλοῦτον**, κακὸν ἔλξιν πρὸς τὸ ἀναφορ. δν ἀντὶ πλοῦτος.—**παραγίγνεται** παραμένει. — **ἔμπεδος** σταθερός. — **νέατος** νεώτατος, κατώτατος: «ἐκ νεάτου πυθμένος ὁ ἐξ κορυφῆν» (πειροιμιακὴ φρ.), ἀπὸ κάτω ἕως ἐπάνω, ὄλόκληρος.—**μετίωσιν**, τοῦ μετέρχομαι ἐπιδιώκω. — **ύφρ** ὕβριος (τροπ.) ὕβριστικῶς, ἀδίκως. — **οὐδ** κατὰ κόσμον ἀκόσμως, ὅχι ὅπως πρέπει.—**ἀδίκοισ** ἔργμασι πειθόμενος, βλ. ἀνωτέρω στ. 11.—**οὐκ ἔθέλων** (κατὰ προσωποπ.) βιάσιως.—**ἀναμίσγεται** ἔρχεται ἀνάμεσα, ἐκσπᾶ. — **ἄτη** συμφορά. — **ἀρχὴ** δέ, - δῆλ. τῆς ἀτης. — **ἔξ** δλίγου ἀπὸ κάτι μικρόν.—**φλαῦρος** ἀσήμαντος. — **ἀνιηρὴ** τελευτᾶ λαμβάνει ὄδυνηρὸν τέλος. — **δὴν** ἐπὶ μακρὸν (diu). — **ὕβριος** ἔργα. **ὕβρις** ἀδικία.

Στ. 17 - 32. ἐφορᾶ τέλος ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ὄλων τῶν πραγμάτων, ὥνθιμίζει τὰ πάντα.—**ῶστε** ὅπως (ἀπόδοσις τῆς παρομιώσεως εὑρίσκεται εἰς στ. 25). — **ἔξαπίνης**, εἰς τὸ διεσκέδασε (γνωμ. ἀδρ.). — **ἡρινὸς** ἔχρινός.—**ἀτρύγετος** ἀκαταπόνητος.—**κάτα...**

δηώσας κατερημώσας. — **πυροφόρος** σιτοφόρος (ή φέρουσα πυρούς = σίτους). — **έδος** έδρα. — **αἰπὺς** ύψηλός (αἰπὺν οὐρανόν, παράθεσις εἰς τὸ έδος). — **ἔθηκεν** ίδειν ἔκαμε νὰ ἴδωμεν. — **ἡελίοιο** μένος (περίφρασις) = ἡλιος. — **πίων** εύφορος. — **ἀτάρ** = δέ. — **τοιαύτη**, ἐδῶ ή ἀπόδοσις τῆς παρούσης σε ως. — **τίσις** τιμωρία, ἐκδίκησις. — **οὐδὲ=** **ἀλλ’ οὐ**. — **ἐφ’** ἐκάστω (οὐδ.). διὰ κάθης (κακὸν) ἔργον. — **δξύχολος** δξύχυμος. — **διαιμπερές** (ἐκ τοῦ **διά - ἀνά - πέρας**) πέρας ἔως πέρα, ἔως τὸ τέλος. ἐδῶ ἐπιτείνει τὸ αἰεί. — **ἀλιτρὸς** ἀμαρτωλός, ἀδικος (ἐκ τοῦ **ἀλιταίνω** = ἀμαρτάνω). — **ἔξεφάνη**, γνω. ἀόρ. — **αύτοὶ** (ιτγρ. προσδ.) αὐτοὶ οἱ ἰδιοι. — **κίχη**, τοῦ κιχάνω καταρθίανω. — **μοῖρα** θεῶν ή ἐκ τῶν θεῶν τιμωρία. — **ἡλυθεν** αὐτίς ἐπανέρχεται (ή μοῖρα θεῶν). — **ἀναίτιος** ἀθόρος. — **γένος** ἐξοπίσω οἱ ἀπόγονοι.

β) **Στ. 1. Μνημοσύνη.** Θεὰ τῆς μνήμης, μήτηρ τῶν Μουσῶν (πρβλ. Ησιόδ. Θεογ. 52). Ἡ Μνημοσύνη ἐκπροσωπεῖ τὴν μνήμην, ἀπαραίτητον δργανον τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ φυσικοῦ πρὸ τῆς εὑρέσεως τῆς γραφῆς.

Στ. 2. Μοῦσαι. Ἡ ἐπίκλησις τῶν Μουσῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ποιημάτων ἡτο συνήθης, διότι ἔξ αὐτῶν ἐζήτουν οἱ ποιηταὶ τὴν ἔμπνευσιν (πρβλ. τοὺς πρώτους στίχους τῆς Ὀδυσσείας καὶ τῆς Ἰλιάδος). Κατὰ τὴν «Θεογονίαν» αἱ Μοῦσαι ἦσαν 9 τὸν ἀριθμὸν καὶ ὀνομάζοντο : Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐρανία, Καλλιόπη. Ἐκάστη τούτων ἐξεπροσώπει μίαν πνευματικὴν ἢ κακλιτεγνικὴν ἐκδήλωσιν, σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν ἐπυμολογίαν τοῦ ὀνόματός της. — **Πιερίδες** ὀνομάζομένσαν οὕτω ἐκ τῆς Πιερίας (γύρωρας πρὸς B. τοῦ Ολύμπου), δπου ιδιαιτέρως ἐλατρεύοντο.

Στ. 5. Κατὰ τὴν κρατοῦσσαν τότε ἡθικὴν ἀντίληψιν, ὁ ἀνθρωπος ἐπρεπε νὰ εἶναι καλὸς πρὸς τοὺς φύλους καὶ κακὸς πρὸς τοὺς ἔχθρούς. (Ποίαν γνώμην εἶχεν ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ ἀνταδικεῖν, ὅπως γνωρίζομεν ἀπὸ τὸν «Κρίτωνα»; Τί ἐδίδαξεν ὁ Ἰ. Χριστὸς περὶ τῆς συμπεριφορᾶς μας πρὸς τοὺς ἔχθρούς ;)

Στ. 18 - 25. Εἰς τοὺς στίχους τούτους παρομοιοῦται ή ἐκ τοῦ θεοῦ προεργομένη τιμωρία τῶν ἀδίκων πρὸς ἐκρινήν θύελλαν. Αὕτη συνήθως εἶναι ὀρμητικὴ καὶ αἰφνιδία, ἐπέρχεται δὲ ἀνυπέπτως εἰς ἐποκήν ἀν-

θήσεως καὶ εύτυχίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου. (Ποῖαι αἱ ὁμοιότητες μὲ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν ἡθικὸν κόσμον ;)

Στ. 27. αἰεὶ δ' οὐ ἐ λέληθε διαμπερές· καὶ ἡμεῖς λέγομεν: «Ο Θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ ».

Στ. 31. ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἔξοπίσω, δηλ. «ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα ». Ή ἀντίληψις αὐτὴ περὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἀπογόνων δι’ ἀμαρτήματα, διὰ τὰ ὅποια οὗτοι εἶναι «ἀναίτιοι», ητο γενικὴ εἰς τοὺς ἀργαζόντας λαούς: ἄλλωστε ἡ ἐπιστήμη καὶ σήμερον παραδέχεται τὴν λεγομένην αἰληρονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀπογόνων: (ἡ εὐθύνη ἄρα τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰς πράξεις του ἐπεκτείνεται οὕτω σοβαρῶς, διότι βαρύνουν ὅχι μόνον ἔκυρτόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπογόνους).

—Ποῖος δὲ καρακτήρα τῆς ποιήσεως τοῦ Σόλωρος;

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

‘Ο Ξενοφάνης ἐγεννήθη περὶ τὸ 580 π. Χ. εἰς τὴν Κολοφῶνα. ’Εφημίσθη διὰ τὴν μεγάλην παλυμάθειάν του. Ὅτο φιλόσοφος καὶ ποιητής. Περιερχόμενος τὴν Ἑλλάδα ἔψαλλε τὰ ποιήματά του, διὰ τῶν ὅποιων ἐκήρυξε θαρραλέως νέας ιδέας καὶ κατεφέρετο ἐναντίον τῆς πολυμάθειας. Τέλος ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἐλέαν τῆς κάτω Ἰταλίας, ὅπου ἰδρυσε τὴν περίφημον Ἐλεατικὴν φιλοσοφικὴν σχολήν, ἐκ τούτου δὲ ἐπωνομάσθη ‘Ἐλεάτης. ’Απέθανεν ἐκεῖ εἰς βαθὺ γῆρας περὶ τὸ 484. Αἱ ιδέαι τοῦ Ξενοφάνους, τολμηραὶ διὰ τὴν ἐποχήν του, δεικνύουν τὸ ἔξοχον πνεῦμά του. Δὲν ἐπεδοκίμαζεν ὅσα περὶ θεῶν ἔγραψαν ὁ “Ομηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος. ”Ἐκήρυξεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἰς, ἀγέννητος, ἀκίνητος, ὅχι ἀνθρωποειδῆς, τέκειος, τὰ πάντα διὰ τοῦ νοῦ κυβερνῶν.

“Ἐγράψε διδακτικὸν ἔπος «Περὶ φύσεως» καὶ ἐλεγίας, τῶν ἔποιων ἐσώθησαν ἀποσπάσματα.

12. Συμπόσιον.

α) **Στ. 1-12.** γάρ, ἐδῶ : ὄντως, ἀληθῶς (αἰτιολογεῖ τὰ κατωτέρω, στ. 13). — δὴ πλέον. — **ζάπεδον** δάπεδον. — ἡ κύλιξ τὸ ποτήριον. — **ἀμφιτιθεῖ** περιβάλλει. — ἄλλος, δηλ. παῖς, δοῦλος. — **δ'** ὄλλος δὲ πάλιν. — **παρατείνω** προσφέρω (κατὰ σειράν). — **φιάλη** πλατύ καὶ

ἀβαθίες ποτήριον.—**κρητήρ** (κρατήρ), εὐρύχωρον ἀγγεῖον (ἐντὸς τοῦ ὅποιου ἐγίνετο ἡ μετέξις τοῦ οἶνου μετὰ τοῦ ὕδατος).—**μεστὸς εὐφροσύνης** (μεταφορικῶς) ἀκένωτος πηγὴ εὐθυμίας. — **ἔστηκε** ἵσταται ἀναμένων, προκλητικός. — **ἄλλος δ' οἶνος**, ἐκτὸς τοῦ ἐν τῷ κρατήρι. — **προδώσειν**, δῆλο. εἶναι ἀρκετός, ὥστε δὲν θὰ προδώσῃ τοὺς συμπότας ἐρκαταλείπων αὐτούς : ὁ ὄποιος διαλαλεῖ ὅτι δὲν θὰ ἔξαντληθῇ. — **μείλιχος γῆγεν**. — **κέραμος πήλινον ἀγγεῖον**. — **ἄνθεος δεδόμενος** ἀναδίδων ὑπῆρχεν ψυχήν. — **ἐν μέσοισι** (ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ εὐρισκομένου) εἰς τὸ μέσον ἡμῶν. — **ἴησιν** ἀναπέμπει. — **παράκεινται** ἔχουν παρατεθῆ. — **γεραρὸς σεβαστός**, μεγαλοπρεπής. — **ἀχθομένη κατάφορτος**. — **πίων παχύς**, πυκνός. — **ἄν = ἀνά**. — **πάντη** πρὸς ὅλας τὰς πλευράς. — **πεπύκασται**, τοῦ πυκάζομαι ἔχω πυκνὸν κάλυμμα, σκεπάζομαι. — **μολπὴ τραγούδι** καὶ χορός. — **θαλίη εὐθυμία**. — **ἀμφὶς ὅλόρυρα**. — **ἔχει** κατέχει, ἐπικρατεῖ.

Στ. 13 - 14. εὐφημος μῆθος εὐσεβῆς μυθολογικὴ διήγησις. καθαρὸς λόγος ἐνάρετος, ἡθικὴ ἴστορικὴ διήγησις. — **σπεισαντας**, τοῦ **σπένδομαι**, προσφέρω σπουδάζει. — **εὔχομαι** προσεύχομαι, ζητῶ δι' εὐγῆς. — **πρήσσειν** πράττειν. — **ταῦτα = τοῦτο**, δῆλο. τὸ **εὔξασθαι**... ὃν = οὖν, ἐδῷ: ὄντως, διληθῶς. — **προχειρότερον** τὸ πρῶτον καθηκον. — **οὐχ ὕβρις (ἔστι)** πίνειν δὲν εἶναι κακὸν νὰ πίνης (τὸσον). — **ὅπόσον κέν...** ἀφίκοιο ὅσου ἀρκεῖ διὰ νὰ δύνασαι νὰ φύλασῃς. — **ἔχων πιωμένος**. — **πρόπολος θεράπων**, ὑπηρέτης. — **μὴ πάνυ γηραλέος (ῶν)** ἐξὸν δὲν εἶσαι πολὺ γέρων. — **αἰνεῖν**, (ἐκ τοῦ χρή) ὑποκ. τινά, σέ. — **ἔσθιλα ἀναφαίνει = ἔσθιλος λόγους** ἀναφαίνει ὄμιλετ καλά. — **πιών** (ἐναντιωμ. μηχ.) ἂν καὶ πιωμένος. — **ῶς οἱ μυημοσύνη (ἔστιν)**, ἐπεξήγησις (τοῦ ἔσθιλα ἀναφαίνει) = ὅτι μέμνηται (τῆς ἀρετῆς). — **καὶ πόνος (ἔστιν)** ἀμφ' ἀρετῆς καὶ ἐργάζεται δι' αὐτήν. — **διέπω διηγοῦμαι**. — **τῶν προτέρων**, ἐνν. ποιητῶν. — **σφενδανὸς σφυδρός**, βίαιος. — **χρηστὸν χρήσιμον**, ωφέλιμον. — **ἀγαθὸν (ἔστι)** **ἔχειν (τινὰ)** αἰὲν προμηθείην θεῶν. — **ἔχω προμηθείην, ἔχω πρόνοιαν, σέβομαι.**

β) Τὴν ἐλεγχίαν του ψάλλει ὁ ποιητής, καθ' ὃν χρόνον ἐτοιμάζεται τὸ συμπόσιον (ὁ πότος). Μετὰ τὸ δεῖπνον ἀπεσύροντο τὰ φαγητά, ἐκαθαρίζετο ἡ τράπεζα καὶ τὸ δάπεδον, οἱ δὲ κεκλημένοι ἔπλυνον τὰς γεῖ-

ρας καὶ ἐστεφανώνοντο, ἐνῷ οἱ διοῖκοι ἔφερον τὸν οἶνον, τὰ ποτήρια καὶ τὰ ἐπιδόρπια. Τότε εἰς τῶν συμποτῶν ὥριζετο ὡς ἀρχιγύρδος τοῦ συμποσίου, καλούμενος βασιλεὺς ἢ συμποσιάρχης. Ἀφοῦ δὲ ἐγίνετο ἡ σπουδὴ ὑπὸ τῶν δαιτυμάνων, ὁ συμποσιάρχης ἔδιδε τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τοῦ συμποσίου, διηγέλυνεν αὐτὸν καὶ ἐφρόντιζε νὰ κρατῆται καλὴ διάθεσις μὲ ποικίλας παιδιάς, συζητήσεις, χόματα, μουσική, χοροὺς κτλ. Εἰς τοιοῦτον συμπόσιον, ἐνῷ ἐτελοῦντο εἰσέτι αἱ ἑτοιμασίαι, ὁ ποιητὴς ψάλλει τοὺς στίχους του διδάσκων πῶς πρέπει οἱ «εὔφρονες ἄνδρες» νὰ τελοῦν τὰ συμπόσια.

Στ. 2. πλεκτούς στεφάνους· συνήθιζον οἱ ἀρχαῖοι νὰ στεφανώνωνται εἰς τὰ συμπόσια μὲ στεφάνους μύρτων καὶ ῥόδων, διότι τὸ συμπόσιον ἐθεωρεῖτο ιερὰ τελετὴ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διονύσου.

Στ. 3. εὐῶδες μύρον· συνήθιζον ἀκόμη νὰ ἀλείφωνται πρὸ τοῦ συμποσίου μὲ μύρον.—ἐν φιάλῃ· φιάλη ἦτο ἀγγεῖον ἀνοικτόν, βαθὺ καὶ στρογγύλον μὲ δύο λαβάς.

Στ. 4. κρητήρ. μέγα ἀγγεῖον ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν, ἐντὸς ταῦ ὅποιου ἀνεμείηνον οἶνον καὶ ὅδωρ, ἐκεῖθεν δὲ ἤγυτλουν καὶ ἔπινον· ὡς κρατῆρα οἱ πενέστεροι μετεγειρίζοντο τὸ κισσύβιον (γαβάθα, καρδάρα)· ἢ ἀνάμειξις τοῦ οἴνου ἐγίνετο μὲ διπλασίαν ἢ τριπλασίαν ποσότητα ὕδατος.

Στ. 9. γεραρὴ τράπεζα· νοεῖται ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον συμποσιακὴ τράπεζα, ἡ δευτέρα καλουμένη, ἐπὶ τῆς ὅποιας ἐτίθεντο τὰ ἐπιδόρπια («ἄρτοι ξανθοί, τυρός, μέλι» κ.ἄ.).

Στ. 11. βωμός, ὁ κατὰ τὸ μέσον τῆς αἰθούσης κείμενος.

Στ. 13. θεόν, καθ' ἐνικόν («εἰς Θεὸς μέγιστος»).

Στ. 14. εὐφήμους μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις, δηλ. ὅχι μὲ βλασφήμους μύθους καὶ λόγους περὶ μαχῶν μεταξὺ Τιτάνων, Γιγάντων, Κενταύρων κτλ., ὡς ἐξηγεῖ κατωτέρω εἰς στ. 21 - 22.

Στ. 15. σπείσαντας δέ..., ἡ σπουδὴ ἐγίνετο δι' ἀκράτου οἴνου γυνομένου εἰς τὰς φλόγας τοῦ βωμοῦ.

Στ. 18. οἰκαδ' ἄνευ προπόλου· τὸ νὰ μεταβῇ κανεὶς ἀπὸ τὸ συμπόσιον εἰς τὴν οἰκίαν του, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην νὰ ὑποβαστάζεται

νπὸ οὐ πηρέτου, ἐθεωρεῖτο δεῖγμα σωφροσύνης· μόνον εἰς τοὺς γέροντας ἐπετρέπετο ἡ χρῆσις οὐ πηρέτου.

Στ. 21. Τιτάνες, Γίγαντες. Οὗτοι κατὰ τὴν παλαιὰν μυθολογίαν ἦσαν ῥωμαλέα, πελώρια καὶ πανίσχυρα ὄντα κινήσαντα συνεχεῖς ἐπαναστάσεις ἐναντίον τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου, τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων ἐπουρανίων θεῶν. Προφανῶς διὰ τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων ὑπεδηλοῦντο αἱ βίαιαι καὶ ἀκαταδίκαστοι φυσικαὶ δυνάμεις, αἱ ὅποιαι ἐπάλαιον διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ μετάπλασιν τοῦ κόσμου. Αἱ γιγαντομαχίαι καὶ τιτανομαχίαι ἦσαν προσφιλῆ θέματα τῆς ποιήσεως, τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς. Οἱ Ξενοφάνης ὄμως δὲν ἐπιδοκιμάζει τὴν εἰς τὰ συμπόσια ἔξιστόρησιν τοιούτων μαχῶν καὶ ἐπαναστάσεων μεταξὺ τῶν θεῶν καὶ θεωρεῖ ἀσεβῆ τὴν πίστιν εἰς τοιούτους μάθους.

Στ. 22. Κένταυροι. Οὗτοι ἦσαν ἄγριοι Θεσσαλικὸς λαὸς οἰκῶν περὶ τὸ Πήλιον καὶ τὴν "Οσσαν, ἔμπειρος εἰς τὴν ἵππασίαν, δὶ' ὁ ἐφαντάζοντο αὐτοὺς ὡς ἵππους μὲν κάτω, ἄνδρας δὲ ἄνω. Οἱ Ξενοφάνης θεωρεῖ ἐπίσης ἀνάξιον σωφρόνων ἀνδρῶν τὴν ἔξιστόρησιν τῶν ἀγρίων πράξεων ἐνὸς τοιούτου λαοῦ.

— Ποῖος ὁ χαρακτήρας τῆς ποιήσεως τοῦ Ξενοφάνους; Ποῖον πνεῦμα τὸν διέπει ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς ὥρας ἐνὸς εὐθύμου συμποσίου;

ΘΕΟΓΝΙΣ

Θέογνις, ὁ Μεγαρεὺς (550 - 500 π.Χ.) θεωρεῖται κατ' ἔξοχὴν γνωμικὸς ποιητής, διότι αἱ ἐλεγεῖαι του περιέχουν ἐν ἀρθονίᾳ γνώμας πολιτικὰς καὶ ἡθικάς. Κατὰ τὰς χρόνους τοῦ ποιητοῦ ἡ πατρίς του καὶ δῆλαι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἐκλυδωνίζοντο ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν μεταξὺ τῶν εὐπατριδῶν καὶ τοῦ δήμου. Οἱ Θέογνις εἶχεν ἀναμειχθῆ ζωηρῶς εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἀνταγωνισμοὺς ταχθεῖς ὑπὲρ τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ μετὰ πάθους ἀποκρούσας τὴν ἐπικράτησιν τοῦ δήμου, τὸν δῆποιον ἔβλεπε νὰ φέρεται καὶ νὰ ἀγεταὶ ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν. Ἐπικρατήσαντος τοῦ δήμου, ἔξωθισθη καὶ ἐπὶ μακρὸν περιεπλανήθη μακρὸν τῆς πατρίδος του. Βραδύτερον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του ὑποκύψας εἰς τὸ νέον καθεστώς. Δὲν ἐπαυσεν ὄμως νὰ ἐκδηλώνῃ τὰ ἀριστοκρατικὰ του φρονήματα, τὰ δῆποια ἐκφράζονται τολμηρῶς εἰς τὰς ἐλεγείας του. Παρ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ πολλοὶ στίχοι του διδάσκουν τὴν ἀρετήν, ἀνεγινώ-

σκοντο παρὰ πάντων καὶ βραδύτερον εἰσήχθησαν εἰς τὰ σχολεῖα. Ἐκ τῶν ἐλεγειῶν του σφέζονται 1400 σχεδόν στίχοι. Εἶναι ὅμως οὗτοι ἀθροισμα διαφόρων ἀποσπασμάτων χωρὶς ἐσωτερικὴν συνοχήν. Οἱ περισσότεροι τούτων ἀπευθύνονται πρὸς Κύρον Πολυπατήν, ἀριστοκρατικὸν νέον Μεγαρέα, τὸν ὅποῖον ὁ ποιητὴς ὡς πατήρ διδάσκων λέγεται νὰ καταστήσῃ ἀγαθὸν κατὰ τὴν ἀριστοκρατικὴν ἀντίληψιν.

13 (1). Εἰς Ἀπόλλωνα.

α) Στ. 1 - 4. ὦ ἄνα, κλητ. τοῦ ἄναξ.—σεῖο=σοῦ.—κλῦθι, προστ. τοῦ κλύω εἰσακούσω.

Στ. 5 - 10. πότνια σεβαστή.—ῥαδινῆς χερσὶν (δοτ. ὅργ.)· ῥαδινὸς εὐλύγιστος, κομψός.—τροχοειδῆς στρογγυλός.—ἀπειρεσίη κυκλική.—ἀμβρόσιος θεῖος.—γήθησε, τοῦ γηθέω χαίρω.—ἡ ἀλς (γεν. τῆς ἀλὸς) ἡ θάλασσα· (ἐνῷ ὁ ἀλς τὸ ἀλάτι).—πολιός ὑπόλευκος.

β) Στ. 1. Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος. 'Ο Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις ἦσαν δίδυμα τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. "Οπως ὁ Ἀπόλλων εἶναι ὁ Φοῖβος (ὁ λάμπων), οὕτω καὶ ἡ ἀδελφή του εἶναι ἡ Φοίβη (ἡ λάμπουσα). Συμβολίζουν τὸ οὐράνιον φῶς, ὃ μὲν ἀδελφὸς ὡς ἡλιος, αὐτὴ δὲ ὡς σελήνη. Διὰ τὴν γέννησίν των μυθολογεῖται, ὅτι ἡ Λητώ καταληφθεῖσα ὑπὸ ἀδίνων ἤλθεν εἰς Δῆλον καὶ κρατήθεῖσα ἀπὸ τὸν ιερὸν φοίνικα ἐγέννησε τὰ δύο τέκνα της παρὰ τὴν στρογγυλὴν λίμνην, ΒΑ τοῦ ἐν Δήλῳ ιεροῦ. 'Ο Ἀπόλλων ἦτο ὁ προστάτης τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς (καθαρφόδος, Μουσηγέτης). Διὰ τοῦτο ἐδῶ ὁ ποιητὴς ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειάν του.

Στ. 5. Φοῖβε· ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος σημαῖνον τὸν λάμποντα, τὸν φωτεινὸν (ἐκ τοῦ φάος, φώας, φῶς).

Στ. 8. Δῆλος ἀπειρεσίη· ὄνομάζεται ἀπειρεσίη, ὡς μὴ ἔχουσα πέρατα, διότι εἶναι κυκλική.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

14 (2) I. Οὐδὲν φίλτερον πάτρης.

α) Στ. 1 - 6. Εύρώτα (γενικὴ δωρ.).—δονακοτρόφος ὁ τρέφων δόνακας (καλάμους).—ἔφιλευν (ἰων.)=ἔφιλουν· φιλέω φιλοξενῶ.—

έπέρχομαι έπισκεπτομαι.— ούτις μοι τέρψις... έκείνων (γεν. ύποκειμ.) καθόλου δὲν μὲ ἔτερον αἱ περιποιήσεις έκειναι.— οὕτως φίλτερον τόσον πολὺ ἀγαπητόν.— ἀρ(α) ἀληθῶς λοιπόν.

β) Στ. 1. ἥλθον...ἀγλαὸν ἀστυ. Κατὰ τὸν πλάνητα βίον τοῦ ἔξορίστου ὁ Θέαγνης περιῆλθε πολλοὺς τόπους (ἐδῶ ἀναφέρει τὴν Σικελίαν, τὴν Εὔβοιαν, τὴν Σπάρτην). Εἰδεν ἔκει ὥραῖς καὶ εὐχάριστα πράγματα, εὗρε φιλοξενίαν κτλ. Ἀλλ' ὅμως ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ ἐπέτα πρὸς τὴν πατρίδα του. Ο Κάλβος ἐκφράζει παρόμοια συναισθήματα εἰς τὸν «Φιλόπατριν», δταν λέγῃ διὰ τὴν πατρίδα του : « Ποτὲ δὲν σὲ λησμόνησα — ποτέ· καὶ ἡ τύχη μ' ἔρριψε — μακρὰν ἀπὸ σέ· μὲ εἶδε — τὸ πέμπτον τοῦ αἰῶνος — εἰς ἔνα ἔθνη. — Ἀλλὰ εὐτυχῆς ἡ δύστηνος — δταν τὸ φῶς ἐπλούτει — τὰ βουνὰ καὶ τὰ κύματα — σὲ ἐμπρὸς τῶν δρθαλμῶν μου — πάντοτε εἰχον »... « εῖναι γλυκὺς ὁ θάνατος — μόνον δταν κοιμώμεθα — εἰς τὴν πατρίδα ». Πρβλ. καὶ Ὁδυσσείας 1, 27 : « οὕτοι ἔγωγε ἦς γαῖης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ίδεσθαι ».

15 (3) II. "Ην δὲ κακοῖσι συμμίσγης..."

α) Στ. 1 - 8. ἵσθι, προστ. τοῦ οἴδα. — προσομιλῶ συναναστρέφομαι. — ἔχομαι ἱρατοῦμαι, προσκολλῶμαι. — τὸν ἔόντα ὃν ἐκ φύσεως ἔχεις. — συντίθεμαι συνάπτω. — ἔπη δύσφημα βλασφημίαι. — ἔλπομαι ἐλπίζω, νομίζω. — ἔτυμος ἀληθής, σωστός

β) Στ. 5. Ο κακός δὲν γεννᾶται κακός εἶναι ἡ θεωρία, καθ' ἥν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι χάρτης ἀγραφος (tabula rasa). Τὸ περιβάλλον θὰ ἐπιδράσῃ ἐπ' αὐτοῦ, διὰ νὰ γίνη κακός ἡ καλός. Κάτι παρόμοιον εἶπεν ἀργότερον ὁ Σωκράτης : « οὐδεὶς ἐκὼν κακός ».

16 (4) III. 'Ο διπρόσωπος φίλος.'

α) Στ. 1 - 8. εἱ τις ἐπαινέσῃ· τὸ εἱ μὲ ύποτακτ. ποιητικόν. — δσσον δρῶης (αὐτὸν) ἐφ' ὅσον εύρισκεται ἐνώπιον σου. — νοσφίζομαι ἀπομακρύνομαι (ἐκ τοῦ νόσφρι χωριστά, μακράν). — ἀλλη (τοπ.) εἰς ἄλλο μέρος. — ιῆσι, γ' ἐν. ύποτ. τοῦ ἵημι ἐκβάλλω, ἀπολύω (: ἵημι γλῶσσαν κακὴν = κακολογῶ). — τοι βεβαίως, ἀληθῶς. — ἔταιρος ἀνὴρ σύντροφος. — φίλος οὕτι μάλ' ἐσθλός (ἔστι) δὲν εἶναι διόλου πολὺ καλὸς φίλος. — δς κ' εἴπη = δς ἀν εἴπη. — λώια (συγκρ. τοῦ

ἀγαθός, ἐδῶ ἀνευ συγκρίσεως) εὐάρεστα.—γιγνώσκων, ἐναντ. μτχ.—βαρὺς δργήν ἐπίμονος εἰς τὴν δργήν του.— καὶ (ἐπιδοτ.) ἔστω καὶ.— φέρω ὑποφέρω, ἀνέχομαι.— ἀντὶ κασιγνήτου ὡς ἀδελφός.— φράζομαι σκέπτομαι.— ἔξοπίσω εἰς τὸ μέλλον.

β) Στ. 1. εἰς τις ἐπαινέσῃ σε· οἱ πρὸς κολακείαν ἐπαινοῦντες φίλοι δὲν εἶναι πιστοί, λέγει καὶ ὁ Ἰσοκράτης : « πιστοὺς ἥγον μὴ τοὺς ἀπαρ ὅ τι ἀν λέγης ἢ ποιῆς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρταρομένοις ἐπιτιμῶντας » (Πρὸς Νικοκλέα, 28).

Στ. 6 φέρει· ἡ ἀνοχὴ τῆς δργῆς τοῦ φίλου εἶναι ὁ καλύτερος σωφρονισμός του. Καὶ ἐπὶ τούτου ὁ Ἰσοκράτης λέγει : « διμιλητικὸς δ' ἔσει... μὴ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων δργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἀν ἀδίκως δργιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμομνένοις μὲν αὐτοῖς εἴκων, πεπανμένοις δὲ τῆς δργῆς ἐπιπλήττων » (Πρὸς Δημόνικον, 31).

17 (5) IV. Εἰλικρίνεια.

α) **Στ. 1 - 6.** στέργω[†] ἀγαπῶ.— νάον δ' ἔχε (ἐνν. ἀλλον) καὶ φρένας ἀλλας καὶ ἀλλα νὰ σκέπτεσαι μὲ τὸν νοῦν σου.— πιστός, ἐδῶ : εἰλικρινής.— καθαρὸς ἀδολος.— θέμενος ἐπιδεικνύων.— ἀποειπών, τοῦ ἀπόφρημι διακηρύττω διαρρήδην (λέγω κάτι καθαρὰ καὶ ξάστερα).— ἔχθαίρω, μισῶ.— νεῦκος ἔρις, ἔχθρα.— ἀείρω ἐγείρω, σηκώνω.— ἀφραδίνη ἀναφανδόν, δημοσίᾳ.— δίχ' ἔχει νόον εἶναι δίβουλος.— μιῇ γλώσσῃ ἐνῷ ἔχει μίαν γλώσσαν.— βέλτερος προτιμότερος.— ἔών, ὑποθετικὴ μτχ.

β) **Στ. 6. Κύρων**· ὅλαι αἱ συμβουλαὶ τῶν παρατιθεμένων ἀποσπασμάτων ἀπευθύνονται, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὸν νεαρὸν Κύρον, τὸν Πολυπατέδην (βλ. ἀνωτέρω εἰς βιογρ. Θεόγνιδος).

18 (6) V. Σπάνιος ὁ πιστὸς φίλος.

α) **Στ. 1 - 8·** παῦρος ὀλίγος (parvus, paulus).— διμόφρονα θυμὸν τὴν αὐτὴν γνώμην.— τῶν ἀγαθῶν, τῶν κακῶν (οὐδ.) τῆς εὐτυχίας, τῆς δυστυχίας (τῶν φίλων).— δίζημαι ἀναζητῶ (ἡ μτχ. ὑποθ.).— εἰς πάντας ἀνθρώπους καθ' ὅλον τὸν κόσμον.— οὕς, ἀναφ. συμπερ. = ὥστε τούτους...— μή... ἄγοι νὰ μὴ ἥθελε περιλάβει (εἶναι δηλ. ὀλι-

γώτεροι ἀπὸ ὅσους ἡμπορεῖ νὰ περιλάβῃ ἕνα πλοῖον).— οἶσιν ἐπὶ γλώσσῃ (σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος) = ὃν ἐπὶ γλώσσῃ κτλ.— αἰσχρὸν χρῆμα ἔπι (ἀναστροφή) = ἐπὶ αἰσχρὸν χρῆμα.
β) Στ. 1. Πολυπαῖδη· πατρωνυμικὸν [ἐκ τοῦ Πολυπᾶτις, -ιδος (πολυπάτημαν= πολυκτήμων)].

Στ. 4. ίσον τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν μετέχειν. Οἱ περιστότεροι μετέχουν τῆς δυστυχίας, ἀλλ' ὅχι πάντοτε ἀπολύτως καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν φίλων. Καὶ ὁ Ἰσοκράτης συμβούλευε νὰ ἐκλέγωμεν ὡς φίλους « μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεράνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθοροῦντας » (Περὶ Δημόνικον, 26).

— Διατί τὸ συμπάτητο ἀπαντᾶ συχρότερον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ συγχρότερον; Ποτὸρ ἐκ τῶν δύο εἴται δεῆγμα εὐγενεστέρας ψυχῆς!

19 (7) VI. Ἡ πενία.

Στ. 1 - 4. τοι βεβαίως.— θυμοφθόρος ὁ κατατρώγων τὴν καρδίαν, ὁ καταστρεπτικός.— ἀχρημοσύνη στέρησις, ἔλειψις.— προφέρω δινειδίζω.— τάλαντον ἡ ζυγαριὰ (τῆς τύχης).— ἐπιτρέπω κάμνω νὰ κλίνῃ.— ἄλλοτε ἄλλως ἄλλοτε πρόστα ἐδῶ καὶ ἄλλοτε πρός τὰ ἔκει.

20 (8) VII. Ἡ Ἐλπίς

α) Στ. 1 - 10. ἄλλοι δέ. ἐνν. θεοί.— ἐκπρολιπόντες, ἐνν. τοὺς ἀνθρώπους.— Οὐλυμπόνδε, εἰς τὸ ἔβαν: ἐπῆγαν εἰς τὸν "Ολυμπον.— φθίνω (καὶ φθίνομαι) ἐκλείπω σιγὰ σιγά, σιρήνω.— θέμιστες νόμοι, δικαιοσύνη.— δύφρα τις ζώει ἐν ὅσῳ ζῇ κανεὶς.— εὐσεβέω περὶ θεοὺς σέβομαι τοὺς θεούς.— Ἐλπίδα προσμενέτω! (μεταφορ.) ἀς μένη πλησίον τῆς Ἐλπίδος, ἀς μὴ χάρη τὴν Ἐλπίδα.— εὐχόμενος (χρον.) προσευχόμενος.— ἀγλαὸς θαυμαστός, ἔξαιρετος.— μηρία, δηλ. τῶν θυσιαζομένων ζώων.— πύματος τελευταῖος.

β) Στ. 1. Ἐλπίς. Ο ποιητὴς προσωποποιῶν τὴν ἐλπίδα ἀναφέρεται εἰς τὸν γνωστὸν μῦθον τῆς Πανδώρας, ἡ ὁποία ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Διὸς διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, διότι εἶχον λάβει παρὰ τοῦ Προμηθέας τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλαπὲν πῦρ. Κατὰ τὸν μῦθον ἡ Πανδώρα κομίζουσα κεκλεισμένον πίθον πλήρη ἀγαθῶν ἔγινε δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἐπιμηθέως παρὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀδελφοῦ του Προμηθέως· ὅταν δὲ

ήνοιχθη ὁ πίθος, ἔφυγαν ὅλα τ' ἀγαθὰ καὶ ἐπέταξαν πρὸς τὸν οὐρανόν, πλὴν τῆς Ἐλπίδος, τὴν δόποιαν ἐπρόλαβεν ὁ Ἐπιμηθεὺς νὰ κλείσῃ ἐντὸς τοῦ πίθου. Αὕτη λοιπὸν ἀπέμεινε ἔκτοτε μόνη παρήγορος διὰ τοὺς ἀνθρώπους θεά. Προφανῶς ὁ ποιητὴς συνθέτων τοὺς στίχους του ἐν τῇ ἔξοριᾳ, ὑποδῆλοι τὴν κατέχουσαν αὐτὸν ἐλπίδα τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν πατρίδα· ἦτο αὕτη τὸ μόνον ἀγαθόν, τὸ δόποιον τοῦ ἀπέμεινε.

Στ. 3. Πίστις, προσωποποιεῖ τὴν ἀμοιβαίαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐμπιστοσύνην.

Στ. 4. Σωφροσύνη, προσωποποιεῖ τὴν μετριοπαθῆ φρόνησιν.—**Χάριτες:** δι’ αὐτῶν προσωποποιεῖ ὁ ποιητὴς τὰς ἡθικὰς ἀρετὰς τῶν ἀνθρώπων. Αἱ Χάριτες ἡσαν κατὰ τὴν μυθολογίαν τρεῖς ἀδελφαί, ἡλιακαὶ θεότητες εἰκονίζουσαι γενικώτερον πᾶν τὸ ὥραῖν καὶ τὸ λαμπρὸν εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν ζωήν.

— Ἡ προσωποποιία εἰς τὴν ποίησιν καὶ εἰς τὰς τέχνας εἶναι συχνή. Ἀναφέρατε παραδείγματα.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Σιμωνίδης ὁ Κεῖος πλὴν τῶν ἔξοχῶν χορικῶν ποιημάτων του ἔγραψε καὶ ἐλεγίας καὶ ἐπιγράμματα. Βλέπε εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Χορικῆς ποιήσεως» βιογραφικὴν εἰσαγωγὴν περὶ τοῦ ποιητοῦ. Ἀπὸ τὰς ἐλεγίας του ἐσώθη τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα, τὸ δόποιον περιέχει συμβουλὰς πρὸς νεανίαν.

21. Ὑποθῆκαι εἰς νέον.

α) **Στ. 1 - 6.** χρῆμα πρᾶγμα.— ἔμπεδος σταθερός, ἀναλλοίωτος.—**Χῖος** ἀνήρ, δηλ. ὁ Ὄμηρος.— γενεὴ φύσις, ζωὴ.— παῦρος δλίγος.—**οῦας** (γεν. οὔατος) οὖς: οὔασι δέχομαι = ἀκούω.— ἐγκατατίθεμαι στέρνοις ἐναποθέτω εἰς τὴν καρδίαν μου.

Στ. 7 - 10. δέρρα τις ἔχη ἐν ὄσῳ ἔχει.— πολυνήρατος περιπόθητος, πολυθέλγητρος.— κοῦφος θυμὸς ἐλαφρὸς νοῦς.— ἀτέλεστος ἀνεκτέλεστος, ἀπραγματοποίητος.— πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ συλλαμβάνει πολλὰ ἀπραγματοποίητα ὄνειρα.— ἐλπὶς πρόβλεψις.— φροντὶς σκέψις.— κάματος νόσος.

Στ. 11 - 14. νήπιοι ἀνόητοι. — οἰς = οὗτοι, οῖς. — ταύτη κεῖται νόος σκέπτονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. — βιότου ποτὲ τέρμα ὡς πρὸς τὰ δρια τῆς ζωῆς. — τλῆθι (προστ. ἀχρήστου ρ., τοῦ ὁποίου πρκ. τέτληκα, ἀδρ. ἔτλην) τόλμησον· ψυχὴ τλῆθι δεῖξε τὴν ψυχικὴν σου δύναμιν. — χαριζόμενος προσφέρων (εἰς τοὺς ἄλλους). — τῶν ἀγαθῶν (γεν. διαιρ. οὐδ.). ἀπὸ τὰ ἀγαθά σου.

β) **Στ. 2.** Χίος ἀνὴρ λέγεται ὁ "Ομηρος, διότι ἡ Χίος ἐθεωρεῖτο πατρίς του (ἄν καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις ἐριζουσι περὶ αὐτοῦ).

Στ. 3. οἵη περ φύλλων γενεή· εἶναι στίχος ἐκ τῆς Ἰλιάδος Z, 146 (πρβλ. Μιμνέρμου « Ἡ νεότης » 7,1).

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Ο Σιμωνίδης εἶναι κυρίως χορικὸς ποιητὴς (βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Χορικῆς ποιήσεως», σελ. 135). "Εγραψεν ὅμως καὶ πολλὰ ἐπιγράμματα μετ' ἔξαιρετικῆς τέχνης.

22 (1). Εἰς τοὺς Μαραθωνομάχους Ἀθηναίους (490 π.Χ.).

α) προμαχῶ τινος μάχομαι ὑπέρ τινος. — χρυσοφόρος φορτωμένος μὲ γρυσάφια. — ἐστόρεσαν κατέβαλον, κατενίκησαν (τοῦ ἀχροτορέννυμι).

β) Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι ἡ βραχυλογία καὶ ἡ ἐκφραστικὴ δύναμις τοῦ νοήματος. Δύο ἡ τέσσαρες τὸ πολὺ στίχοι εἶναι τὸ κανονικὸν καὶ σύνηθες μῆκος αὐτοῦ. Εἰς τὸ παρὸν ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης διὰ δύο στίχων ἐπέτυχε νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Μήδους, δηλῶν τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα.

Λέγει χρυσοφόρους τοὺς Μήδους, διότι ἐφόρουν χρυσᾶ κοσμήματα (ψέλια, στρεπτούς κτλ.). κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν.

23 (2) Εἰς Θερμοπύλας (480 π.Χ.).

α) τῷδε (δωρ. τύπος ἀντὶ τῆδε) ἐδῶ (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας). — τέτορες τέσσαρες.

β) Τὸ ἐπίγραμμα ἦτο ἐπὶ στήλης στηθείσης ἐπὶ τόπου, ἀναφέρεται

δὲ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ὄλιγων χιλιάδων Ἑλλήνων, οἱ ὄποιοι μετὰ τῶν τριακοσίων τοῦ Λεωνίδου κατέλαβον τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν διάβασιν τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ ἀνερχομένου εἰς τρία ἑκατομμύρια ἀνδρῶν. Μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἐφιάλτου παρέμειναν ἐκεῖ οἱ τριακόσιοι Σπαρτιάται, διὰ τοὺς ὄποιους ἐγράφη τὸ κατωτέρω.

24 (3) Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις (480 π.Χ.)

α) ξεῖν(ε)=ξένε.—ἀγγέλλειν, ἀπαρέμφ. ἀντὶ προστακτικῆς = ἀγγελλε. —**τῆδε** ἔδω (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας). —**ρῆμα** ἥρη τὴν διαταγή. β) Ἡ ἥρη τὴν διαταγή, ἡ ὄποια ἵσχε πάντοτε διὰ τοὺς Σπαρτιάτας ἦτο τὸ νὰ μὴ ὑποχωροῦν ποτὲ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ πίπτουν μέχρις ἐνός. Τὸ **πειθόμενοι** δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναρχαστικότητος, ὅλλα τῆς ἀνεπιφυλάκτου καὶ ὀλοψύχου ἀποδοχῆς τῶν κελευσμάτων τῆς πατρίδος καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν πατροπαράδοτον νόμον. Τὸ ἐπίγραμμα εἶχεν ἀναγραφῆ ἐπὶ τοῦ τύμβου τῶν πεσόντων καὶ κατέστη περιώνυμον).

25 (4). Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου (480 π.Χ.).

α) **εὐκλέας** εὐκλεεῖς, ἐνδόξους (κτυρμ. εἰς τὸ ἐννοούμενον **τούςδε**, τούτους, οἱ...). —**αῖα** γῇ (ἄλλος τύπος τοῦ **γαῖα**). —**κέκευθε** (πρκ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ **κεύθω**) κρύπτει, καλύπτει. —**σεῖο** σοῦ. —**εὐρύχορος** εὐρύχωρος, μεγάλη. —**πλείστων** δὴ κλπ., ἡ σειρά : **δεξάμενοι** πολέμῳ σθένος πλείστων τόξων κλπ., ὑπομείναντες ἐν πολέμῳ τὴν δύναμιν τῶν κλπ. —**Μηδείων** Μηδικῶν, τῶν Μήδων.

β) Τοῦτο εἶναι ὅλο ἐπίγρ. ἀφιερωμένον εἰς τὸν Λεωνίδαν, ὡς ἀργηγὸν τῶν 300. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 δίστιγχα.

26 (5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους (480 π.Χ.).

α) **ναίώ** κατοικῶ. —**ἄμ (ε)** ἡμᾶς, δωρ. (ὄνομ. **ἄμες**). —**ἔχει** κατέχει, κρατεῖ.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εὐρέθη εἰς Ἀμπελάκιον τῆς Σαλαμῖνος. Ἀναφέρεται εἰς τὴν συμβολὴν τῶν Κορινθίων, οἱ ὄποιοι ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ἀδείμαντον διεκρίθησαν κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, παρὰ τὰς προηγουμένας διαφωνίας των πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Στ. 1 εὔσδρον, διὰ τὰ ἄφθονα ὄδατα τῆς νήσου.

Στ. 2. Αἰαντος νᾶσος Σαλαμίς, διότι τῆς Σαλαμῖνος εἶχε βασι-
ζεύσει κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους ὁ Τελαμῶν, πατὴρ τοῦ Τελαμωνίου
Αἴαντος.

Στ. 3. Φοινίσσας· ως γνωστόν, ὁ στόλος τῶν Περσῶν ἦτο κατὰ
τὸ πλεῦστον Φοινικικός.

27 (6). Εἰς πεσόντας ἥρωας.

ἀσβεστον κλέος ἀκατάλυτον, ἀθάνατον δόξαν.—περὶ... θέντες
(τηῆσις) πατρίδι περιβαλόντες τὴν πατρίδα.—ἀμφιβάλλομαι περὶ-
βάλλομαι.—κυάνεον σκοτεινόν, (ἡ ὅλη περὶ φρασίς : ἀπέθανον).—
σφρ', σφάξ αὐτούς.—καθύπερθεν (εἰς τὸ κυδαίνουσα)
ἄγνωθεν.—κυδαίνω δοξάζω.—ἀνάγω ἄγω ἐπάνω (ἐρμ. ὀδηγεῖ αὐτοὺς
ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανούς).—ἐκ δώματος Ἀΐδεω ἐκ τοῦ "Ἄδου, ἐκ τοῦ
κάτω κόσμου.

28 (7). Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσόντας ἥρωας.

ἐκ πάντων πρὸ πάντων.—περιτίθημι περιβάλλω (κυρίως ἐπὶ
ἔνδυμάτων), ἐδῶ μεταφορικῶς : περιτίθημι τῇ Ἑλλάδι ἐλευθερίην
ἐλευθερώνω τῇ Ἑλλάδα.—χρῶμαί τινι ἔχω κάτι.—εὐλογία ἔπαι-
νος, δόξα.

29 (8). Σκωπτικὸν εἰς Τιμοκρέοντα 'Ρόδιον.

α) φαγὼν... πιὼν..., αἱ μετκ. χρον.—κακὰ λέγω κακολογῶ.
β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων **σκωπτικῶν**. Ἀναφέρεται
εἰς τὸν ὄμότεχνον τοῦ Σιμωνίδου Τιμοκρέοντα, πρὸς τὸν ὄποῖον οὗτος
εἶχε μεγάλην ἐχθρότητα. Ο Τιμοκρέων ἦτο ἀθλητὴς καὶ ἐφημίζετο
διὰ τὴν πολυφραγίαν του.

30 (9). Εὔτράπελον ἀφιέρωμα.

α) Σῶσος, Σωσώ, ὃνόματα δύο ὀδελφῶν πιθανῶς.—Σῶτερ Ζεῦ.—
τόνδ' ἀνέθηκαν, εἶναι ἄγνωστον τὸ ἀνάθημα.—ἐσώθη, ἄγνωστον
ἐπίστης ἐκ ποίου κινδύνου.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι εὐτράπελον καὶ ἔχει ἴδιαίτερον γαρακτηρι-
στικὸν τὴν παρήγησιν.

Π Λ Α Τ Ω Ν

'Ο μέγας Ἀθηναῖος φιλόσοφος Πλάτων, υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος (427-

347), ἐπιφανέστατος μαθητῆς τοῦ Σωκράτους, ἵδρυτῆς τῆς περιωνύμου φιλοσοφικῆς Σχολῆς, τῆς λεγομένης Ἀκαδημίας, συγγραφεὺς πλείστων φιλοσοφικῶν συγγραμμάτων, ἔγραψε καὶ ποιήματα. Ἀργότερον, ὅταν ἀφωσιώθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ὑπετίμησε τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ἀπέβολεν ἀπὸ τὴν ἴδαινικὴν «Ποιλιτείαν» του. Πάντως τὰ σωζόμενα ἐπιγράμματα τοῦ Πλάτωνος μαρτυροῦν θαυμαστὴν ποιητικότητα.

31 (1). **Εἰς τοὺς μακρὰν τῆς πατρίδος οἰκοῦντας Ἐρετριεῖς.**

α) ἄγχι πλησίον.—**Σοῦσα**, πρωτ. τῆς Περσίας.—**ὅσσον**, ἐπίρρ.—**ἀφ' ἡμετέρης (γῆς)** μακρὰν τῆς πατρίδος μας.

β) Ὁ Δᾶτις καὶ ὁ Ἀρταφέροντος, μετὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Ἐρετρίας (490) π.Χ., ἀπέστειλαν εἰς τὸν Δαρεῖον δεσμίους τοὺς συλληφθέντας Ἐρετριεῖς. Οὗτος δὲ κατέκισεν αὐτοὺς ἐν θέσει τῆς Κισσίας, παρὰ τὰ Σοῦσα, ἡ ὥποια ἐκαλεῖτο Ἀρδέρικκα. Εἰς τούτους εἶναι ἀφιερωμένον τὸ ἐπίγραμμα διερμηγεῦσον τὴν πανελλήνιον συγκίνησιν διὰ τὸν ἐκπατρισμὸν τοσούτων ἐλευθέρων Ἑλλήνων.

32 (2). **Εἰς φίλον του οὐρανοδίφην.**

α) **ἀστήρ**, κτυρμ.—ἐν **ζωοῖσιν** μεταξὺ τῶν ζώντων.—**Ἐῳος** Ἔῳσ-φόρος (Αὔγερινός).—ἐν **φθιμένοις** μεταξὺ τῶν νεκρῶν.

β) Ὡς γνωστὸν ἡ Ἀφροδίτη, πλανήτης τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος, ἀνατέλλει ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ τότε λέγεται **Ἐωσφόρος** (κοιν. Αὔγερινός) ἢ δύει ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ λέγεται **Ἔσπερος** (κοιν. Ἀποσπερίτης).

—Προσέξατε τὴν παρομοίωσιν καὶ τὴν ἀντίθεσιν, ἡ οποία ἐννπάροχει εἰς τοὺς δύο στίχους, τοήματος πρὸς τόνημα καὶ λέξεως πρὸς λέξιν. *

33 (3). **Εἰς Σαπφώ.**

α) **δλιγώρως** ἀπροσέκτως, ἀνοήτως (δλιγωρῶ).—ἡνίδε ἵδοι.

β) Βλέπε περὶ τῆς Σαπφοῦς εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Μελικῆς ποιήσεως» (σελ. 121).

34 (4). **Εἰς ἀπολέσαντα χρυσὸν καὶ εὑρόντα βρόχον.**

α) **βρόχος** θηλειά.—δ χρυσὸν κλπ., ἡ σειρά: δ οὐχ εὑρὼν τὸν χρυσόν, ὃν λίπεν, ἦψε βρόχον, ὃν εὗρε· ἤψεν τοῦ ἀπτω, ἐδῶ = ἐξάπτω, ἀναρτῶ, κρεμῶ διὰ ν' ἀπαγγοισθῶ.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

‘Ο Θουκυδίδης (470 - 395 π.Χ.), ὁ μέγιστος ἱστορικὸς τῶν αἰώνων, ἔγραψε τὸ κατωτέρῳ ἐπίγραμμα, ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἔξοχὸν τραγικὸν ποιητὴν Εὔριπίδην (485 - 407 π.Χ.), ἀποθανόντα ἐν Μακεδονίᾳ.

35. Εἰς Εύριπίδην.

μνῆμα... Εύρ., ἐνν. ἐστί.— ἵσχω ἔχω, κρατῶ.— γῆ Μακεδῶν (περίφρασις) Μακεδονία.— τῇ (τοπ.) ἐκεῖ.— δέξατο ὑποκυ. Εύριπίδης (ἀντικ. τέρμα βίου).— Ελλάδος Ελλὰς (ποιητική φράσις) τὸ ἄξιολογώτατον μέρος τῆς Ελλάδος, δῆλ. αἱ Αθῆναι.— μούσαις (δοτ. ὅργανικῃ) διὰ τῆς ποιήσεως.

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

‘Ο Ανακρέων εἶναι κυρίως μελικὸς ποιητὴς (βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Μελικῆς ποιήσεως»).” Εγραψεν δύμως καὶ ἐπιγράμματα, ἐκ τῶν ὅποιων σφίζεται τὸ κατωτέρω.

36. Η μυκωμένη βοῦς.

α) τὰν ἀγέλαν τὴν ἀγέλην.— πόρρω μακράν.— νέμω ὀδηγῷ εἰς βοσκήν.— βοίδιον, ὑποκορ. τοῦ βοῦς.— ἔμπνους ὁ ἔχων πνοήν, ζῶν.— συνεξελαύνω ὀδηγῷ καὶ ἀλλο τι (μαζὶ) πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, παρασύρω.

β) Μύρων· διάσημος Αθηναῖος γλύπτης, σύγχρονος τοῦ Φειδίου, ἐξ Ελευθερῶν (παρὰ τὰ σύνορα τῆς Αττικῆς καὶ Βοιωτίας). Περίφημα ἔργα του εἶναι ὁ δισκοβόλος καὶ ἡ μυκωμένη βοῦς, ητις εἶχε τόσην φυσικότητα, ὥστε λέγεται ὅτι καὶ μόσχος ἦτο δυνατὸν νὰ ἔξαπατηθῇ καὶ νὰ πλησιάσῃ, ἵνα θηλάσῃ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Φίλιππος, ὁ Θεσσαλονικεύς εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Τιβερίου (14 - 17 μ.Χ.). ”Εγραψεν ἐπιγράμματα ἰδικά του καὶ συλλογὴν ἐπιγραμμάτων τῶν ἀρχαίων ποιητῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Στέφανος».

37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Ολύμπιον Δία.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο εἶναι περιώνυμον. Ο μέγας Αθηναῖος γλύπτης Φειδίας (5ος π.Χ. αἰ.). εἶναι δι μεγαλύτερος ἀνδριαντοποιὸς τῆς ἀρχαιότητος.

τητος. Πλὴν τῶν ἄλλων περίφημον ἔργον του εἶναι καὶ τὸ χρυσέλεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Διὸς τῆς Ὀλυμπίας, ἐν τῶν ἐπτά θαυμάτων τοῦ κόσμου.

ΠΑΛΛΑΔΑΣ

Καὶ ὁ Παλλαδᾶς ὁ ἔξ Ἀλεξανδρείας εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου (383 - 408 μ.Χ.).

38. Συμβουλὴ πρὸς ὑπομονὴν.

α) Εἰς τὸ ἐπίγρ. τοῦτο ὁ ποιητὴς λογοπαικτεῖ διὰ τῆς διπλῆς σημασίας τοῦ φέρω = 1) φέρω, ὁδηγῶ, παρασύρω· 2) ὑποφέρω, ἀνέχομαι.— τὸ φέρον ἡ τύχη (ἡ ὅποια ὁδηγεῖ τὰ πάντα).— φέρε ύπομενε.— φέρου ἄφησε τὸν ἔαυτόν σου νὰ φέρεται, νὰ ὁδηγῆται (ὅπου θέλεις ἡ τύχη).— καὶ τὸ φέρον καὶ παρὰ ταῦτα ἡ τύχη σὲ φέρει.

β) Πρβλ. τὸ περίφημον ποίημα τοῦ Κ. Χατζοπούλου: «Ἄσ τὴ βάρκα στὸ κῦμα, ὅπου θέλει νὰ τρέχῃ — ἀς ὁρίζῃ τὸ ἀέρι τιμόνι, πανί... ἀς τὸ φέρη ὅπου θέλει τὸ ἀέρι, ὅπου ζέρει τὸ ἀέρι». (« Ἀπλοῦ τρόποι »).

— Εἴται ὁρθὴ γνώμη, διτὶ ὁ ἄνθρωπος πρέπει ν' ἀφήνεται ἔρμαιον τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, χωρὶς ν' ἀντιδῷ διὰ τῆς ἴδιας βουλήσεως;

39. Εἰς νεαρὰν παρθένον.

ῶρη παντοθαλῆς ἡ ἄνοιξις, ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὅποιαν ὅλα θάλλουν.— πρωτοφανῆς καλύκων ἡ πρώτη ἐμφανισθεῖσα κάλυξ τοῦ ἄνθους, πρωτολόγου. — μέλλουσσα γάμω μείγνυσθαι μελλόνυμφος.— ἐν φθιμένοις μεταξὺ τῶν νεκρῶν.

ΑΔΕΣΠΟΤΑ

40. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολύτεκνον Καλλικράτειαν.

α) ἐδρακόμην, τοῦ δέρκομαι = βλέπω.— ὁ σκίπων βακτηρίκ (σκίμπομαι = στρίζομαι).

β) Εἴναι ἐπιτύμβιον ἐπίγραμμα ἀγνώστου ποιητοῦ.

41. Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) ἐκ ζωῆς, ἐνν. οὔσης· ζωὸς ζωντανὸς (ἥμην ζωντανὴ καὶ οἱ θεοὶ μὲ ἔκαμψον λίθον).— ἔμπαλιν ἀντιστρόφως.

β) Η Νιόβη ήτο κόρη τοῦ Ταντάλου καὶ σύζυγος τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Ἀμφίονος. Κατὰ τὸν μῆνον, ἡ Νιόβη ἀπέκτησεν ὃντις καὶ ὁ θυγατέρας, ἐπειδὴ δὲ ὑπερηφανεύθη διὰ τοῦτο καὶ ἐμυκτήριζε τὴν Λητῶν, ὡς ἔχουσαν δύο μόνον τέκνα, ἐτιμωρήθη σκληρῶς· τὰ μὲν τέκνα τῆς κατετοξεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἀλλὴ δὲ πλήρης πένθους ἐπανῆλθε πλησίον τοῦ πατρός τῆς εἰς τὸ Σίπυλον τῆς Φρυγίας, ὅπου ἀπελιθώθη ὑπὸ τῶν θεῶν, κλαίουσα καὶ ὡς λίθος ἀκόμη τὴν πικρὰν μοῖράν της. Ταύτην — λέγεται τὸ ἐπίγραμμα — ἐπανέφερεν εἰς τὴν ζωὴν διὰ τοῦ ἔργου του ὁ Πραξιτέλης, εἴς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων γλυπτῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' π.Χ. αἰώνος.

42. Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) **ὑποτρέχω** ὑπεισδύω, γένομαι.— ἀμφιχύνομαι γένομαι ὄλογυρα.

β) Τὸ γαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Σάτυρου ήτο ἐν ἀπὸ τὰ ὥραιότερα ἔργα τοῦ Πραξιτέλους. Παρίσταντε τὸν Σάτυρον ἐν ἀναπαυτικῇ στάσει στηριζόμενον ἐπὶ κορμοῦ δένδρου μὲν ὕρος πλήρους ἀμεριμνησίας. Τὸν Σάτυρον τοῦτον οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν «περιβόητον». Ἀντίγραφον αὐτοῦ σφροντὸν τοῦτον τὸ Μουσεῖον τοῦ Καπιτωλίου τῆς Ρώμης.— Σάτυροι ήσαν καζεται εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Διονύσου, ἐξεπροσώπουν δὲ τὰς εὐθύτικές, ἀκόλουθοι τοῦ Διονύσου, ἐξεπροσώπουν δὲ τὰς ἀνθρώπων.

43. Ἐπὶ ἀνδριάντος Δημοσθένους.

α) **γνώμη** φρόνησις.— **Ἀρης Μακεδών** οἱ πολεμικοὶ Μακεδόνες (ἀντονομασία).

β) Οἱ κορυφαῖοι τῶν Ἑλήνων ἥρητάρων Δημοσθένης ὁ Ἀθηναῖος (384 - 322 π.Χ.), ὁ ἐπὶ δεκαπενταετίαιν ἀγωνισθεὶς μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς μακεδονικῆς κυριαρχίας, ηὐτοκτόνησε πιῶν δηλητήριον ἐν Καλανχαρείᾳ (ὅπου νῦν ὁ Πόρος), ἐντὸς τοῦ ἐκεῖ ιεροῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ 280 π.Χ. στήσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνδριάντα αὐτοῦ, ἔργον τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ Πολυεύκτου (300 - 250 π.Χ.), ἐπέγραψαν τὸ περίφημον τοῦτο ἐπίγραμμα.

— **Ποῖα τὰ εἰδη τῶν περιεχομένων ἐδῶ ἐπιγραμμάτων;** Συγκρίνατε τα μὲν γνωστὰ ἐπιγράμματα τοῦ Σολωμοῦ καὶ ἄλλων νέων Ἑλλήνων ποιητῶν.

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ

Ο 'Αρχίλοχος (680 - 629 π.Χ.) ἐγεννήθη εἰς τὴν Ηάρον. "Εξησε βίον περιπετειώδη. Νέος ὡν μετέσχεν ἀποικίας ἐκπεμφείσης ἐκ Πάρου εἰς Θάσον. Ἐκεῖ ἀτυχήσας εἰς πόλεμον ἐναντίον τῶν γειτόνων τῆς Θάσου Θρᾳκῶν Σαίων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του. Μετ' ὀλίγον μηστευθεὶς τὴν Νεοβούλην, θυγατέρα τοῦ Παρίου Λυκάμβου, ἐγκαταλείπεται ὑπ' αὐτῆς. Τότε ὁ ποιητὴς γράφει τόσον λυσσώδεις ιάμβους ἐναντίον αὐτῆς καὶ τοῦ πατρός της, ὥστε, ὡς λέγεται, ἔφερεν εἰς ἀπόγνωσιν τὸν Λυκάμβην, ὃ ὅποῖος μὴ δυνάμενος ν' ἀνεχθῇ τοὺς ὀνειδισμοὺς ἀπηγχονίσθη μετὰ τῶν θυγατέρων του. Μετὰ τοῦτο ὁ 'Αρχίλοχος φεύγει ἐκ Πάρου. Ζῇ ταραχώδη βίον πλανώμενος καὶ θεραπεύων τὰς Μούσας ὡς ποιητὴς καὶ τὸν "Αρην ὡς μισθοφόρος. Τέλος φονεύεται εἰς τινὰ μάχην πρὸς τοὺς Ναξίους. Παρ' ὅλην τὴν δηκτικότητα καὶ τὴν ἐμπάθειαν τῶν στίχων του, ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς δεύτερος "Ομηρος. Εἰς τὸ Βατικανὸν σώζεται ἀρχαία μαρμαρίνη κεφαλὴ μὲ δύο πρόσωπα, εἰκονίζοντα τὸν "Ομηρον καὶ τὸν 'Αρχίλοχον. Μετεχειρίσθη εἰς τὴν ποίησίν του πολλὰ μέτρα καὶ ἐποίησεν ἐλεγείας, ιάμβους, ὕμνους πρὸς τοὺς θεοὺς κ.ἄ. Ἀτυχῶς μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα τούτων διεσώθησαν.

44 (1). Περιγραφὴ τῆς Θάσου.

- α) ὥστε ὡσάν.— Ὕλη δάσους.— ἐπιστεφῆς κεκαλυμμένη, στεφανωμένη.— ἐφίμερος ποθητός, θελκτικός.— ἐρατὸς ἀξιαγάπητος.
β) Σίρις (γεν. Σίριος), ποταμὸς ἐν Παιονίᾳ τῆς Μακεδονίας (περὶ τὴν σημερινὴν Γουμένιτσαν). Ἡ περιγραφὴ αὕτη ὀναφέρεται εἰς τὴν τραχεῖαν καὶ ὄρειν ἡν Θάσου, ὅπου ὁ 'Αρχίλοχος εἶχε δοκιμάσει πολλὰς ἀπογοητεύσεις ὡς μισθοφόρος.

45 (2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγκόσμια.

οὐ μοι μέλει (οὐχὶ ἀπροσώπως, ὑποκρ. τὰ Γύγεω) = δὲν μὲ ἐνδιαφέρουν.— τὰ Γύγεω (συνίζ.) τὰ πράγματα τοῦ Γύγου, ὃ πλοῦτος τοῦ Γύγου· Γύγης, βασιλεὺς τῶν Λυδῶν, παροιμιώδης διὰ τὸν πλοῦτόν του.—

εῖλέ με μὲ κατέλαβε (προσωποποιία). — πω ποτέ. — ζῆλος ζηλο-
τυπία, φθόνος. — ἀγαίομαι θυμάζω. — θεῶν ἔργα τὰ δημιουργήματα
τῶν θεῶν, τὰ θεῖα μεγαλουργήματα. — ἔρέω (ίων.): ἔράω = ἐπιθυμῶ. —
ἀπόπροθεν πολὺ μακράν. — ἔμῶν διφθαλμῶν τῶν βλέψεων, ἐπιδιώ-
ξεών μου.

46 (3). Ἡ μεγαλαυχία.

α) φιλέω (συνίζ.) ἀγαπῶ. — μέγας, ἐνταῦθα = ὑψηλὸς, ὅγκωδης. —
διαπλίσσομαι (δωρ. πλιξ = βῆμα) βηματίζω μὲ μεγάλα βήματα,
μεταφορικῶς: μεγαλαυχῶ. — γαύρος κομπάζων, ὑπεροπτικός. — βοστρύ-
χοισι, δοτ. τῆς αἰτ. — ὑποξύραομαι μισοξυρίζομαι: οἱ σχετικῶς νέοι
τὴν ἡλικίαν πολεμισταὶ ἄφγον πάργωνα, διὰ νὰ φαίνωνται ἀγριώτε-
ροι. — εἴη μοι δι' ἐμὲ ἀς εἶναι. — σμικρός, δηλ. κατὰ τὸ ἀνάστημα. —
περὶ κνήμας ίδεῖν ὡς πρὸς τὰς κνήμας. — ροικός κυρτός, στρεβλὸς
(ρωιβοσκελής: στραβοπόδης). — ἀσφαλέως, συνίζ. — πλέος πλήρης. —
καρδίη (μεταφ.) τόλμη, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν «ἔχει καρδιά: εἶναι γεν-
ναῖος ».

47 (4). Ἐκ θεῶν τὰ πάντα.

α) Στ. 1 - 5. τίθημι ἀναθέτω, ἐμπιστεύομαι. — ἐκ κακῶν (οὐδ.)
ἀπὸ τὴν δυστυχίαν. — δρθῶ ἀνορθώνω, ἐγείρω. — μάλ' εὗ βεβηκό-
τας ἐνῷ ἵσταντο ἀσφαλῶς. — κλίνω καταρρίπτω. — καὶ πλανᾶται,
ἐνν. ὑποκ. ὁ ἀνήρ. — χρήμη ἔλειψις, στέρησις (ἡ δοτ. τῆς αἰτίας). —
βίου τῶν πρὸς τὸ ζῆν. — παρήροος νόου ἔξω φρενῶν, χαλαρωμένος
κατὰ τὸν νοῦν (ἐκ τοῦ παρα-είρω).

β) Στ. 5. βίου χρήμη πλανᾶται. ὁ ποιητὴς ὑποδηλοὶ τὰς πλή-
ρεις στερήσεων περιπλανήσεις τοῦ ίδιου. — παρήροος ἐλέγετο κυρίως
ὅ ἴππος ὁ προσηρητημένος εἰς τὰ πλάγια, διότι ἐκτὸς τῶν δύο ἴππων
τῶν ἐξευγμένων ὑπῆρχε συνήθως καὶ τρίτος, ἀναπληρωματικός. Ὁ πρόσ-
θετος οὗτος ἐδένετο μὲ παρηροίας (χαλαρωμένα λωρία) παραλλήλως
πρὸς τοὺς δύο ἄλλους· ἦτο δηλ. ἔξω τοῦ ζυγοῦ, χωρὶς νὰ σύρῃ βάρος.
Ἐδῶ κατὰ μὲ τα φορὰν λέγεται παρήροος ὁ χαλαρωμένος νοῦς
(δι' ἀνθρωπον, δ ὑποῖος ἔχει χαμένον τὸν νοῦν τοῦ ἀπὸ τὰς δυστυχίας).

48 (5). Θάρρος εἰς τὰς δοκιμασίας.

α) θυμὸς ψυχή. — ἀμήχανος ἀνωπόφορος. — κῆδος φροντίς, οἵ-

ψις.—**ἀναδύομαι** ὑρθάνομαι, ἐγείρομαι.—**δυσμενής** ἐγθρός.—**ἀλέ-**
ξομαι ὑπερασπίζομαι.—**προσβάλλω στέρνον**=στρέφω τὸ στῆθός μου
ἐναντίον (τῶν ἐγθρῶν).—**αἱ δοκοὶ** αἱ προσδοκίαι, αἱ ἐνέδραι.—**ἀμφά-**
δην ἀναφραδόν, φανερά.—**χαρτὸς** ὁ προξενῶν χαράν.—**ἐπὶ χαρτοῖ-**
σιν (οὐδ.) εἰς τὰς εὐτυχίας.—**ἀσχαλάω** (καὶ **ἀσχάλλω**) λυποῦμαι,
θλίβομαι.—**μὴ λίγην** (**λίαν**), συναπτέον καὶ εἰς τὰς δύο προτ.—**ρυ-**
σμὸς ῥυθμὸς (ποιὸς ῥυθμὸς κυθερνᾶ τὸ ἀνθρώπινα).

β) Καὶ ἐδὴ ὄμιλεῖ ἐξ Ἰδίας ἐμπειρίας ὁ πολλὰ παθῶν ποιητής.

— *Ποῖος δὲ θυμὸς τῶν ἀνθρωπίων πραγμάτων κατὰ τὸν ποιητήν;*

49 (6). Τὰ πάντα πιθανά.

α) **χρήματα** πράγματα.—**ἀελπτον** ἀνέλπιστον, ἀπροσδόκητον.—
ἀπώμοτον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βεβαιοῦμεν ἐνόρκως ὅτι δὲν δύναται νὰ
γίνῃ (οὐδὲ **ἀπώμοτον** οὔτε ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ ὀρκισθῇ ὅτι εἶναι ἀδύ-
νατον).—**ἔθηκε** ἔκαμε, ἔφερε.—**λυγρὸς** ὀλέθριος, τρομερός.—**ἐκ δὲ**
τοῦ ἀπὸ τότε.—**κάπιελπτα** (καὶ **ἐπίελπτα**) ἐλπιστά, πιστευτά.—**εἰσ-**
ορῶν δι' ὅσα βλέπει.—**ἀνταμείβομαι** ἀνταλλάσσω.—**νομὸς** τόπος
διανομῆς.—**ἐνάλιος** θαλάσσιος (ἐν τῇ ἀλί).—**δελφῖσιν**, ἔμμεσον
ἀντικ. τοῦ **ἀνταμείψωνται**.—**σφιν**, δηλ. εἰς τὰ θηρία.—**τοῖσι**
δ' ἥδυ **ἥρος** εἰς τὰ ὄποια (θηρία) ὅμως προηγουμένως ἦτο εὐχά-
ριστος ἡ διαμονὴ εἰς τὸ ὅρος.

β) **Στ. 3.** ἐκ μεσημβρίης ἔθηκε νύκτα· προφανῶς ὄμιλεῖ δι'
ἐκλειψίν **τοῦ ἥλιου**, τὴν ὅποιαν οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν ως προμηνύουσαν
συμφοράν· ἵσως πρόκειται διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν κατὰ τὴν 5 Ἀπριλίου
648 π.Χ. ὥρατὴν εἰς Πάρον καὶ εἰς Θάσον.

Στ. 6 - 9. Τὸ νόημα εἶναι: ἐς μὴ ἀπορήσῃ κανεὶς δι' ὅτιδήποτε
βλέπει, μήτε ἀκόμη ἐν τῇ θηρίᾳ ν' ἀνταλλάσσουν τόπον διαμονῆς
μὲ τὰ δελφίνια καὶ ἀγαπήσουν καλύτερα τὴν θάλασσαν ως κατοικίαν
τῶν, ἐνῷ προηγουμένως εὐχαριστοῦντο νὰ μένουν εἰς τὰ βουνά. Καὶ τὸ
νεώτερον δημοτικὸν τραγούδι λέγει: «*Ποῖος εἰδε φάρια στὸ βούρρο καὶ*
θάλασσα σπαζμένη», ως τὸ μέγιστον ἀπίθανον.

(Περὶ τοῦ Σόλωρος ὃς ποιητοῦ βλέπε εἰς σελ. 88)
α'. τρίμετρα

50 (1). Ὁ σκοπὸς τῆς νομοθεσίας του.

Στ. 1 - 12. τῶν οὕνεκα (=ῶν εἴνεκα) ἔνεκα τῶν ὅποιων.—συνάγω 1) συναθροίζω, συγκαλῶ, 2) συνδιαλλάττω, συμφυλιῶ.—**τυχεῖν** (ὑποκρι. ἔγώ, τωντοπρ.) = ἐπιτυχεῖν.—παύομαι, ἐνταῦθα = ἀποσύνειν τῆς ἔξουσίας· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἔγώ δὲ ἐπαυσάμην πρὶν ρομαι τούτων, τῶν (ῶν) οὕνεκα ξυνήγαγον δῆμον; (ἡ ἔνν. : τυχεῖν τι τούτων, τῶν (ῶν) οὕνεκα ξυνήγαγον δῆμον; (ἡ ἔνν. : ἔγώ δὲ δὲν ἀπεσύρθην πρὶν ἐπιτύχω ὅλα ἐκεῖνα, χάριν τῶν ὅποιων ἐπειδίωξα τὴν συνδιαλλαγὴν τοῦ λαοῦ).—συμμαρτυροίη ἀν δύναται μετ' ἔμου νὰ μαρτυρήσῃ, ἀς μοῦ εἶναι μάρτυς.—**ἀριστα,** ἀναφέρ. εἰς τὸ ἔμοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, ἀς μοῦ εἶναι μάρτυς.—**ἀνείλον**: τοῦ φ. **ἀναιρῶ** ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ καστής τῶν γεγενημένων.—**ἀνείλον**: τοῦ φ. **ἀναιρῶ** ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ (ὑπονοεῖται ἡ σεισάχθεια).—**ὅρος** ὅροιν λιθίνη στήλη ἐστημένη εἰς τὸ ἔνυπόθηκα κτήματα, ἐν ἥ ἀνεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ καὶ τὸ ποσὸν τοῦ χρέους.—**πεπηγότας** (τοῦ φ. πήγνυματι) = ἐμπεπηγμένους, οἱ ὅποιοι εἶχον στηθῆ.—**πρόσθεν** δὲ δουλεύουσα ἐνῷ δὲ πρότερον ἦτο δούλη (διὰ τὰ χρέα καὶ τὰς ὑποθήκας).—**θεόκτιτος** θεόκτιστος (ὡς κτισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος).—**ἀνάγω** ἐπαναφέρω.—**πραθέντας** (παθ. ἀόρ. τοῦ φ. πιπράσκομαι) οἱ ὅποιοι ἐπωλήθησαν.—**ἐκδίκως** παρὰ τὸ ισχὺον δίκαιον, ἀδίκως.—**χρεὼ** ἀναγκαίη ἀνάγκη ἐπιτακτική, ἀδυστήπητος· (ἡ ἀνάγκη αὕτη ἦτο δούληνος νὰ καταστοῦν δοῦλοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἔξοφλήσωσι τὰ χρέη).—**φεύγω** εἴμαι φυγάς.—**ἴημι** γλῶσσαν διμιλῶ γλῶσσαν.—**ώς** ἀν... πλανωμένους (ὡς ἀν μὲ σημασίαν αἰτιολ.) = διότι ἐπλανῶντο.

Στ. 13 - 27. ἐνθάδ' αὐτοῦ καὶ ἐδῶ ἀκόμη (καὶ ἐν Ἀθήναις ἀκόμη).—**αεικής** ἀπρεπής, ἐπονεΐδιστος.—**ἥθη** τρόποι, αὐθαιρεσίαι.—**τρομέομαι** τρέμω, φοβοῦμαι.—**κράτει** νόμου διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ισχύος τοῦ νόμου.—**συναρμόσας** ἀφοῦ ἐρρύθμισα, ἀφοῦ συνεδύασα.—**ἔρεξα** καὶ **διῆλθον** ἐπραξα καὶ ἐφερα εἰς πέρας.—**κακὸς** πένης, δημοκρατικός.—**ἀγαθὸς** πλούσιος, εὐγενής, ἀριστοκρατικός.—**εὐθεῖαν** δίκην ἀρμόσας ἀμερόληπτον δικαιοσύνην καθιερώσας.—**κέντρον** βούκεντρον, ἐνταῦθα συμβολικῶς ἡ νομοθετικὴ ἔξουσία.—**κακοφραδῆς** κακόβου-

λος.—**φιλοκτήμων** πλεονέκτης.—**κατέχω** συγκρατῶ.—**ἐθέλω** ἀποδέχομαι.—**ἐναντίοι** οἱ ἀντίπαλοι (τοῦ δῆμου).—**ἄ** **ἥνδανε** ὅσα ἡσαν ἀρεστά.—**οὔτεροι** οἱ ἔτεροι, οἱ ἄλλοι, δηλ. οἱ δημοκρ.—**ἄ** **φρασαίατο** (**φράσαιντο**) **τοῖσιν** ὅσα διενοοῦντο ἐναντίον ἑκείνων (τῶν εὐγενῶν).—**χηρώ** ἀπόστερῶ, ἀπορφανίζω.—**ἀλκὴ** ἀνδρεία.—**ἀλκὴν** **ποιοῦμαι** ἀμύνομαι.—**πάντοθεν** πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν.—**ώς**, ἀναφέρεται εἰς τὸ λύκος.

β'. τετράμετρα

51 (2). **Αφιλοκέρδεια.**

α) **Στ. 1-7.** οὐκ ἔφу δὲν ἐγενήθη, δὲν ἐπλάσθη.—**βαθύφρων** συνετός.—**βουλήεις** νοήμων.—**ἐσθλὸς** ἀγαθός, εὐτυχία.—**διδόντος** ἐνῷ ἔδιδε.—**περιβαλῶν** ἀν καὶ περιέκλεισε.—**ἄγρα**, ἐπὶ κυνηγῶν = θήραμα· ἐπὶ ἀλιέων = ἰγούνες καὶ κατὰ μεταφορὰν = ποιλιτικὴ ἔξουσία.—**περιβαλῶν** **ἄγραν**, ἐνν. ἐνταῦθα **δικτύω**, ἐκ τοῦ κατωτέρω «δίκτυον».—**ἄγαμαι** θαυμάζω, καταπλήσσομαι.—**ἐπισπῶ** ἀνασύρω.—**θυμὸς** θάρρος.—**θ'** **ἀμαρτῇ** ἥμα τε, συγχρόνως.—**ἀποσφάλλομαι** τινος ἀποβάλλω, γάνω τι.—**κρατήσας** ἐὰν ἐπεκράτουν, ἀν ἀπέκτων δύναμιν.—**λαβὼν** καὶ **τυραννεύσας**, πρωθύστης τε τον σγῆμα.—**μοῦνον** μόνον.—**δεδάρθαι** (ἐκ τοῦ ἥθελον κεν), παρακμ. μέσ. φων. τοῦ ρ. **δέρω** = ἐκδέρω (γδέρων).—**ἀσκός**, προληπτ. κατηγορμ. = νὰ ἐκδαρῇ καὶ τὸ δέρμα μου νὰ γίνη ἀσκός.—**ἐπιτρίβομαι** ἀφανίζομαι.—**κάπιτετρίφθαι** γένος καὶ νὰ ἀφανισθῇ τὸ γένος μου (τὸ σόء μου)· τὰ ἀπαρέμφ. **δεδάρθαι** καὶ **ἐπιτετρίφθαι** μὲ κάποιαν ἀπόχρωσιν παραχωρήσεως (θὰ ἥθελα γιὰ μιὰ μέρα νὰ γίνω τύραννος κι' ὑστερα ἂς μὲ ἔγδερναν . . .).

Στ. 8 -12. **πατρίδος**, ἐπίθ. εἰς τὸ γῆς = πατρικῆς γῆς.—**ἀμείλιχος** ἀμείλικτος, ἀδυσώπητος.—**οὐ** **καθηψάμην** δὲν ἥγγισα.—**μιάνας** μετοχὴ ὑστερόχρονος (ἀποτελεσματικὴ) ὥστε νὰ μιάνω, νὰ κηλιδώσω.—**αἰδεῦμαι** αἰδοῦμαι, ἐντρέπομαι.—**ῶδε** οὔτω, διὰ τῆς στάσεως, ἦν ἐπήρησα.—**δοκέω**, συνίζησ.—**πλέον** **νικήσειν** δτι θὰ ὑπερβάλω.—**πάντας** ἀνθρώπους, νόησον : τοὺς συνήθεις τύπους τῶν ἀνθρώπων.

β) Τὰ τετράμετρα τοῦ Σόλωνος ἀφήγουν ἐντύπωσιν ἀπομνημονευμάτων, γραφέντων μετὰ τὴν ἀπογάρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἔξουσίας. Εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ὁ Σ. εἰσάγει κερδοσκόπον τινὰ συμπολίτην του μεμφό-

μενον αὐτὸν ὡς ἀνόητον, διότι δὲν ἔξεμεταλλεύθη τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ
δύναμιν διὰ νὰ γένη τύραννος.

ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ (ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ)

‘Ο Σημωνίδης ἦτο σχεδὸν σύγγραφος τοῦ Ἀρχιλόχου (περὶ τὸ 650
π.Χ.). Ἐγεννήθη εἰς τὴν Σάμον, ὁπόθεν ἦλθεν εἰς τὴν Ἀμοργὸν ὡς ἀρ-
χηγὸς ἀποίκων. Ἐκ τούτου ἐπωνομάσθη Ἀμοργῖνος πρὸς διάκρισιν
ἀπὸ τοῦ Σιμωνίδου τοῦ Κείου. Πληροφορίαι περὶ τῆς ζωῆς του ἐλλέι-
πουν. Ἔγραψεν ίαμβους, διὰ τῶν ὄποιων ἐσταύρισεν ὥρισμένα πρόσωπα
καὶ γενικώτερον διάφορα κοινωνικὰ ἐλαττώματα. Πάντως ἡ ποίησίς του
ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶν ἔχοντα καὶ νὰ δώσῃ συμβου-
λάς. Ἀπὸ τὰ ποιήματά του σῷζονται μόνον ὀλίγα μεμονωμένα ἀποσπά-
σματα. Τὸ μακρότερον τούτων εἶναι ἡ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν γυναι-
κῶν σάτυρα.

52 (1). Ματαιότης τῶν ἀνθρωπίνων.

α) **Στ. 1 - 5. τέλος** ἡ ἔκβασις.—**ἔχει** κρατεῖ εἰς χεῖράς του.—**βα-
ρύκτυκπος** βαρύβροντος.—**τίθημι** κανονίζω.—**δκη** ὅπως.—**νόος** δὲ
(**Διός**) αἱ βουλαὶ τοῦ Διός.—**ἐπήμεροι** ζώουσι ἐφήμεροι ζοῦν
(οἱ ἀνθρωποι).—**ἄ δὴ** (=οἴα δὴ) =ὅπως δά, ὅπως πράγματι.—**βοτὰ**
κτήνη, ζῷα, ἐκ τοῦ **βόσκω** (= ὡς ζῷα ποὺ εἶναι πράγματι).—**δικας**
ἐκτελευτήσει ποῖον τέλος ἐπιφυλάσσει.

Στ. 6 - 10. κάπιπειθείη (=καὶ + ἐπιπειθείη) καὶ ἡ πεποίθησις.—
ἀπρηκτον ἀπραγματοποίητον, ἀνέφικτον.—**δρμαίνω** διαλογίζομαι,
ὄνειρεύομαι.—**μένουσιν** περιμένουν.—**ἡμέρην** ἐλθεῖν νὰ ἐξημερώσῃ
(διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὄνειρόν των).—**ἐτέων** περιτροπαὶ πε-
(φιδικοὶ κύκλοι τῶν ἑτῶν (πολλὰ ἔτη)).—**νέωτα** τὸ νέον ἔτος (νέον
φέτα).—**φλύω** εἶμαι κατάφορτος.

Στ. 11 - 19. φθάνει... λαβὸν προφθάνει καὶ καταλαμβάνει.—
ἀζηλος ἀζήλευτος.—**τέρμα** πραγματοποίησις τῶν ὄνειρων.—**δεδμη-**
μένος, τοῦ **δάμνημι** = καταβάλω.—**Ἄρει** ὑπὸ τοῦ ποιέμου.—**ἡ**
λαῖλαψ ἡ θεέλλα, ἡ καταιγίς.—**κλονεύμενος** (κλονούμενος), ἀνω
κάτω φερόμενος.—**πορφυρῆς** ἀλὸς τῆς κυμαινομένης θαλάσσης.—
νώσωνται = νοήσωνται. εἴτ' ἀν νώσωνται εὐθὺς μόλις αἰσθαν-

θοῦν.—ήδιν ζόειν τὴν γῆναύτητα τῆς ζωῆς.—ἀγχόνην ἄψαντο ἀπαγχονισθέντες ἀπέθανον.—δυστήνω μόρω δι' οἰκτροῦ θανάτου.—καύτάγρετος (= καὶ + αὐτάγρετος) αὐθόρμητος, ἔκουσίως.

Στ. 20 - 24. ἀπ' οὐδέν (έστιν) = οὐδὲν ἀπεστιν.—κήρ υἱῶν τοῦ θανάτου.—ἀνεπίφραστος ἀπροσδόκητος.—ή δύη ἡ δυστυχία.—πῆμα πάθημα, συμφορά.—πιθοίατο = πίθοιντο (οἱ βροτοί).—αἰκίζομαι (παλ.). βασανίζομαι.—ἐπ' ἀλγεσι κακοῖσ' ἔχοντες θυμὸν στρέφοντες διαρκῶς τὸν νοῦν μας εἰς τὰς ἐπιμόχθους φροντίδας.

β) Στ. 1. βαρύκτυπος· ὁ "Ομηρος λέγει «έριγδουπος» κι ο σ μητικὸν ἐπίθετον τοῦ ἔξαπολύοντος τὴν βροντὴν καὶ τὸν κεραυνὸν Διός.

Στ. 8. ἑτέων περιτροπάς· πρβλ. τὸ τῆς Ὀδυσσ. α, 6 : «περιπλομένων ἐνιαυτῶν».

— Πᾶς βλέπει τὴν ζωὴν ὁ ἀπαισιόδοξος ποιητής; Διατί οἱ ἄνθρωποι θὰ ἥσαν δλιγώτερον δυστυχεῖς, ἐὰν ἐπείθοντο εἰς αὐτόν; (εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο, στ. 22).—Πρβλ. «Ὑποθήκας εἰς ἕαντὸν» Σόλωνος (σελ. 24).

53 (2). Χαρακτῆρες γυναικῶν.

α) Στ. 1 - 6. χωρὶς χωριστὰ διὰ καθεμίκην, ποικιλοτρόπως.—νόος χαρακτήρ. — τὰ πρῶτα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς.—ῆς χοῖρος (ἐδῶ θηλ.).—τανύθριξ μακρότριχος.—πεφυρμένα, τοῦ φύρω ἀνακατώνω.—εἷμα ἔνδυμα (ἔννυμι, Μέσ-νυμι).—κοπρίη κοπριά, ἀκαθαρσία.—ῆμαι κάθημαι.—πιαίνομαι παχύνομαι (γίνομαι παχύς).

Στ. 7 - 11. ἀλιτρὸς πανοῦργος.—έθηκε ἔκαμε.—ΐδρις (-ιος) γνώστης, ἔμπειρος (ἐκ τοῦ οἰδα).—τὸ μέν, δηλ. τὸ ἀμεινον (τὸ καλόν).—εἴπε, γνωμ. ἀδρ.—τὸ δ' ἐσθλὸν = τὸ δὲ κακὸν εἴπεν ἐσθλὸν (ώς διεστραμένη).—ὅργη τρόπος, (ψυχικὴ) διάθεσις.

Στ. 12 - 26. η δύ' ἐν φρεσὶν νοεῖ ἡ ὄποια εἶναι δίβουλος, δίγνωμος.—τὴν μὲν ἡμέρην μίαν μὲν ἡμέραν.—γέγηθα (πρκμ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ γηθέω) χαίρω.—τὴν δὲ ἄλλην δὲ ἡμέραν.—οὔκ ἀνεκτὸς (θηλ.) δὲν ὑποφέρεται.—οὔτε ἀσσον ἐλθεῖν οὔτε νὰ τὴν πλησιάσῃ κανεὶς (ἀσσον, συγκρ. τοῦ ἄγχι = πλησίον).—ἄπλητον πρᾶγμα ἀπροσπέλαστον.—ἀμείλιχος ἄγριος.—ἀποθύμιος ἀποκρουστικός.—

ἀτρεμής ἀκίνητος.— ἀπήμων ἀβλαβής.— βαρύκτυπος βαρύβροντος,
θορυβώδης.— φορευμένη, τοῦ φορέομαι φέρομαι ἐδῶ καὶ ἔκει.

Στ. 27 - 38. χαιτέεσσα ἡ ἔχουσα πλουσίαν χαίτην.— γείνομαι
γεννῶμαι: ἔγεινάμην ἐγέννησα (ἐνεργ.).— δύῃ δυστυχία, στενοχω-
ρία.— περιτρέπω ἀποφεύγω.— ἡ μύλη ὁ μύλος, χειρόμυλος.—
ἄρειεν, εὔκτ. τοῦ αἵρω.— λοῦται ἀπο = ἀπολοῦται· ἀπολοῦμαι
ρύπον λούμαι καλὰ (καθαρίζω ἐντελῶς κάθιτος λέρον ἀπ' ἐπάνω μου).—
φορῶ φέρω, ἔχω.— χαίτη βαθεῖα, ἐδῶ = πλουσία κόμη, ἄφθονα μαλ-
λιά.— ἄνθεμον ἄνθος, λουλούδι.— σκιαζόμαι καλύπτομαι, στεφανώ-
νομαι.— ὅν = οὖν δύτως, θληθῶς.— τύραννος βασιλεύς.— σκηπτοῦ-
νομαι.— φρέσκος φρέσκων, μεγιστάν.— τοιούτοις (τρόποις) διὰ τὴν τοιαύτην φιλα-
ρέσκειαν.— ἀγλαΐζομαι καμαρώνω.

Στ. 39 - 45. τὴν ταύτην.— λαβών, ἐνν. ὡς σύζυγον.— οἶος μό-
νος.— μῶμος μωμός, κατηγορία.— προσιζάνει ἀρμάζει.— καπαέξε-
ται = καὶ + ἐπαέξεται αἰξάνει, προάγεται.— βίος, δῆλ. ἐν τῷ οἴκῳ.—
φιλεῦντι = φιλοῦντι.— ὁ πόσις ὁ σύζυγος.— ὀνομάκλυτος ἔξακου-
στός.— ἀριπρεπῆς περιβλεπτος.— ἀμφιδέρομεν (ὡς ἐνεστ.) περι-
βάλλει.

β) Τὸ σατυρικὸν τοῦτο ποίημα, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ποιήματα τοῦ
τοιούτου είδους, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ περιπατέῃ, διὰ νὰ ίκανοποιήσῃ ἀπλῶς
τὴν σκωπικὴν διάθεσιν τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ θέλει νὰ ίποδείξῃ τὰ ἐλατ-
τώματα, τὰ ὅποια πρέπει ν' ἀποφεύγουν αἱ γυναῖκες. "Αλλωστε κατα-
λήγει ἔξυμην τὴν καλὴν γυναῖκα, τὴν ὅποιαν παραβάλλει πρὸς μέλισ-
σαν. Χάριν ἀστείσμοις καὶ αἱ γυναῖκες ἔψαλλον ὑπὸ τὸ ἵδιον πνεῦμα
σαν. Σκωπικὰ ἀσμάτα ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν, τὰ «ἔξ ἀμάξης» καλούμενα.
Πιθανῶς τὸ ποίημα τοῦ Σημωνίδου εἶναι ἀπάντησις εἰς ἔκεῖνα.

— Ποῖος δὲ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Σημωνίδου; Ἡ ὁ περ-
βολὴ εἰς τὴν σάτυραν ἐπιτοξεύεται; μέχρι ποίου βαθμοῦ; καὶ ποῦ ἀπο-
βλέπει; Συγκρίνατε μὲν σατυρικὰ ποιήματα νέων Ἑλλήνων ποιητῶν
(Λασκαράτου, Σουρῆ κ.ἄ.).

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Α Λ Κ Α Ι Ο Σ

‘Ο Ἀλκαῖος ἐκ Μυτιλήνης τῆς Λέσβου (ἀκμάσας περὶ τὸ 610 π.Χ.) ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα τῆς πατρίδος του καὶ ἡγωνίσθη μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐγκατασταθείσης τυραννίδος τοῦ Μελεάγρου καὶ τοῦ διαδόχου Μυρτίλου. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναλαβόντα τὴν ἀρχὴν βραδύτερον μετριοπαθῇ τύραννον Πιττακόν, ἔνα τῶν ἕπτὰ σοφῶν, ἐπολέμησε σφοδρῶς. Ἀποπειραθεὶς δὲ νὰ καταλύσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ δήμου καὶ ἀποτυχὼν ἀναγκάζεται νὰ ἐκπατρισθῇ καὶ νὰ ζήσῃ ἐπὶ ποιλλὰ ἔτη περιφερόμενος εἰς τὴν ξένην. Περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, τυχών γενναιοφύχου ἀμνηστείας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Πιττακοῦ.

Ἐγραψε ποιήματα ποικίλου περιεχομένου, στασιωτικὰ (δηλ. πολιτικά), συμποτικά, ἔρωτικά καὶ διαφόρους ὅμοιων. Τὸν ποιητὴν τοῦτον ἐμιμήθησαν οἱ ποιηταὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἰταλίας, ίδιως ὁ Ὁράτιος.

‘Ατυχῶς ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἀλκαίου μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Διάλεκτος αὐτοῦ εἶναι ἡ αἰολική.

54 (1). Η αἴθουσα τῶν δπλων.

- α) μαρμαίρω ἀπαστράπτω.— παῖσα πᾶσα.— στέγα αἴθουσα. — κυνίη = κυνέῃ, περικεφαλαία.— κατ= κατὰ (εἰς τὸ νεύοισιν).— τᾶν (=τῶν, ὃν) κατύπερθεν ἀνωθεν, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὄποιων.— ἵπποι λόφοι λόφοι (φοῦντες) ἀπὸ οὐράνου (ἢ χαίτην) ἵππων.— νεύοισιν (-ουσιν) : κατα-νεύοντας, κλίνοντας πρὸς τὰ κάτω.— ἀγάλματα κοιμήματα (διὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνδρῶν).— χάλκιαι δὲ λάμπραι κνάμιδες = χαλκαῖ δὲ λαμπραὶ κνημῖδες (περικνημῖδες).— κρύπτοισιν πασσάλοις = κρύπτουσι πασσάλους (εἶναι τοποθετημένα γύρω ἀπὸ ξύλινα καρφιά ἐμπεπηγμένα πρὸς στήριξιν εἰς τοὺς τοίχους). (εἰς τὴν αἰολικὴν τὸ οὐ = οι).— τὸ ἀρκος ἀμυντήριον (ἀρκέω = ἀποκρούω).— ισχύρω (γεν.) ισχυροῦ.— βέλος βλῆμα.— νέω λίνω (γεν.

τῆς ὕλης) ἀπὸ νέον λινὸν ὑφασμα.—κοίλος κοῖλος.—κατ(ά)...βεβλημέναι τοποθετημέναι κάτω.—πάρ = παρά.—ζῶμα βραχεῖα περισκελίς.—ό κύπασσις μικρὸς χιτωνίσκος.—τῶν τούτων (τῶν προειρημένων).—ἐπειδὴ πρώτιστα ἀφοῦ τώρα πλέον. — ὑπὸ ἔσταμεν ὑπέστημεν, ἀνελάβομεν.—ἔργον τόδε τοῦτον τὸν ἀγῶνα.

β) Τὸ ποίημα ἐγράφη εἰς τὰς παραμονὰς ἀγῶνος, ώς δηλοῦται ἐκ τοῦ τελευταίου στίχου. Πρόκειται ἡ περὶ τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ Σιγείου ἡ περὶ ἐτοιμαζομένου κινήματος πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ Μυρτίλου. Ὁπωσδήποτε, ἐπικειμένου τοῦ ἀγῶνος, ὁ ποιητὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ὅπλων του, διὰ νὰ τὰ ἀναλάβῃ. Εἰσερχόμενος δέ, ἵσταται πρὸς στιγμήν, τὰ παρατηρεῖ μὲν ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ περιγράφει.

Στ. 6. Χαλκίδικαι: ἐκ Χαλκίδος, ὅπου ἐγίνετο κατεργασία τῶν μετάλλων καὶ δὴ τοῦ χαλκοῦ, δρυτημένου ἐκ τῶν παρὰ τὴν πόλιν χαλκωρυχείων, ἐξ οὗ λέγεται, ὅτι ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα ἡ πόλις.

— Προσέξατε τὴν ζωηρότητα τῆς περιγραφῆς καὶ τὰ κομματικά την ἀπίθετα.

55 (2). Η πόλις ἐν τρικυμίᾳ.

α) ἀσυνέτημι ἀσυνετῶ, δὲν ἐννοῶ.—στάσις ἐμφύλιος πόλεμος, ἐδῶ κατὰ μεταφορὰν = ἡ ταραχή, τὸ ἀνακάτωμα (τῶν ἀνέμων).—τὸ μὲν ἄλλο μὲν κῦμα.—ἄμμες ἥμεῖς.—όν (= ἀν) ἀνά.—ναι = νηὶ (δοτ. τοῦ ναῦς).—φόρηματι = φοροῦμαι, φέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.—μοχθέω ταλαιπωροῦμαι, ὑποφέρω.—χείμων τρικυμία.—περ ἔχει περιέχει, σκεπάζει ὀλόγυρα.—ό ἄντλος, τὸ ὄδωρ (τὸ εἰσρέον εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου).—ιστοπέδα = ιστοπέδη, ἡ ὄπη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῶν πλοίων, εἰς τὴν ὁποίαν χώνεται ἡ βάσις τοῦ ιστοῦ (κοιν. τρύπα τοῦ καπτανίου).—λαῖφος τὸ ιστίον.—πᾶν = πᾶν.—ζάδηλος (διάδηλος) διάταρτιον.—ή λάκις (γεν. -ίδος) ἡ σχισμή.—κατ' τρητος, τελείως σχισμένος.—ή λάκις (γεν. -ίδος) ἡ σχισμή.—κατ' αὗτο εἰς αὐτό.—χόλαισι (χάλαισι) χαλῶσι, ἔχουν χαλαρωθῆ.—ἄγκυλα τὸ σχοινὶ (διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι δεμέναι ἐπὶ τοῦ ιστοῦ αἱ κεραῖαι).

β) Ο ποιητὴς γράφει τὸ ποίημά του, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πόλις συνταράσσεται ὑπὸ τὸν τύραννον Μυρτίλον.

— Πῶς περιγράφει ὁ ποιητὴς τὴν τρικυμίαν ἐν τῇ θαλάσσῃ; Ποῖαν αἱ λεπτομέρειαν τῆς περιγραφῆς; Τί ὑπονοεῖ ὁ ποιητής;

α) Ήει βρέχει. — δρανος ούρανός. — πεπάγαισι (πεπήγασι) ἔχουν παγώσει, ἔχουν κρυσταλλώσει. — ύδατων ρόαι τὰ ρέοιθα τῶν ύδατων (τὰ τρεχούμενα νερά). — κάββαλλε κατάβαλλε (προστ.) καταπολέμησον. — ἐπὶ τίθεις (ἐπιτιθεῖς) ἐπιθέτων, θέτων ἐπὶ τῆς ἑστίας. — ἐν κέρναις (μηχ.) = ἐγκιρνᾶς ἀναμείξας (εἰς τὸν κρατῆρα). — μέλιχρος γλυκύς. — αὐτάρ δέ. — ἡ κόρσα οἱ κρόταφοι, ἡ κεφαλή. — ἀμφιβάλων περιβαλών, τοποθετήσας περί. . . γνόφαλλον προσκεφάλαιον.

β) Τὸν οἶνον θεωρεῖ ὁ ποιητὴς ὡς θερμαντικὸν κατὰ τὸν χειμῶνα. Εἰς ἄλλους στίχους του τὸν δέχεται ὡς δροσιστικὸν κατὰ τὸ θέρος καὶ ὡς παυσίλυπον φάρμακον καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς.

— Ποῖος δὲ καρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀλκαίου; Ποῖοι οἱ αἰολικοὶ τύποι καὶ πῶς ἀποδίδονται εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον;

57 (4). Συμποσιακὸν ἄσμα.

α) λύχνος, πληθ. λύχνοι καὶ λύχνα, ἐνταῦθα συνεκδοχικῶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ «λύχνων ἀφάς» = τὸ ἀναμμα τῶν λύχνων, τὴν ὥραν καθ' ἣν ἀνάπτονται οἱ λύχ., τὴν ἐσπέραν. — δομμένω ἀναμένω (ὸν - μένω, ἀν - μένω || ὀδυμένω, ἀδυμένω). — δάκτυλος, ἐλαχίστη μονάς μήκους (0,018 μ.). — δάκτυλος ὀδμέρα, «ἔνα δάκτυλο ἔχει ἀκόμα ἡ ἡμέρα μάκρος». — κἀδ = κἀτ = κατά. — καδ δεερε (τμῆσις), τοῦ δὲ καταέρρω = καταβιβάζω. — κυλίχνα (ἡ), κυλίχνη (κύλιξ) ποτήριον (κυλίγναις, ἡ κατάληξις αἰς τῆς αἰτ. πληθ. ἀντὶ αἰσ). — ἀίτα ἀγαπητέ μου. — ποικίλος στολισμένος (μὲ σκαλίσματα, «πλουμιστές»). — υἱος = υἱός. — λαθικάδης (λαθικηδῆς) ὁ φέρων τὴν λήθην τῶν φροντίδων, παυσίλυπος (ἐκ θέμ. τοῦ δὲ λανθάνων λαθ- καὶ κῆδος = φροντίς). — ἔγχεε : ἐνν. οἶνον ἐντὸς τῶν κρατήρων (τὸ ἀ σύν δε τον δίδει ζωηρότητα). — κέρναις (κεραννύς) ἀφοῦ ἀναμείξης. — ἔνα καὶ δύο = ἔνα πρὸς δύο. — πλέαις (αἰτ. πληθ. ἀντὶ πλέας), προληπτ. κατηγορι.: = ὡστε πλέας εἶναι = ὡστε πλησθῆναι = ὡστε νὰ εἶναι πλήρεις. — κακ κεφάλας κατὰ κεφαλῆς, μέχρι κεφαλῆς, μέχρι στεφάνης. — ἀ δ' ἐτέρα ἡ δὲ ἐτέρα. — ὠθήτω ἐντὶ ὠθείτω (έρμ.: τὸ δὲ ἐν ποτήριον ἃς διαδέχεται τὸ ἄλλο ἀνευ διακοπῆς).

β) Στ. 3. Σεμέλη. θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Κάζμου, μήτηρ τοῦ Διονύσου.

Στ. 4. ἔνα καὶ δύο. διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμεῖξεως τοῦ οἴνου
βλ. Εενοφάνους **Συμπόσιον** στ. 4, σελ. 96.

58 (5) Χαιρεκακία.

α) μεθύσθην = μεθυσθῆναι (ὑποκρ. πάντας, δηλ. τοὺς ἐχθροὺς τῆς τυραννίδος). — τινὰ τινές, δηλ. οἱ μὴ εἰθισμένοι εἰς τὸ πίνειν. — καὶ πρὸς βίαν καὶ χωρὶς νὰ θέλουν, χωρὶς διάθεσιν (« καὶ μὲ τὸ στανιό »). — πώνειν πίνειν. — κάτθανε κατέθανε, ἀπέθανε.

β) Ὁ θάνατος τοῦ τυράννου Μυρτίλου καθιστᾷ τὸν Ἀλκαῖον ἔξαλλον ἐκ χαρᾶς.

ΣΑΠΦΩ

‘Η Σαπφώ (627-567 π.Χ.) ἐγενήθη ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας εἰς τὴν Ἐρεσσὸν τῆς Λέσβου καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀλκαίου. Τὸ λεσβιατὴν ὄνομά της ἦτο **Ψάπφα**. Ἔζησεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Σικελίαν, ἐπιστρέψασα δὲ εἰς τὴν Λέσβον ἐγκατέστησεν εἰς τὸν οἶκόν της μουσικὴν καὶ ποιητικὴν σχολήν. Εἰς αὐτὴν ἐσύχναζον πολλαὶ νεάνιδες, μετὰ τῶν ὄπιών της Σαπφώ συνεδέθη δι’ ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀγρῆς φιλίας.

‘Αλλ’ οἱ ἐλεύθεροι καὶ πνευματώδεις τρόποι τῆς καὶ αἱ ποιητικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς γυναικείας ψυχῆς τῆς ἐξένισαν τοὺς Ἰωνας καὶ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ δποῖαι ἀργότερον ἐπλασαν διαφόρους περὶ αὐτῆς θρύλους. Ἀναληθῶς ἐπίσης ἐλέχθη, ὅτι, κατόπιν ἀτυχοῦς ἔρωτος πρὸς τὸν περικαλῇ νεανίαν Φάωνα, ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς Λευκάδος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Σαπφώ ἦτο σεβαστὴ εἰς τὴν πατρίδα της καὶ ἐθυμαστή διὰ τὸ ποιητικὸν ἔργον της. Οἱ ἀρχαῖοι θαυμασταὶ τῆς ὠνόματαν αὐτὴν «δεκάτην μοῦσαν», «Πιερίαν μέλισσαν» καὶ «Λεσβίαν ἀηδόνα». Τὰ ποιήματα τῆς Σαπφοῦς ἥσαν ὕμνοι, ὁδαὶ ἐρωτικῆς ὑποθέσεως καὶ ἐπιθαλάμια, ὅλα εἰς αἰολικὴν διάλεκτον.

59 (1). Ὡδὴ εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

α) **Στ. 1 - 4. ποικιλόθρονος** ὁ καθήμενος εἰς πεποικιλμένον, εἰς καταστόλιστον θρόνον. — **δολόπλοκος (δολοπλόκος)** πανούργος. — λίστας ἱκετεύω. — ἄσσα (ἢ ἄσση) στενοχωρία, θλίψις. — ὄνια (ἀνία), λύπη, βάσανον.

β) **Στ. 5 - 24. τυῖδ'** (τῇδε) ἐδῶ. — αἱ ποτα (=εἴποτε) ἐὰν κάποτε. — κατέρωτα (καὶ ἐτέρωτα) καὶ ἄλλοτε. — τὰς ἔμας αὔδως (γεν.) : ἢ

αύδω, τῆς αύδως αύδή, φωνή.—**ἀίσισα** (**ἀίσιυσα**) ἀκούσουσα.—πήλυτι
(τῆλε) ἀπό μακράν.—**ακύω** ἀκούω.—**λίποισα** = λιποῦσα — **ὑπασ-**
δεύξαισα ὑποζεύξασα. — **ῶκυς** (**ώκυς**) ταχύς. — **στροῦθος** στρου-
θίον, σπουργίτης.—**δίννεντες** δινοῦντες, κινοῦντες.—**περὶ** ὑπέρ,
ὑπεράνω. — **ῷρανίος** οὐρανός.—**αἴψα** ταχέως.—**ἔξικοντο** ἔφθασαν εἰς τὸ
τέρμα των.—**τὸν σύ.** μάκαρια θεὰ (Θηλ. τοῦ μάκαρ). — **ἥρε'** (**ἥρεο**),
τοῦ ἐρωτῶ. — **ὅττι** ὅτι, τί ; — **δηῦτε** = δὴ αὗτε· **ὅττι** δηῦτε τί λοι-
πὸν πάλιν.—**κώττι** (καὶ ὅττι) καὶ τί;—**μαινόλας** μαινόμενος, παρά-
φορος.—**Πείθω** ἡ Πειθὼ (ἡ θεραπαινὶς τῆς Ἀφροδίτης).—**μαῖσαι**.
τὸ α' πρόσ.: **μαῖμαι** (**μαίομαι**) ζωηρῶς ἐπιθυμῶ. — **ἔς** σὰν φιλότητα
εἰς τὴν ἀγάπην σου ; — **ἀδικήω** = **ἀδικέω** (**ῶ**).—καὶ γάρ καὶ βεβαίως.
αἱ = **εἱ** (βλ. καὶ στ. 5). — **διώξει** θὰ τρέχῃ ὅπισθέν σου, θὰ σὲ ἀκο-
λουθῇ.—**κωύκ** = καὶ + οὐκ.

Στ. 26 - 28. λύω ἀπολυτρώνω (ἐκ χαλεπῶν μεριμνῶν).—**δσσα**
δσα.—**μοι**, δοτ. γχρ.—**τέλεσαι** = **τελέσαι** (ἀπαρ. ἐκ τοῦ **ἰμέρρει**),
ὑποκ. ἐνν. **σέ**.—**ἰμέρρω** (**ἰμείρω**) = ποθῶ.—**αὔτα** αὐτή.

β) Ἡ φδὴ αὐτῇ διεσώθη ὄλοκληρος ὑπὸ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρ-
νασσέως (τεχνογράφου καὶ ἴστοριογράφου τοῦ α' π.Χ. αἰῶνος), ὁ ὅποῖς
περιέλαβεν αὐτὴν εἰς τὸ «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων» ἔργον του, ὃς
δεῖγμα τέχνης καὶ ὑφους.

Στ. 2. δολόπλοκος, ως ἐμπνέουσα δολοπλοκίας καὶ πλεκτάνας.

Στ. 10. στροῦθοι· τὰ στρουθία καὶ αἱ περιστεραὶ ἦσαν πτηνὰ
ιερὰ τῆς Ἀφροδίτης.

Στ. 18. Ἐδῶ ἡ ποιήτρια παρουσιάζει αὐτὴν τὴν Ἀφροδίτην ὄμι-
λοῦσσαν (διατί ἡ στροφὴ αὐτῇ τοῦ λόγου ;).

60 (2). **Ἡ ξενιτεμένη φίλη.**

α) Στ. 1 - 5. ἀπό, μακράν.—**τυῖδε** = **τῆδε** ἐδῶ.—**νῶν** νοῦν· **τυῖδε**
νῶν **ἔχοισα** (ἡ ξενιτεμένη φίλη μας Ἀριγνώτα) κατευθύνουσα τὰς
σκέψεις τῆς πρὸς τὰ ἐδῶ.—**ῶς** (χρον.) ὅτε—**πεδεζώω** συζῶ· **ῶς** πε-
δεζώμεν ὅταν ἔξισταμε μαζί.—**βεβάως** βεβαίως, ἀσφαλῶς.—**ἔχειν**
εῖχεν, ἔθεωρει.—**ἰκελος** (καὶ **εἰκελος**) ὄμοιος· τὸ **ἰκέλαν** κτηριον.—
θέᾳ = **θεᾶ** (ἐκ τοῦ **ἰκέλαν**) = ὄμοιον πρὸς θεάν.—**μόλπα** (= μολπή)

ἀσμα. — σᾶ δὲ μάλιστα ἔχαιρε μόλπα = εὔρισκε μεγίστην εὐχαρίστησιν εἰς τὸ ίδιον σου ἄσμα.

Στ. 6 - 11. νῦν δέ, ἀντίθ. εἰς τὸ ως πεδεζώμεν. — ἐμπρέπομαι ἐμπρέπω, διαπρέπω, ξεχωρίζω. — **Λύδαι** = **Λυδαί**, αἱ ἐκ τῆς Λυδίας. — περρέχω περιέχω, ὑπερέχω. — ἐπίσχω ἐπέχω, διευθύνω. — **θάλασσαν** ἐπ' ἀλμύραν ἐπὶ τὴν ἀλμυρὰν θάλασσαν. — **ἴσως** καὶ δημοίως, ὅπως καί. — (ἐπὶ) **πολυανθέμοις ἀρούραις** (αἰτ. πληθ.) πρὸς τὰς ἀνθισμένας ἐκτάσεις τῆς ἔηρᾶς.

Στ. 12 - 16. ἔέρσα δρόσος. — κάλα καλή, χαρίεσσα (κτυρμ.). — κέχυται εἶναι χυμένη, διασκορπισμένη. — **τεθάλαισι** = **τεθήλασι** θάλαιουν. — **κάπαλ'** = καὶ ἄπαλος ἄπαλά. — **ἄνθρυσκον**, φυτὸν φέρον ἄνθος σκιαδωτὸν (δημοιὸν πρὸς τὸ ἄνηθον), ἀγριόχορτον. — **μελίλωτος**, εἶδος εὐώδους τριφυλλίου. — **ἀνθεμώδης** πολυανθής, ἀνθισμένος. — **ζαφοίταισι**(ι) διαφοιτᾶ, περιφέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. — **ἐπιμνάσθεισα** ἐπιμνησθεῖσα. — **ἄγανος** πρᾶξος, γλυκὺς. — **ἄγανας** 'Ατθίδος ἐπειδὴ ἐνεθυμήθη τὴν γλυκεῖαν φίλην της 'Ατθίδα. — **ἴμερος** = **ἴμερος** πόθος. — **λέπταν** φρένα εἰς τὴν λεπτήν, τὴν εὐαίσθητον ψυχήν της. — **βόρηται** (= βαρεῖται) καταπλέζεται ὑπὸ τοῦ βάρους. — **ἄσσα(η)** ἀνία, θλίψις.

Στ. 17 - 20. **κῆθοι** ἐκεῖ. — **ἔλθην** = **ἔλθειν** ν' ἀπέλθωμεν. — **ἄμμε** ἡ **ἄμμι** = **ἡμῖν**, εἰς τὸ βιῷ. — **δέξῃ** δυνατά. — **τὰ δὲ** ἀλλ' αὐτά. — **οὐ γαρύει** δὲν φωνάζει (δὲν διαβιβάζει πρὸς ήμᾶς τὰς φωνάς τῆς 'Αριγνώτας). — **γαρύω** = **γηρύω** φωνάζω (ἡ **γῆρας** = ἡ φωνή). — **δι' ἀλος** = δι' ἀλός, διὰ μέσου τῆς θαλάσσης. — **ἄπιστος** ὁ μὴ ἀκούομενος. — **νῦξ πολύως** ἡ πολύωτος νῦξ, ἡ νῦξ μὲ τὰ πολλὰ ὥτα, (ἡ ὄποια λόγῳ τῆς ἐπικρατούσης σιγῆς ἀκούει τὰ πάντα).

β) 'Η μαθήτρια τῆς Σαπφοῦς 'Αριγνώτα νυμφευθεῖσα ἐν Σμύρνῃ αἰσθάνεται λύπην διὰ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τὰς φίλας της. Τὰ συναισθήματα αὐτὰ τῆς 'Αριγνώτας διερμηνεύει ἡ Σαπφὼ ἀπευθυνομένη διὰ τοῦ ποιήματος τούτου πρὸς τὴν μαθήτριαν καὶ φίλην της 'Ατθίδα.

61 (3). Εἰς γυναῖκα ἄμουσον.

α) **κατθάνοισα** (**καταθανοῦσα**) ὅταν ἀποθάνῃς. — **κείσεαι** θὰ κεῖσαι, θὰ εῖσαι μέσα εἰς τὸν τάφον σου. — **οὐδέ ποτα** καὶ ποτὲ δέν. — **μναμοσύνα σέθεν** ἔσσετ' = θὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομά σου. — **οὐδ'**

έρος (σὲθεν ἔσσεται) οὔτε θὰ σὲ ποθῇ κανεὶς (θὰ σὲ ἀναζητῇ).—πεδέχω μετέχω.—ἀφάνης ἀφανής, ἀσημος.—κῆν = καὶ ἐν.—πεδ' = μετ'.—ἄμαυρος (ἀμαυρός) σκοτεινός, ἄδοξος.—ἐκπεποταμένα ὅταν ἀποθάνης (τοῦ ἐκποτάμοι) πετῶ ἔξω· ἐδῶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία πετᾶ ἔξω τοῦ σώματος.

β) Στ. 3. Τὰ ρόδα τῆς Πιερίας· ἐννοεῖ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν (ἀν τονο μασί α)· τὰ ρόδα ἐθεωροῦντο ὀγκητὰ ἄνθη τῶν Μουσῶν, αἱ ὁποῖαι ἐλατρεύοντο ἐν Πιερίᾳ (βλ. 11(3), στ. 2 «Μοῦσαι Πιερίδες»).

— Διατι ἐκδηλοῦ τοιαύτην ἀποστροφὴν ἡ Σαπφὼ πρὸς τὴν ἀπειρόναλον καὶ ἀμονσον γυναικα; Πῶς ἐκφράζει τὴν ἀποστροφήν της αὐτῆν;

62 (4). Εἰς ὥραιαν κόρην ἀκόμη ἀνύπανδρον.

οἶον ὄπως. — γλυκύμαλον γλυκόμηλον. — ἐρεύθομαι κοκκινίζω, γίνομαι κόκκινος (ἐρευθ — ἐρυθρός). — ὕσδοις (ἀρσ.) = κλάδος· ἄκρω ἐπ' ὕσδω νψηλὰ εἰς τὴν ἄκραν τῶν κλάδων. — μαλοδρόπηρες (μῆλα δρέπω) οἱ κόπτοντες τὰ μῆλα (οἱ μηλοτρυγηταί). — οὐ μὰν καὶ ὄμως δὲν (σχῆμα ἐπ αν ο ρ θ ω σ ε ω σ). — ἐπίκεσθαι (ἐπ-ἐφικέσθαι) νὰ τὸ φθάσουν.

63 (5). «Τυπεροχή».

α) ἀστερες ἀστέρες. — κάλα καλή, ὥραια. — σελάννα σελήνη. — ἀψ ἀντὶ αἴψα ἀμέσως. — ἀπυκρύπτοισι ἀποκρύπτουσι. — φάενον εἶδος φαεινὸν εἶδος, λαμπρὰ μαρφή. — ὄποτα λάμπη ὄπόταν λάμπη. — πλήθοισα πλήθουσα, πλήρης (διάγιοιη). — ἐπὶ γᾶν παῖσαν εἰς ὅλην τὴν γῆν. — ἀργυρέα ἀργυρόχρους (ἀρχυρόχρωμη).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο, ὡς καὶ τὸ κατωτέρω, δεικνύει πόσον μεγάλην ἀπῆγησαν εἰχεν ἡ φύσις εἰς τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς Σαπφοῦς. "Αἷλο ὄμως νόημα λαμβάνει τὸ ποίημα, ἀν θεωρηθῆ ὡς ἀλληγορικὴ σύγκρισις τῆς ὑπεροχῆς τῆς μαθητρίας τῆς Ἀριγνώτας ἔναντι τῶν ἀλλων γυναικῶν τῆς πατρίδος τῆς.

64 (6). Κέμβη.

ἀμφὶ τριγύρω. — ὕδωρ = ὕδωρ. — ἵψοθεν = ὕψοθεν, ἀνωθεν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. — κελάδει κελαδεῖ. — ὕσδοις, ὕσδοις ἀντὶ ὕζοις κλάδος, κλῶνος. — μάλινος, μήλινος τῆς μηλέας. — αἰθυσσόμενος (τοῦ ρ. αἰθύσ-

σοματι) σειράμενος.—**κῶμα (τὸ)** = 1) λήθαιργος, 2) εὐθυμία.—**καταρρεῖ** καταρρέει, ῥέει πρὸς τὰ κάτω, ἀπλώνεται.

65 (7). Γαμβρὸς (ἐπιθαλάμιον).

α) **ύψοι** ἀντὶ **ύψοι** ύψηλά.—μέλαθρον ὑπέρθυρον ἡ ὄροφή.—**ἀέρ-** **ρω** (ἀέρω, αἴρω) ύψωνω, σηκώνω.—**τέκτονες** ξυλουργοί.—**ΐσσος** ίσος.—**Ἄρειν** = "Αρει.—**ἄνδρος** ἀνδρός.—μεγάλω μεγάλου, μεγα-
λοσώμου.

β) **Υμήναος** Υμέναιος, διθέδες τοῦ γάμου. **Υμήναον** ἐνν. **μέλπετε**:
ἡ λέξις αὕτη ἐπανελαμβάνετο εἰς τὰ ἐπὶ ι ο α λ ἀ μ i α φ σ μ α τ α μεθ' ἔκα-
στον στίχον ἡ παρενεβάλλετο εἰς τὰς στροφάς, τρόπον τινὰ ὃς ἐπωδός,
καὶ ἐψήλετο ὑπὸ χοροῦ. 'Ο χορὸς ἦτο διηρημένος εἰς δύο τμήματα,
ὅτινα ἔψαλλον ἐναλλάξ ἀνὰ ἔνα στίχον ἡ ἀνὰ μίαν στροφήν. Τὴν ἐπι-
φώνησιν **Υμήναον** ἔψαλλον καὶ τὰ δύο τμήματα (ἡμιχόρια) μαζί.

'Η Σαπφώ παρουσιάζει μετά τινος φιλοπατίγμονος διατέσσεως τὸ
ἀνάστημα γαμβροῦ, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται οὗτος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν
οἰκίαν, ὁδηγῆν τὴν νύμφην.

66 (8). Ο θυρωρὸς (ἐπιθαλάμιον, ἀπόσπ.)

α) **θυρώρω** = θυρωρῷ.—**ἐπιτορόγυιος** (ἐπτὰ - διογιὰ) δι ἔχων μῆ-
κος ἐπτὰ διργιῶν.—**σάμβαλον** σάνδαλον, ὑπόδημα.—**πεντεβόη** ἐκ
πέντε δερμάτων βοείων.—**πίσυγγος** ὑποδηματοποιός.—**ἔξεπόνασαν**
ἔξεπόνησαν, κατεσκεύασαν.

β) Καὶ εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἡ Σαπφώ μετά τινος εὐθύμου δια-
θέσεως μᾶς παρουσιάζει τὸν θυρωρὸν τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ ἡ τῆς
νύμφης.

—Ποῖος δὲ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τῆς Σαπφοῦς;

A N A K R E Ω N

'Ο 'Ανακρέων ἐγεννήθη εἰς τὴν Τέων, πόλιν τῆς Λυδίας ἔναντι
τῆς Σάμου, ἀγνωστον ἀκριβῶς πότε. ⁷Ητο ὅμως ἀνὴρ ἥδη, ὅτε τὸ 540
π.Χ. ἐγκατέλειψε τὴν πατρίδα του κατόπιν τῆς ὑποταγῆς της εἰς τοὺς
Πέρσας ἐπὶ Κύρου τοῦ μεγάλου. Κατέφυγε τότε εἰς τὰ "Αβδηρα τῆς
Θράκης, ἀποικίαν τῶν Τηίων. 'Εκεῖθεν προσκληθεὶς ἀλληλοδιαδόχως
περιεῆλθε καὶ διέτριψεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς αὐλὰς τῶν τυράννων Πολυ-

κράτους τῆς Σάμου, τῶν Πεισιστρατίδῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἀλευαδῶν τῆς Θεσσαλίας. Ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας ἀγνωστον ποῦ. Συνέθεσεν εἰς ποικίλα μέτρα ποιήματα ἐρωτικὰ καὶ συμποσιακὰ ἀποτελοῦντα πέντε βιβλία, ἐκ τῶν ὅποιων σφύζονται μόνον ἀποσπάσματα. Τὰ ποιήματα τοῦ Ἀνακρέοντος εἶχον καταντήσει δημοτικώτατα καὶ ἀπέκτησαν βραδύτερον πολλοὺς μιμητάς, οἱ ὅποιοι ἔγραψαν τὰ λεγόμενα «ἀνακρεόντεια» ἄσματα.

67 (1). Παραγγελίαι διὰ τὸ συμπόσιον.

α) Στ. 1 - 6. ἄγε δή, παρακελ.—κελέβη μέγα ποτήριον (εἴδος κανάτας).—ἡ ἀμυστις (πόσις) τὸ νὰ πίνῃ κανεὶς χωρὶς νὰ κλείῃ τὸ στόμα, ἀπνευστί, μονορούσι (ἐκ τοῦ α στερητ. καὶ μύω = κλείω).—προπίω πίνω πρῶτος.—τὰ μὲν... τὰ... δ' ἀφ' ἐνὸς μέν, ἀφ' ἑτέρου δέ.—ἔγχέας, ἐνν. εἰς τὴν κελέβην.—κύαθος ποτήριον (διὰ τοῦ ὅποιου ἤντλουν τὸν οἶνον ἐκ τοῦ κρατῆρος).—ἀνυβρίστως νηφαλίως, εὐπρεπῶς.—ἀνὰ... βασσαρήσω: ἀναβασσαρέω εὐθυμῶ («μπαίνωστὸν κέφι»).—δηῦτε = δή αὗτε πάλιν δέ.

Στ. 7-11. οὔτω (μὲν οὖσ.) μὲ τόσον...—ἀλαλητὸς ἀλαλαγμός.—μηκέτι... μελετῶμεν ἡς μὴ γυμναζόμεθα πλέον, ἡς μὴ κάμνωμεν γυμνάσια (σκυθικῆς οἰνοποσίας).—παρ' οἴνῳ εἰς τὸ συμπόσιον.—ἀλλὰ ὑποπίνοντες πίνοντες μετρίως (ικουτσοπίνοντας).—ἐν καλοῖς ὕμνοις καὶ λέγοντες ὥραίους ὕμνους.

β) Στ. 3 - 4. Διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμείζεως τοῦ οἴνου βλ. Ξενοφάνους «Συμπόσιον» στ. 4, σελ. 76.

Στ. 6. βασσαρέω (εὐθυμῶ): ἐκ τοῦ ὄνόματος **Βασσαρεύς**, ὅπως ἐλέγετο ὁ Διόνυσος ὑπὸ τῶν Θρακῶν.

Στ. 9. Σκυθικὴ πόσις: οἱ Σκύθοι ἐφημίζοντο διὰ τὴν ἀμετρον οἰνοποσίαν: ἔπινον οἶνον ἄκρατον.

Στ. 10 - 11. καλοῖς ἐν ὕμνοις: πρβλ. τὸ «εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις» τοῦ Ξενοφάνους εἰς «Συμπόσιον» στ. 14.

68 (2). Στεναγμοὶ γήρατος.

α) πολιός ὑπόλευκος.—τὸ κάρα ἡ κεφαλή: ἐδῶ = ἡ κόμη, τὰ μαλλιά

(μετωνυμία).—πάρα (έστι) = πάρεστι—γλυκεροῦ, κλπ., ἡ σειρά : οὐκέτι λέλειπται πολλὸς χρόνος γλυκεροῦ βιότου.—ἀνασταλύζω ἀναστενάζω.—θαμὰ συχνά.—μυχὸς Ἀίδεω τὰ βάθη τοῦ "Ἀδου.—ἀργαλέος φρικτός, πικρός.—έτοιμόν (έστι) εἶναι ὠρισμένον, ὑπερβέβαιον.

β) **Τάρταρος**. οὗτος ἦτο κατὰ τὴν ἀρχαίαν πίστιν βαθὺς καὶ σκοτεινὸς τόπος ὑπὸ τὸν "Ἀδην, εἰς ὅσην ἀπόστασιν εὑρίσκεται ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴν γῆν.

69 (3). Γεροντικὰ παράπονα.

α) **σφαίρη πορφυρῆ**, δοτ. ὄργ. εἰς τὸ βάλλων : (κτυπώντας με μὲ σφαῖρα πορφυρή).—δηῦτε = δὴ αῦτε ἵδον πάλιν, πάλιν λοιπόν.—νεᾶνις, νεῆνις || νηῆνις, νήνις, δοτ. νήνι = νεάνιδι (εἰς τὸ συμπαίζειν).—ποικιλοσάμβαλος ποικιλοσάνδαλος, ἡ φοροῦσα σανδάλια πεποικιλμένα (« πλουμιστά »).—έστιν γάρ... εἶναι δὲ (παρενθετικῶς).—εὔκτιτος ἔχων (ἔχουσα) ὥραίς οἰκοδομάς.—καταμέμφομαι ψέγω «κοροϊδεύω».—χάσκω (ώς καὶ ἡ σημερινὴ σημασία του) : προσβλέπω μὲ ἀνοικτὸν στόμα.—πρὸς ἄλλην, ἐνν. κόμην (πρὸς ἄλλον τινά).

β) **Στ. 1. σφαίρη πορφυρῆ**. ὅπλα τοῦ "Ερωτος εἶναι κυρίως τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη, δι' ᾧ ἔπληττεν ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὅποῖον ἤθελε νὰ ἐμβάλῃ σφοδρὸν ἔρωτα. Πλὴν τούτων εἶχε καὶ σφαῖραν, διὰ τῆς ὅποιας ἔπληττεν ἐκεῖνον, τὸν ὅποῖον ἤθελεν ἀπλῶς νὰ πειράξῃ.

Στ. 5. ἀπ' εὔκτιτου Λέσβου. διὰ τούτων χαριεντιζόμενος ὑπονοεῖ ὅτι δὲν τὸν καταδέχεται ἡ νεᾶνις ὡς ἐπαρχιώτην, «πρωτευουσιάνα» αὐτῆ.

Στ. 7. καταμέμφεται. ἡ νεᾶνις τὸν περιπαίζει διὰ τὴν λευκὴν κόμην του. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ γυναικεῖς τῆς ὄργ. Λέσβου ἦσαν γειραφετημέναι, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐλευθεριότης τῆς νεάνιδος.

—Ποῖος δὲ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀρακρέοντος; Κατὰ τί δημοιάζει δὲ "Ιων Ἀλκαῖος πρὸς τὸν Αἰολεῖς λιρικούς;

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ

Ο Τέρπανδρος (680 - 620 π.Χ.) είναι ο άρχαιότατος των Λεσβίων χορικῶν ποιητῶν. Έδοξάσθη κυρίως ως μουσικός, διότι ποικιλοτρόπως προήγαγε τὴν μουσικὴν τέχνην καὶ συνεκέντρωσε τὰς διεσπαρμένας μελωδίας, ὅσαι ἐποιήθησαν ὑπὸ τῆς φυσικῆς κλίσεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ἐρρύθμισε κατὰ τεχνικοὺς κανόνας. Ἀλλὰ καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ φαίνεται, ὅτι δὲν ἐστερεῖτο ἀξέιδας, ως μαρτυροῦν τὰ δίλγα διασωθέντα ἀποσπάσματα τῶν ποιημάτων του.

70. Ἀποσπάσματα Τερπάνδρου.

Απ. 1. ἀρχὰς ἀρχή, ἔναρξις (διότι ἀπὸ τοῦ ὄντος τοῦ Διὸς ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἥρχιζον τὰ ποιήματά των, ἐξ οὗ καὶ τὸ «ἀπὸ Διὸς ἀρχεῖσθαι»). — ἀγήτωρ ἡγήτωρ· φαίνεται ὅτι τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἦτο προσώμιον μακροτέρου ἄξματος.

α) Απ. 2. ἔνθα δπον. — αἰχμὰς ἡ αἰχμή, τὸ δόρυ (τὸ πολεμικὸν πνεῦμα). — μῶσα μοῦσα. — λιγὺς (λίγεια, λιγὺ) καὶ λίφωνος. — δίκα (-η) δικαιοσύνη. — εὐρυάγυια ἡ ἔχουσα εὐρείας ἀγυιάς, ἡ ἀποφεύγουσα τὰς σκολιοδρομίας, εὐθύδικος. — ἐπιτάρροθος ἀρωγός, βοηθός. β) Διὰ τοῦ ἀποσπ. τούτου ὑμεῖς τὴν Σπάρτην, ὅπου ἥκμαζε τὸ πολεμικὸν πνεῦμα («αἰχμά»).

α) Απ. 3. σοὶ (κελαδήσομεν) πρὸς τιμήν σου. — ἀποστέρξαντες ἀφήσαντες, ἀπορρίψαντες. — τετράγηρυν ἀοιδὰν τὴν διὰ τετραχόρδου λύρας μουσικήν. — ἐπιτάτονος ἐπτάχορδος.

- β) Ο Τέρπανδρος ἐτελειοποίησε τὴν κιθάραν καὶ ηὔξησε τὰς χορεῖς ἀπὸ 4 εἰς 7. Διὰ τοῦτο λέγει ὅτι θὰ ψάλῃ διὰ τῆς «ἐπτατόνου φόρμιγγος».

ΑΛΚΜΑΝ

Ο Αλκμάν ἥκμασε περὶ τὸ 620 π.Χ. Ἡτο Λυδὸς ἐκ Σάρδεων, ἀλλὰ αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Κιμμερίων (βλ. Καλλῖνον) ἐπωλήθη ὡς δοῦλος εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου διακριθεὶς διὰ τὴν μουσικήν του ἰκανότητα ἀπηλεύθερωθη καὶ ἐπωνομάσθη Λάκων. Προήγαγε τὴν μουσικὴν καὶ πρῶτες

τοις διεμόρφωσεν εἰς τὴν χυρικὴν ποίησιν τὰς στραφὰς ἀντὶ τῶν ἀπέων στίγμων. Ἔγραψε πολλὰ ποιήματα, μεταξὺ τῶν ὄποιων ἐφημίζοντο τὰ λεγόμενα παιδείεια, ητοι ἄσματα ἀδόμενα ὑπὸ παρθένων διηρημένων εἰς δύο ἡμιγέραια. Ἐκ τῶν ἔργων του μόνον ἐλάχιστα ἀποσπάσματα διεσπάθησαν. Ἐν ἐκ τούτων εἶναι τὸ κατωτέρω.

71 (1). Νυκτερινὴ ἡρεμία

α) εῦδω (καθεύδω) κοιμᾶμαι, ἡσυχάζω.—ἡ φάραγξ τὸ λαγκάδι.—διπρῶν (πληθ. οἱ πρώωνες) προεξογὴ ὅρους, βράχιος.—φῦλα αἱ φῦλαι (φῦλα θ' ἔρπετὰ = καὶ τὰ ποικίλα εἴδη τῶν ἔρπετῶν).—τόσσα ὄσσα.—δρεσκῶντος ὁρεσίβιος.—κνώδαλον ἀγρίμι (ἐδῶ = τὰ θαλάσσια ζῷα).—βένθος βάθιος.—πορφύρεος ταραχώδης.—τανυπτέρυξ μακρόπτερος.
β) Εἰς τοὺς στίγμους αὐτοὺς δίδεται ἡ εἰ κ δι ν τῆς κοιμωμένης φύσεως. Αναλύσατε τὴν εἰκόνα εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς. (Πρβλ.. Σολωμοῦ «Γαλάνη»).

72 (2). Τὸ γῆρας

α) οὐ μ' ἔτι..., ἡ σειρὴ τῶν λέξ.: οὐκέτι γυῖα δύναται φέρειν με = δὲν μὲ βαστοῦν τὰ γόνατά μυ πιά: γυῖα τὰ μέλη τοῦ σώματος, κυρ. οἱ πόδες.—μελίγαρυς, μελίγηρυς (μέλι - γῆρας = φωνή, λαλία) μελίφωνος, γλυκύφωνος.—ἱμερόφωνος (συνάν. τοῦ προτηρούμένου) ὁ ἔχων θελκτικὴν φωνήν, (γλυκόλαλος).—βάλε (εὔχετικὸν μάριον) εἴθε, μακάρι.—κηρύλος εἴδος θαλασσίου πτηνοῦ, τοῦ γένους τῶν ἀλκυονίδων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἔρρητη ἀλκυών.—ὅστε = δις ὁ δύοῖς.—ἄνθος κύματος ἀφρός τοῦ κύματος.—νηδεῆς (στερ. μόρ. νῆ καὶ δέος) ἄφοβος.—τοις ἀφρός τοῦ κύματος.—ἀλιπόρφυρος ὁ ἔχων τὸ γρῦμα τῆς θαλασσίας πορφύρητορ καρδία.—ἀλιπόρφυρος ὁ ἔχων τὸ γρῦμα τῆς θαλασσίας πορφύρας ἡ ὁ ἔχων γρῦμα κυανοῦν καὶ πορφυροῦν (κοκκινογάλαζο).—εἰαρος ἔχαρος.

β) Τὸ ἄσμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων παιδείειων. Ταῦτα ἐκλήγησαν παιδέτεια, ὡς ἀδόμενα ὑπὸ χυροῦ παρθένων. Ἐνταῦθα ὁ Ἀλκράνδρος ἀργηγὸς τοῦ χυροῦ (χυρηγὸς) μονῳδῶν ἀπευθύνεται πρὸς τὸν γηράτην τῶν παρθένων καὶ διμίλει δι' ἔσυτὸν παραπονούμενος διὰ τὰ γηρατεῖά του.

Στ. 4. νηδεῖς ἦτορ ἔχων. Ο κηρύλος δὲν φοβεῖται τὰ γηρατεῖα, διότι, ὅταν γηράσῃ καὶ δὲν δύναται νὰ πετᾷ, φέρεται κατὰ τὰς ἀποδη-

μίας (ὡς λέγει τὴ παράδοσις) ἐπὶ τῶν πτερύγων τῶν θηλεῖδν. — **εἰαρος** δρυν· οἱ αγρόλοι, ὅπως καὶ αἱ χειλιδόνες, εἰναι προάγγελοι τῆς ἀνοίξεως.

ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ

Ο Στηρίξιος (640 - 555 π.Χ.) δύναμά του ήταν ο Τεισίας και κατήγετο ἐκ τῆς Μεγάλης Ελλάδος. Κατηγόρηθεν εἰς Ἰμέρων τῆς Σικελίας, ὃπου ἐπιώνυμός την Στηρίξιος Ἰμεραῖος. Συνέθεσε ποιήματα ποικίλα, τὰ δόπια παρέδιδεν εἰς τοὺς χορούς, τοὺς δόπιούς πρῶτος αὐτὸς ἔστησε (εἴτε οὗ καὶ ἡ ἐπωνυμία του). Τὰ ποιήματά του, ἔχοντα διπολέσεις ἐξ ἀρχαίων μύθων, ἔζετείνοντα εἰς 26 βιβλία. Σπουδαία καινοτομία του Στηρίξιος διαφέρει από τον ίδιον στην γένη την ὑμνων εἶναι ἡ δι' αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσα «τριάς», ἥτοι ὅμιλος ἐκ τριῶν στροφῶν· δηλ. μετὰ τὰς δύο ἐπακριβῶν διμίσιας στροφὰς (στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν) ὁ Στηρίξιος προσέθεσε καὶ τρίτην, τὴν ἐπεφόδην, μὲν διάφορα μέτρα καὶ μὲ διάφορον μουσικὸν σκοπόν. Δυστυχῶς διμοις ἐλάχιστα ἀποτπάτυχα ἐκ τοῦ ἔργου του περιεστρέψθησαν.

73. Ἡ γυναῖκερινή ἐπιστροφὴ τοῦ Ἡλίου.

α) Υπεριονίδας (-δης), ὁ οἵδε τοῦ Ὑπερίωνος, ἐνὸς τῶν Τιτάνων.—δέπας ποτήριον.—ἐσκατέβανε κατέβυνε μέσα εἰς.—βένθος βάζοις.—έρεμνός (έρεβνός) σκοτεινός.—ὁ δὲ πάις Διός, δηλ. ὁ Ήρακλῆς.—κουριδίη ἄλοχος νόμιμος σύζυγος, ἡ ἀπλῶς: σύζυγος (βλ. Καλλίνου, στ. 7).—ποσσὶ μὲ τὰ πόδια, πεζῇ.

β) Οι στίχοι οὗτοι είναι ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ βιβλίου, τὸ ὅποιον ἔπειτα γράφετο «Γηγενογῆς» καὶ εἶχεν ὡς ὑπόθεσιν τὸν γυωστὸν ἄλιον τοῦ Γηρυόνου, τρικεφάλου τέρατος οἰκοῦντος εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς γῆς. Πορεύμενος δὲ Ἡρακλῆς διὰ τῆς Εὐρώπης ἔσπειρε τὰς Ἡρακλείους στήλας, ἔλαβε δὲ παρὰ τοῦ Ἡλίου γρυποῦ δέπας, διὰ τοῦ ὅποιον διεπέρασε τὸν ὡκεανόν. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβε τὰς βοῦς καὶ ἐφόνευσε τὸν Γηρυόνην, ἐπανῆλθε εἰς τὰς Ἡρακλείους στήλας, ὅπου ἀπέδωσε τὸ δέπας εἰς τὸν Ἡλιον. Καὶ τώρα δὲ Ἡλιος μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ διὰ τοῦ ὡκεανοῦ τὴν νυκτερινὴν πορείαν του ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅποιεν θάξει ἐπανέλθῃ τὴν ποιῶν τῆς ἐπομένης, διὰ νὺν φωτίσῃ τὸν κόσμον.

Δέπτας ἡτο πλατύ ποτήριον μὲ λαβάς, διὰ τοῦ ὅποίου ἤγειρον τὸν

οῖνον ἐκ τοῦ κρατῆρος. Κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ἐντὸς τοιούτου ποτηρίου, ὡς ἐπὶ κλίνης, ἐφέρετο ὁ "Ηλιος ἀπὸ τὴν δύσιν εἰς τὴν ἀνατολήν" καὶ τάναπαλιν.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Τρεῖς ποιηταὶ ἔφερον τὴν χορυκήν ποίησιν εἰς τὴν τελειότητα.
Οὗτοι ήσαν ὁ Σιμωνίδης, ὁ Βακχολίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

'Ο Σιμωνίδης οὗτος (556 - 468 π.Χ.), διάφορος τοῦ Σημωνίδου τοῦ Ἀμοργίνου, ἐφενήθη εἰς τὴν μικρὰν πάλιν Τουλίδα τῆς οὔσης Κέω (ἢ ὅποια σήμερον ὄνομαζεται Κέα, κοινῶς Τζιά). Κατ' ἀρχὰς ἔγινε γνωστὸς ὡς γιροδιάδοκας, ἀρσιτοιχεῖς ὅμως εἰς τὴν ποίησιν ητύχησε νὰ ἀποκτήσῃ μεγάλην φήμην. "Ενεκα τούτου αὐλαὶ φιλομούσων τυράννων ἐριλοτιμοῦντο νὰ καλέσουν πληρίουν αὐτῶν τὸν ποιητήν. Τοιουτορόπως τέβη εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τοὺς Ἀλευάδας καὶ Σκοπάδας, τοὺς ὄποιους ἐνεκωμίαζεν ἐπὶ μισθῷ. Κατὰ τὰ μηδικὰ ἐπανέργεται εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου γίνεται φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Τότε διὰ τῶν ὑπερόγχων ἐπιγραμμάτων τοῦ ὄμνεῖ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς ἡρωϊκῶς πεσόντας. Μετὰ ταῦτα μεταβαίνει εἰς τὴν Σικελίαν παρὰ τῇ θραυστῇ πεσόντας. Μετέπειτα περιβαλλόμενος τοῦ Λέρου, ἐγένετο οἶκος τοῦ Λέρου. Επειδὴ τοῦτον 90 σχεδὸν ἐπέδην, αὐλῆῃ τοῦ τυράννου Λέρωνος. Επειδὴ ἀπέιλανεν εἰς ἡλικίαν 90 σχεδὸν ἐπέδην,

'Ο Σιμωνίδης ἔγραψε πολλὰ καὶ ποικίλα ποιήματα, τὰ ὄποια ἔγιναν γνωστὰ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, εἰς τρόπουν ὥστε ἡ ποίησίς του κατέστη καθολικὴ καὶ πανελλήνιος ὑπερπηδήσασα τοὺς φιλετικοὺς φραγμούς, τοὺς γαρίζοντας τοὺς "Ἑλληνας ἀπ' ἀλλήλων.

'Αποχώρις, ἀπὸ τὴν ποιητικὴν δημιουργίαν τοῦ Σιμωνίδου, πλὴν τῶν ἐπιγραμμάτων του, μόνον ἀποσπάσματα σώζονται. Καὶ ταῦτα ὅμως μαρτυροῦν τὴν τελειότητα τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιητικῆς του ἀξίας.

74 (1). Ἐγκώμιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις.
(480 π.Χ.).

α) εύκλεης ἀ τύχα, διέτι ἔπεσον ὑπὲρ τῆς πατρίδος.—πότμος θάνατος.—πρὸ γύρων ἀντὶ θρήνων.—ἡ μνᾶστις ἡ μνήμη.—οἰκτος λύπη.—ἐντάφιον (ἐνν. εἴμα) σάβανον (δηλ. τὴν δόξαν, ἡ ὄποια ἔχει περιβάλλει αὐτοὺς).—εὐρώς εὐρωτίσσις, μούχλα.—ἀμαυρόω ἐπισκιάζω, ἐξαφανίζω.—σακός (σηκός) ιερὸς γύρος (ἐδῶ = τάφος).—οἰσκιάζω,

κέτης ἔνοικος (οἰκέταν, κτυρ. = ὡς ἔνοικον.) — εὐδοξία δόξα. — ἀνδρῶν ἀγαθῶν κτλ., ἡ σειρά : δέσι σακός, (σακός ὄν) ἀνδρῶν ἀγαθῶν, εἴλετο (= ἐκτήσατο) οἰκέταν εὐδοξίαν Ἐλλάδος. — μαρτυρεῖ, δηλ. τοῦτο, ὅτι ὁ τάφος οὗτος ἐγκλείει τὴν δόξαν τῆς Ἐλλάδος. — λελοιπώς, μτχ. ἀναφορ. — κόσμος τιμή, ἐγκρίμιον. — ἀρετὰ ἀνδρεία. — ἀέναος αἰώνιος.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι διεσδύθησαν ὑπὸ τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, ιστοριογράφου τοῦ α' π.Χ. αἰῶνος, περιληφθέντος εἰς τὸ σύγγραμμά του «Βιβλιοθήκη ιστορική» καὶ χαρακτηριζόμενοι ὑπὸ αὐτοῦ ὡς «Ἀξέιον τῆς ἀρετῆς ἐκείνων ἐγκώμιον».

Στ. 3. βωμός· ἀποκαλεῖ βωμὸν τὸν τάφον τῶν πεσόντων, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀπεδίδοντο τιμai καὶ ἐτελοῦντο θυσίαι εἰς τοὺς νεκρούς, ὡς εἰς ἥρωας.

— Ποῖαν αἱ ἀρεταὶ τοῦ ποιήματος; Ποῖα τὰ τεχνικὰ μέσα; Εἰς πολοὺς στίχους ἐνεπάρχει ἡ κεντρικὴ ἰδέα;

75 (2). Ἀσταθῆ τὰ ἀνθρώπινα.

α) ἔών = ὄν, αἰτιολ. μτχ.— μὴ φάσῃς = μὴ φήσῃς. — μηδὲ = μηδὲ φάσῃς... ὅσον κτλ.— ἔσσεται, ἔνν. ὅλβιος (= εὔτυχής). — ὡκεῖα, θηλ. τοῦ ὡκὺς ταχὺς ἡ σειρά : οὐδὲ γάρ ἡ τῆς ταχυπτερύγου μυίας μετάστασις οὕτως ὡκεῖα ἐστιν. — μετάστασις ἀλλαγή, ἐναλλαγὴ (καταστάσεως).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἀνήκει εἰς τοὺς «Θοίρους», τοὺς ὄποιοὺς ἔγραψεν ὁ Σιμωνίδης διὰ τοὺς Σκοπάδας, τυράννους ἐν Κραννῶνι τῆς Θεσσαλίας, οἱ ὄποιοι κατεπλακώθησαν ὑπὸ τῆς πεσούσης στέγης τῆς οἰκίας των, διασωθέντος ὡς ἐκ θαύματος τοῦ ποιητοῦ.

76 (3). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

α) κάρτος (κράτος) δύναμις. — ἀπρακτος ἀνωφελής. — μεληδῶν μέριμνα. — παῦρος διάγος, μικρός (parvus, paulus). — αἰώνια βίος. — πόνος ἀμφὶ πόνω βάσανα διαδέχονται τὰ βάσανα. — ἀφυκτος ἀναπόφευκτος. — ὁμῶς ὁμοίως (ἀδιακρίτως δι' ὅλους). — κείνου, δηλ. τοῦ θανάτου. — λάχον = ἔλαχον ἔλαβον παρὰ τῆς μοίρας.

77 (4). Ἡ Ἀρετή.

α) λόγος μῦθος, θρῦλος. — ναίω κατοικῶ. — δυσάμβατος δυσανά-

βατος.—πέτρα βράχου.—ἀμφέπω διαμένω, κατοικῶ.—οὐδέ... ἔσο-
πτός (ἐστιν) οὔτε εἶναι ὀρατή.—βλέφαρο ἐδῶ = ὁ φθαλμός.—ῷ (περι-
ληπτικόν), ἀναφέρεται εἰς τὸ πάντων ὄντες : ἔσοπτος οὐδενὶ ὥ.—
ῷ μή... μόλῃ εἰς ὄντινα δὲν ἔλιθο.—δακέθυμος βασανιστικὸς (: ὅστις
δὲν βασανισθῇ καὶ δὲν ἴδρωσῃ).—ἴκη τ' = καὶ μὴ ἕκη, ἐνν. οῦτος (ἐκ
τοῦ ὥ) : καὶ δὲν ἀναπτύξῃ οὗτος εἰς ὑπέρτατον βαθύμον τὰς σωματικὰς
καὶ ψυχικάς τούς δυνάμεις.

β) 'Ο ποιητὴς προσωποιεῖ τὴν ἀρετὴν καὶ φαντάζεται ὅτι
αὕτη ἀποσυρθεῖσα τοῦ κόσμου διὰ τὴν ἀλέξανδρέντην κακίαν του κατέφυγεν
εἰς τὰς ἀπροσίτους κορυφὰς τῶν βράχων. Διὰ νὰ τὴν φιλάσῃ κακεὶς χρειά-
ζεται νὰ ἴδρωσῃ κτλ. πρβλ. Ἡσίδου «Ἐργα καὶ ἡμέραι » , στ. 289 -
292 (κατὰ μετάφρασιν Μενάρδου) : «Ομως ἐμπρὸς στὴν Ἀρετὴν
ἔχουν ἴδρωτα βάλει — οἱ ἀλέξαντοι, καὶ μακρινὸς ἀνήφορος σ' ἐκείνην — πη-
γκάνει στὴν ὄρχη τραχύς· μόν' ἄμφι κακεὶς φιάσῃ — στὴν κορυφὴν, τότ'
εᾶκολος ὁ πρὸν δύσκολος εἶναι ».

78 (5). Ἐπίκρισις ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος.

α) τίς κεν αἰνήσει ποῖος οὐκ ἔχει δυνατὸν νὰ ἐπικινέσῃ.—νόῳ
πίσυνος ἔχουν πεποίησιν εἰς τὴν ὥρην του κρίσιν, βέβαιος περὶ τῆς
διανοητικῆς του ὕγειας.—ναέτας, ναιέτης (ναιώ = κατοικῶ) κάτοι-
κος.—ἀέναος (ἀεὶ νάω = ἔρει) ὁ διαρκῶς ῥέων.—δινη στροβίλος.—
ἀντία θέντα παρακλητίσαντα.—μένος δύναμις, ἀντοχή, διάρκεια.—
στάλα = στήλη.—ἡσσω κατωτέρω, ἀσθενεστέρα.—λίθον· ὁ ποιητὴς
φαντάζεται τὸ βάθυρον τῆς Σφιγγὸς λίθουν.—θραύσοντι = θραύσουσι,
διλνανται νὰ θραύσουν.—φώς, φωτὸς ἀνήρ.—ἄδε βουλὴ = ἡδε βουλὴ
ἢ ἔμπνευσις αὕτη.

β) 'Επὶ τοῦ τάφου τοῦ Μίδα, τοῦ βασιλέως τῶν Φρυγῶν, εἶχε στηθῆ
γαλλίνη Σφίγξ, ἐπὶ δὲ τοῦ βάθυρου αὐτῆς εἶχε γραψῆ ἐπίγραμμα τοῦ
Κλεοβούλου, ἐκ Λίνδου τῆς Ρόδου, ὁ οποῖος θεωρεῖται εἰς τῶν ἐπτὸν σο-
φῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τὸ ἐπίγραμμα αὐτό, τὸ οποῖον ἐνταῦθα ἐπι-
χρίνει ὁ Σιμωνίδης, ἔχει ὡς ἔξης :

Χαλκῆ παθόερος εἰμί, Μίδον δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.

'Εστ' ἀρ ὕδωρ τε ράψ καὶ δέρδρεα μαργὰ τεθῆλῃ,
ἡέλιος τ' ἀνιδὼν λάμπη, λαμπτοῦ τε σελήνη,

καὶ ποταμοὶ πλήθωσιν ἀρακλῖζη τε θάλασσα,
αὐτοῦ τῆδε μέρονσα πολευκλαύστω ἐπὶ τέμβρῳ
ἀγγελέω παιοῦσι Μίδας ὅτι τῆδε τέθαπται.

ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ

Ο Βακχυλίδης (περὶ τὰ 510 - 440 π.Χ.) ἐγεννήθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ιουλίδα τῆς νήσου Κέω, ἦτο δὲ ἀνεψιός τοῦ Σιμωνίδου καὶ συνοδός του εἰς τὰ ταξίδια. Ἰδιαιτέρως ἐτιμήθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πέρωνος τῶν Συρακουσῶν. Ἐγράψε ποικίλα γορικὰ ποιήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εἶχεν σωθῆ ἐλάχιστα ἀποσπάσματα. Άλλα τὸ 1896 εὑρέθη εἰς τὴν Αἴγυπτον πάχυρος μὲ 13 ἐπινίκους καὶ 6 διθυράμβους ἰδιοκύρους του.

Ο Βακχυλίδης προήγαγεν ἔτι περαιτέρω τὴν γορικὴν ποίησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωσε τεχνικωτέραν μορφήν, μουσικότητα καὶ ψυχικότητα.

79 (1) Παιὰν εἰς τὴν εἰρήνην.

α) Στ. 1 - 5. τίκτει γεννᾶ, φέρει, γχρίζει.—μεγάλα (θηλ.) ἡ μεγαλειώδης.—καὶ ἄνθεα μελιγλώσσων ἀσιδᾶν (= φέδων) = ἔνθη μελισταλάκτων φέδων (: ὥραῖς καὶ εὐγάριστα ἄσματα).—δαιδάλεος τεχνικός, πολυποίκιλος (: ἐπὶ δαιδαλέων βωμῶν).—θεοῖσιν, δοτ. γοριστική.—αἰθομαι καίσομαι (τὸ ἀπαρ. ἐκ τοῦ τίκτει: κάμνει νὰ καίσονται).—μῆρα (βοῶν καὶ μῆλων) μηρία βοῶν καὶ προβάτων.—τανύθριξ μακρόμαλλος.—γυμνασίων τε νέοις... μέλειν (τὸ ἀπαρ. πάλιν ἐκ τοῦ τίκτει) : κάμνει νὰ καταγίνωνται οἱ νέοι εἰς τὰ γυμνάσια (τὰς ἀθλητ. ἀσκήσεις).—αὐλῶν (ἀρσ.) τεφ κατικώμαν (ἀρσ.) εἰς τὴν μουσικὴν καὶ εἰς τὰ τραγούδια.

Στ. 6 - 8. ὁ πόρπαξ ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος.—αἰθός καρμένος, μαῦρος: ίστοι αἰθᾶν ἀραχνᾶν, γενικὴ πληθ. — πέλονται γίνονται, ὑφαίνονται.—τὸ ἔγχος τὸ δόρυ.—ἀμφάκης (ἀμφήκης) ἀμφίστομος.—δάμνημι καταβάλλω, καταστρέφω.—εύρως μούχλα, σκωρία.

Στ. 9 - 13. χαλκεᾶν (γεν. πληθ.). γχλκῶν (σαλπίγγων).—συλᾶται ἀφαιρεῖται, διακόπτεται (ύπὸ τοῦ ἔργου τῶν σαλπίγγων).—μελιφρων γλυκὺς (ἐκ τοῦ μέλι καὶ φρήν).—ἀῷος (ἀὼς = ἡώς) πρωΐ-νός.—θάλπω ζωσιγονῶ.—τὸ κέαρ (κῆρ) καρδία.—ἔρατὸς ποθητός.—βρίθοντ(ι), δωρ. = βρίθουσι.—παιδικοὶ ὕμνοι νεανικὰ τραγούδια.—φλέγονται ἀνάπτουν, ἀντηγοῦν ἐνθουσιωδῶς.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ὁ μόνος διασωθεὶς παιὰν τοῦ Βακχυλίδου
(Ο πατὴρ ἡτο : 1) ἄσμα εἰς τὸν Ἀρην πρὸ τῆς μάχης (ἐ μ β α τ ἡ ρ ι ο ε).
2) ἄσμα εὐγχαριστήριον πρὸς τοὺς θεοὺς μετὰ τὴν νίκην (ἐ π ι ι ι κ ι ο ν).
3) ἄσμα εἰς Ἀπόλλωνα καὶ Ἀρτεμίν εὐ γ αρι σ τ ἡ ρ ι ο ν διὰ τὴν
ἐκ κακοῦ τινος λύτρωσιν· 4) ἐ π ι ι τ ρ α π ἑ ζ ι ο ε π ρ ο σ ε ν γ ἡ κατὰ
τὸ συμπόσιον.

Κατὰ τὸν παιᾶν τοῦτον ὁ γλύπτης Κηφισόδοτος (ἀκμάσας τὸν
ἡμίου τοῦ δ' π.Χ. αἰῶνος) κατέσκευσε τὴν θεὰν Ειρήνην φέρουσαν
εἰς τὰς γεῖρας τὴν Ηλοῦτον.

80 (2) Μία ἡ ὀδὸς τῆς εὐτυχίας

α) εἰς ὄρος (εὐτυχίας ἐστίν) ὑπὸ ἔνα μόνον ὕρον ἐξασφαλίζεται
ἡ εὐτυχία.— ἀπενθήσ απαλής, ἥρεμος.— διατελῶ βίον διάγω τὸν
βίον, ζῶ.— ἀμφιπολῶ σκέπτομαι.— τὸ δὲ παρ' αὐτοῦ, ἡ σειρά: ία-
πτεται δὲ ἐὸν κέαρ παρ' ἄμμαρ τε καὶ νύκτα χάριν μελλόντων
(συμβῆναι).— ίαπτομαι βιάζω.— τὸ κέαρ (κῆρ) καρδία.— παρ'
ἄμμαρ τε καὶ νύκτα ἡμέραν καὶ νύκτα.— ἀκαρπον ἔχει πόνον μα-
ταίως μογθεῖ.

β) θυμὸν ἀπενθῆ: ἡ ἀπάθεια ὡς προϋπόθεσις τῆς εὐτυχίας ἀπετέ-
λεσε βραδύτερον τὴν βάσιν τῆς θεωρίας τῶν Σωτικῶν φιλοσόφων, οἱ
ὅποιοι ἔλεγον: «μέτε καὶ κράτει». πρβλ. Ἀρχιλόχου «Θάρρος εἰς τὰς
δοκιμασίας» (48, 5).

81 (3). Διθύραμβος (εἰς τὸν Θησέα).

α) Στ. 1 - 15. (στροφὴ α'). τᾶν ἱερᾶν Ἀθανᾶν τῶν ἱερῶν Ἀθη-
νῶν (δωρ. ἡ γεν. πληθ.). ἔχει κατάληξιν ἀν ἡντὶ ὅν Ἀττ.).— ἀβρόβιος
ἀβροδίαιτος, ἐπιγαρίτως ζῶν.— Ιωνες· οὕτω καλοῦνται οἱ Ἀθηναῖοι,
ὡς οἱ κυριώτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς Ιωνικῆς φυλῆς.— τί διατί.— νέον
νεωστί, πρὸ διήγου.— ἔκλαγε, ζόρ. β' τοῦ αλάζω = ἡγῷ ἵσχυρος,
δξέως (κλαγγὴ τῶν ὅπλων).— χαλκοκώδων γαλακόσπουμος, γαλακῆ.—
ἀσιδά, ἐνταῦθα = σάλπισμα.— δυσμενής ἐναντίος, ἐγιθρός.— ἀμφι-
βάλλω περικυκλῶ: ἡ σειρὰ τῶν λέξ.: ἀμφιβάλλει ὄρια ἀμετέρας χθο-
νός.— κακομάχανος δλέθριος, δόλιος, κακοῦργος.— ἀέκατι (ἐπιρ.)
ποιμένων παρὰ τὴν Ηλένησιν τῶν ποιμένων.— σεύοντ(ι) = σεύονται
ἀπάγουσι.— μῆλα κιγοπρόβατα (ἀγέλας... μήλων).— ἀμύσσω (ἀμυ-
κή) σπαράσσω, σκίζω.— φθέγγευ = φθέγγους ὄμιλει, λέγε.— εἴ τινι

βροτῶν περισσότερον παντὸς ἀλλού θυγτοῦ.— ἔμμεναι καὶ τὸν = εἰ-
ναι καὶ σοὶ ὅτι ἔχεις καὶ σύ.

Στ. 16 - 30. (στροφὴ β')· νέον, στ. 3.— ὀμείβω ποσὶν ἀλλάσσω
τόπου, διαβαίνω.— δόλιχος μακρός.— κέλευθος ὁδός.— δολιχὰν Ἰσ-
θμίαν κέλευθον τὴν μακρὰν (διὸ) τοῦ Ἰσθμοῦ ὁδόν.— κᾶρυξ = κῆ-
ρυξ.— ἄφατος ἀνέκρωστος, ἀνεκδιήγητος (μέστη λέξις ἐνταῦθα ἐπὶ¹
καλοῦ).— ἄφατα ἔργα γεννᾶται πράξεις.— κραταιοῦ φωτός, ἐννοεῖ τὸν
Θησέα.— ὑπέρβιος βίαιος, σκληρός.— ἔπειφνεν, ἀδρ. β' τοῦ ἀγρήστου
ἡ φένω = φονεύω.— φέρτατος καὶ φέριστος (συγκρ. φέρτερος) =
ὑπεροχώτατος (φέρτατος ἴσχυΐ = ἴσχυρότατος).— **Κρονίδα** τέκος τέ-
κνον τοῦ Κρονίδου (τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου, δηλ. τοῦ Διός).— **σεισίχθων** :
ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος ὡς σείσοντος τὴν γῆν.— **σῦνς**, σὺδος ἀγριόχοιρος.—
νάπη κοιλάς σύνδενδρος (λόγγος).— ἀτάσθαλος ἀκατάστατος μογθη-
ρός, κακοῦργος.— **ἔσχε** κατέλαβε.— πολυπήμων ὁ προκαλῶν ποιῶν
πόνους, ὀλέθριος.— **ἔπέβαλε** ἀπέρριψε, ἔπέταξε.— **ἀρείων** γεναιότε-
ρος.— **ὅπα τελεῖται** ποῦ θὰ καταλήξουν.

Στ. 31-45. (στροφὴ γ')· πολεμῆτος πολεμικός.— πολλὰν πολλήν.
— **ὅπάων** ὁπαδὸς, ἀκόλουθος, δοῦλος.— **ἔμπορος** ὁδοπόρος, ταξιδιώ-
της.— **οἱ(α)** ὡς, ὡσάν.— **ἀλάτας** ἀλήτης, πλάνης.— **ἀλλοδαμία** ξένη
γήρωα.— **ῶδε** οὕτω (ὡς περιεγράφῃ ὑπὸ τοῦ κήρουκος).— **θρασὺς** τολ-
μηρός.— **ὅρμη** παρορμῆ, παρακινεῖ.— **μῆσεται**, μέλιλων τοῦ μήδοματος =
σκέπτομαι, σχεδιάζω νὰ ἐκτελέσω.— **ծφρα** ἵνα (ἐνταῦθα μὲ ὥριστικήν).—
αἰὲν ἔρδοντα (ἐνν. ὑποκρ. τινά, ἀντικρ. κακόν).— **μὴ** ² ντυχεῖν
(= ἐντυχεῖν) κακῷ νὰ μὴ συναντήσῃ κακόν.

Στ. 46 - 60. (στροφὴ δ'). **φῶτε**, αἰτ. δυϊκ. συναπτομένη μὲ αἰτ.
πληθ. (μόνους).— **δύμαρτέω τινὶ** (καὶ ἀμαρτέω) συνοδεύω τινά.— **οἱ**
= **αὐτῶ** (ἀντικ. μοῦ ἀμαρτεῖν).— **φαίδιμος** λαμπρός, ἐνταῦθα = ἴσχυ-
ρός.— **ἔλεφαντόκωπος** ὁ ἔχων ἔλεφαντίνην λαβήν.— **ξεστὸς** ἀκων στιλ-
πνὸν ἀκόντιον.— **χείρ**, ποιητ. δοτ. πληθ. **χέρεσσ(ι)** = χερσί.— **κηῦτυ-
κτον** = καὶ **εὔτυκτον** (0. τοῦ ῥ. **τεύχω** = κατασκευάζω) καλῶς κατειρ-
γασμένη.— **κυνέα** περικεφαλαία.— **κρατὸς** πέρι (ἀναστρ.) περὶ τὴν
κεφαλὴν (ὄνομα ἔχορηστον «κράτος», εὐγρηστος ὁ τύπος τὸ κάρη ἡ κε-
φαλὴ).— **πυροχαλίτης** πυρρόθυρος, ξυνθός.— **ἀμφί**, εἰς τὸ στέρνοις.—
χλαμύς (ἡ) βραχὺς μανδύας, ἔνδυμα τῶν ἐφήβων ἱππέων.— **οὐλιος**

μάλιστας.—**Θεσσαλίαν** Θεσσαλικήν.—δύματων ἄπο (ἀναστρ.) ἀπὸ τῶν δόθηκαν, ἀπὸ τοῦ βλέψυτος.—στίλβειν ὅτι σπινθηροβόλει. —**Δαρμία**(Ληγνία) φλόξ· φλόξ τῆς Λήμνου, σπου ἐπιστεύετο, ὅτι εἶχε τὸ ἔργαστήριόν του ὁ "Ηφαιστος.—φοίνισσα ἐρυθρωπή.—πρώθηβος ὁ ἔργαστήριόν του ὁ "Ηφαιστος.—φοίνισσα ἐρυθρωπή.—πρώθηβος ὁ ἔργαστήριόν της ἐφηβικής ἡλικίας, νέος.—ἀρήιος πολεμικός.—ἄθυρμα ἐν ἀργῇ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, νέος.—ἀρήιος πολεμικός.—ἄθυρμα παιγνίδιον, τέρψις.—μέμναμαι ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, ἐνδιαφέρομαι, φροντίζω.—χαλκεόκτυπος γαλικόβροντος.—δίζημαι ζητῶ νὰ εύρω.—φιλάγλαος ὁ ἀγαπῶν τὴν λαμπρότητα, φιλόκαλος.

β) Ο διθύρωματος εἶναι ἐν ἐκ τῶν εἰδῶν τῆς λυρικῆς ποιήσεως, συνδέομενον μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου. Κατὰ τὰς Διονυσιακὰς δηλ. ἑορτὰς πολὺλοι ἑορτασταὶ, μετημφεσμένοι εἰς σατύρους, τραχύποδας ὀπαδούς τοῦ Διονύσου, ωρχοῦντο περὶ τὸν βωμὸν αὐτοῦ ἐξυμνοῦντες καὶ μιμούμενοι ἐν ἐκστάσει καὶ τολμηρῷ ποιήσει τὰ παθήματα ἢ τὰς φαιδρὰς περιπετείας τοῦ θεοῦ.

Τὰ ἄσματα τοῦτα συνοδευόμενα καὶ ὑπὸ αὐλοῦ, κατ' ἀργής ήσαν ἀπακτα κατὰ τὸ μέλος, τὴν ποίησιν καὶ τὸν ρύθμον, διεμορφώθησαν δὲ τεγχικῶς τὸ πρᾶτον ὑπὸ Ἀρίονος τοῦ Μηλιούντος (περὶ τὸ 625 π.Χ.). "Ἐκτοτε ὁ ἀριθμὸς τῶν γορευτῶν ὥρισθη εἰς 50, ἐκ τῶν ὑποίων εἰς ἀποσπώμενος ἀνέβαινεν ἐπὶ τραπέζης ἢ ἄλλου βάθρου, διὰ νὰ εἶναι ὀρατὸς (κορυφαῖος τοῦ γοροῦ, ἐξάρχων τὸν διθύρωματον) καὶ ὑποδύμενος τὸν Διόνυσον διελέγετο πρὸς τὸν γορὸν περὶ τῶν περιπετειῶν του.

Βραδύτερον ὁ διθύρωματος ἀπέβαλε τὸν ἀποκλειστικὸν γχαρακτῆρα τῆς λατρείας τοῦ Διον., αἱ δὲ ὑποθέσεις ἐλαμβάνοντο καὶ ἐξ ἄλλων μύθων ἀναφερομένων εἰς ἡρωας.

Εἰς τὸν διθύρωματον περιγράφεται ἡ πορεία τοῦ Θησέως πρὸς τὰς Ἀθήνας. Κορυφαῖος τοῦ φανῶς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ πατὴρ τοῦ Θησέως Αἴγεως, κορυφὴ δὲ πολεῖται Ἀθηναῖοι.

Στ. 15. Πανδίων· υἱὸς τοῦ Κέκροπος καὶ πατὴρ τοῦ Αἰγέως, βασιλεύσας ἐν Ἀθήναις περὶ τὸ 1300 π.Χ.—**Κρέουσα**, θυγάτηρ τοῦ Ερεγγίλεως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν.

Στ. 20. Σινις (Σινιδος)· ὁ ληστὴς Πιτυοκάμπτης, ὁ ὄποιος συγκλίνων τὰς κορυφὰς δύο πεύκων καὶ προσδένων εἰς ἐκατέρων τὰ σκέλη τῶν διαβατῶν διεμέλιζεν αὐτούς.

Στ. 21. Λυταῖος· ἐπάνων μον τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς λύσαντος (διαρ-

ρύξαντος) τὰ Τέμπη, ἵνα γένωνται εἰς τὴν Ήάλασσαν τὰ ὄδατα, τὰ ὄ-
ποια κατέκλυζον τὴν Θεσσαλίαν.

Στ. 24. Κρεμμυδών (καὶ Κρομμυδών)· ὑγρὸς θέσις ἐντεῦθεν τοῦ
Ισθμοῦ ἐν Μεγαρίδι (περὶ τοὺς στρ. Ἀγ. Θεοδώρους).

Στ. 25. Σκείρων (καὶ Σκίρων)· περιβόητος κακοῦργος, ὁ ὄποῖς
εἰς τὴν παρὰ τὰ Μέγαρα ἀπόκρημνον τοποθεσίαν, τὴν σημερινὴν «Κα-
κὴν Σκάλαν», ἡγάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ κύψουν διὰ νὰ τλύνουν τοὺς
πόδας των καὶ διὰ λακτίσματος τοὺς κατευρήμανιζεν ἐκ τῆς βραχώδους
ἀκτῆς (Σκιρωνίδες πέτραι) εἰς τὴν Ήάλασσαν. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Θη-
σέως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Στ. 26. Κερκυρόνος παλαιστρα· μετὰ τὸ ἀνωτέρῳ κατόρθωμα ὁ
Θησεὺς ἐφόνευσε τὸν φοιβερὸν ληστὴν Κερκυράνα, ὁ ὄποῖς παρὰ τὴν
Ἐλευσῖνα ἡγάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ παλαίσουν πρὸς αὐτὸν καὶ ἡττω-
μένους ἐφόνευεν αὐτούς.

Στ. 26. Προκόπτας· ἄλλος διαβόητος κακοῦργος. Οὗτος διαιτώ-
μενος παρὰ τὸν Ἀττικὸν Κηφισὸν καὶ κρατῶν σφῦραν ἡγάγκαζε τοὺς
διαβάτας νὰ ἔξαπλωνωνται ἐπὶ σιδηρᾶς κλίνης καὶ, ἂν μὲν οἱ πόδες ἔξει-
χον, ἀπέκοπτε τὸ ἔξειχον μέρος αὐτῶν, ἂν δὲ ησαν βραχύτεροι, ἐτάνυε
καὶ ἔξηρθρωνεν αὐτούς. Ἡτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Προκρούστης.

82 (4). Ἐπίνικος Ἀργείω, Κείω παιδί, πύκτη Ἰσθμια.

α) **Στ. 1 - 5. ἄιξον**, προστ. τοῦ ἄισσω (ἄιττο, διάιττο) ὄρμο,
πετῶ (πρβλ. διάιττων ἀστήρ).—**σεμνοδότειρα** ἡ φέρυνσα σπουδαῖας
εἰδήσεις.—**Κέος = Κέως**.—**χαριτώνυμος** εὐγάριστος, εὐφρόσυνος.—
μάχας (-ης) θρασύχειρος εἰς ἀγώνισμα, τὸ ὄποῖον ἀπαιτεῖ στιβαρὰς
χειράς (πυργάς).—**ἄρατο**, τοῦ αἴρομαι κερδίζω, κατάγω.

Στ. 6 - 10. ἀνέμνασεν (ἀνέμνησεν) ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν μας.—
καλῶν (οὐδ. γεν. πλ.) ὥραιας ἀναμνήσεις (ἐνδόξων νικῶν).—**ὅσα**
συναπτέον εἰς τὸ ἐπεδείξαμεν.—**αὐχὴν λαμπός** (στενὸν γῆς).—**ζά-**
θεος ιερώτατος.—**Εὔξαντις** ἡ Κέως.—**έβδομήκοντα** σὺν στεφά-
νοις δι' ἔβδομήκοντα νικῶν.

Στ. 11 - 14. Μοῦσα αὐθιγενής Μοῦσα ἐγγάριος (δηλ. ἐγὸς ὁ
συμπολίτης τοῦ νικητοῦ καλῶ τὴν . . .). διότι ὁ Βακχολίδης ἦτο Κεῖος.—

γλυκεῖαν καναχάν αὐλῶν, τὸν γλυκὸν τῶν αὐλῶν ἡγον.— γεραίρω πιμῆ, ἐξυμνῶ.— ἐπινικίοις, ἐνν. ἀσμασι.— Πανθεῖδας (-δης), πατὴρ τοῦ νικητοῦ.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων ἐπιτίκων. Οἱ ἐπιτίκοι (ὑμνοι) ἡσκαν λυρικὰ ἔσματα ὑμνοῦντα τοὺς νικητὰς τῶν Πανεληνίων ἀγώνων, ἥδοντο δὲ ὑπὸ γοροῦ ἐκ νέων ἑορταζόντων τὴν νύκταν.

Στ. 1. Φήμα· προσωποποιησι εἰς τῆς φήμης, ἡ ὁποία παρουσιάζεται ως «σεμνοδύτειρα» θεὰ (ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε καὶ βωμὸς αὐτῆς).

Στ. 2. Κέον ιεράν, διότι ἐτέλει ὑπὸ τὴν προστασίν τῶν θεῶν.

Στ. 8. Εὔξαντίδα· ἡ Κέως λέγεται Εὔξαντίς, διότι ἐπώνυμος τῆς νήσου ἡτο ἡ Εὔξαντίος, υἱὸς τοῦ Κρητὸς Μίνω καὶ τῆς Κείας νύμφης Δεξιθέας.

— Πόθεν ἐλλήρθησαν αἱ ὄνομασίαι τῶν τριῶν τημάτων (στροφῶν); Πῶς ἐχορεύοτο ; Ποῖος ὁ ζαρακτήρας τῆς ποιήσεως τοῦ Βακχελίδον ;

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

‘Ο Πινδαρίς (522 - 442 π.Χ.) ἔφερε τὴν λυρικὴν ποίησιν εἰς ἔφθαστον ὕψος. Ἐγεννήθη εἰς Κυνὸς Κεφαλὰς τῆς Βοιωτίας, ὀλέγον ἔξω τῶν Θηβῶν, καὶ ἐπωνυμάσθη Θηβαῖος. Κατήγετο ἐκ τοῦ ἐπιφανεστάτου γένους τῶν Αἰγιδῶν. Ἐσπούδασεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἔγινε νεώτατος ἀκόμη γνωστὸς ως γορικὸς ποιητής. Ἐπανείθων εἰς τὰς Θήβας παρέμεινε ἐπὶ τι διάστημα ἀδρανής, διότι αἱ Θήβαι εἶχον ταχθῆ ὑπὲρ τῶν Μήδων, ἡ δὲ πανελήνηνος δόξα ἐστεφάνων τότε τῶν Σιμωνίδην, τὸν Νυμητὴν τῶν ἐλληνικῶν ἀγώνων. Ἄλλ’ ἡ ἐλληνικὴ τοῦ ψυχὴ γρήγορα τὸν ὄθησε νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν θέσιν καὶ συγκεκινημένος ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν νίκην ἐξύμνησε τὴν δόξαν τῶν Αθηγῶν καὶ τὰς θυσίας τῶν Αθηγαίων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ελλάδος. Αἱ Ἀθήναι τότε ἐτίμησαν ἐξαιρετικῶς τὸν ποιητήν, ἡ δὲ φήμη τοῦ διεδόθη πανταχοῦ. Φιλοξενεῖται ὑπὸ τῶν ἡγεμονικῶν αὐλῶν καὶ πλείστων ἐπιφανῶν οἰκιῶν τῆς Ελλάδος. Ιδιαιτέρως ἐδοξάσθη ὡς ἥριστος μουσικὸς καὶ ὑμνητὴς τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, οἱ δὲ σωζόμενοι 45 ἐπίνυκοι πρὸς τιμὴν νικητῶν ἐξ ἔλων τῶν πάλεων τῆς Ελλάδος, μαρτυροῦν τὴν πανελήνην φήμιην ἐξ ἔλων τῶν πάλεων τῆς Ελλάδος, μαρτυροῦν τὴν πανελήνην φήμιην λεις τῆς Ελλάδος εἰς αὐτὸν ἀνέθετον τὴν σύνθεσιν ὑμνῶν καὶ παιάνων

πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Ἀλλὰ καὶ ποικίλα ἄλλα εἰδη ποιημάτων συνέθεσε. "Οὐλα τὰ ποιητικά του δημιουργήματα συνεκεντρώθησαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων θυμακαστῶν του εἰς 17 βιβλία. Ἐκ τούτων ἐσώθησαν μόνον τέσσαρα, τὰ περιέχοντα τοὺς ἐπινίκους. Ἀπὸ τὰς ἄλλας μόνον ἀποσμάτων ἔχομεν τῶν διαφόρων ποιητικῶν εἰδῶν, οἷανά ὅμως γὰρ ἐπισφραγίσουν τὴν δόξαν του.

83. (1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος).

α) Στ. 1 - 6. θεόδματος (θεὸς-δέμω = κτίζω) θεόκτιστος (ἡ γῆσος Δῆλος).— λιπαροπλόκαμος ἡ ἔχουσα λαμπροὺς πλοκάμους (ἀραιοπλέξουδη).— ἴμαροέστατον ποιητότατον (ἐκ τούτου ἡ δοτ. παίδεσσι).— ἔρνος βλαστάρι.— ἀκίνητος ἀσειστος, στερεός.— τέρας θυμα.— ἀν = ἥν.— κικλήσκοισιν (αἰολ. θαμιστ. τύπος) = καλοῦσιν.— τηλέφραντος (τῆλε - φραίνομαι) ὁ μακρόθεν φαίνουμενος.— κυάνεα χθῶν θάλασσα.

Στ. 7 - 14. τὸ πάροιθε πρότερον.— ἥν φορητὰ ἐφέρετο, ἔπλεεν (ἀνὰ τὴν θάλασσαν).— ριπαῖσιν, ποιητ. αἴτιον (ριπή = ὄρμή).— ἀ Κοιογενῆς ἡ κόρη τοῦ Κοίου (ἡ Λητώ).— αἱ ὁδῖνες οἱ πόνοι (τοῦ τοκετοῦ).— ἀγχίτοκος ἐτοιμάγενος.— θυίω (θύω) μαίνομαι, ὑποφέρω (= ὅταν ὑποφέρουσα ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ ἐπικειμένου τοκετοῦ).— ἐπέβαντιν ἐπάτησεν ἐπ' αὐτῆς (τῆς Δήλου).— δὴ τότε τότε πλέων.— ὁρθαὶ... κίονες κατακόρυφοι κίονες.— ἀπώρουσαν ἔξεπετάγθησαν (τοῦ ἀπορούντος ἀναπτηδῶ).— πρέμνον ρίζαι, πυθμὴν τῆς θαλάσσης (: πρέμνων χθονίων ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς θαλάσσης).— ἀν δὲ σχέθον (= ἀνέσχεθον δὲ) καὶ ἐκράτησαν ἐπάνω τους.— πέτραν τὴν βραχώδη γῆσον.— ἀδαμαντοπέδιλοι (κίονες) ἔχοντες ἀδαμαντίνην (στερεάν) βάσιν.— τεκοῖς' = τεκοῦσα.— ἐπόψατο (ποιητ. ἀρ. τοῦ ἐφορῶ) ηὔπυγησε νὰ ἰδῃ.— ἡ γέννα τὰ τέκνα.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο ἦτο προσόδιον, ἦτοι ἄσμα ἀδόμενον μὲ συνοδείαν αὐλοῦ ὑπὸ γοροῦ προτεργομένου εἰς ναὸν ἡ βωμόν. Τὸ παρὸν προσόδιον συνέθεσεν ὁ Πίνδαρος κατὰ παραγγείαν τῶν Κείων, ἀδεται δὲ ὑπὸ γοροῦ Κείων προτεργομένων εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Στ. 2. ἔρνος (βλαστὸς) λέγεται ἡ Δῆλος ὡς βλαστήσασα ἐκ τῆς θαλάσσης.— παίδεσσι Λατοῦς, βλ. Θεόγνιδος « Εἰς Ἀπόλλωνα » (σελ. 98).

Στ. 7. Ήν τὸ πάροιθε φορητά· ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ Δῆκλος ἦτο πλωτή,
ἀλλὰ κατέστη ἀκίνητος, ἀφ' ὅτου ἡ Λητώ ἐγένησεν ἐκεῖ τὰ δίδυμα
τέκνα τῆς· διὰ τοῦτο καὶ ἐν στ. 3 διομάζει αὐτὴν ἀκίνητον τέρας (ἀκλό-
νητον θαῦμα).

Στ. 9. Κοιογενής. ἡ Λητώ ἦτο θυγάτηρ τοῦ Τιτάνος Κοίου καὶ
τῆς Φοίβης.

— Προσέξατε τὰς μεταφορὰς, τὰ κοσμητικὰ ἐπί-
οετα, τὰ ποιητικὰ σύνθετα (διὰ τὰ τελενταῖα βλ. «Σαλα-
μῆρα», εἰς σημειώσεις, σελ. 89 στ. 6).

84 (2). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου.

α) Στ. 1 - 5. Ἰδετε, ἐπιβλέψατε (λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς ὁ Ηίνδαρος
παρερχόμενος ἐπὶ τὴν δργήστραν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ χοροῦ). — ἐν = εἰς
πρός. — ἐπὶ... πέμπετε καταπέμψατε ἐπὶ χώτόν. — κλυτάν χάριν τὴν
θείαν χάριν σας. — πολύβατος πολυπάτητος, πολυσύγχαστος. — οἱ τε
= οἱ. — ὀμφαλὸς κέντρον τῆς πόλεως. — θυόεις εὐώδης, μοσχοβολι-
σμένος (ἀπὸ τὰ θυμιάματα). — οἰχνέω συγχάζω, ἐπισκέπτομαι συγχά-
(ἔξ οὗ θέμ. καὶ τὸ οἰχομαι). — πανδαίδαλος κατάτεχνος, κατασκευασμέ-
νος μὲ τέχνην (ἐκ τοῦ ὄνόματος τοῦ Δαιδάλου ὡς συμβολίζοντος τὴν
ἐπιτηδεύστηκα εἰς τὴν κατασκευὴν τεχνιῶν ἔργων).

Στ. 6 - 12. Ιόδετος πεπλεγμένος ἀπὸ ἵκα («μενεξεδυπλεγμένος»
κατὰ Βουτιερίδην). — λάχετε δεγχῆτε. — ἔαριδρεπτος ὁ κατὰ τὸ ἔκρ
δρεπόμενος («ἄνοιξιάτικος» Βουτ.). — λοιβά σπονδή, προσφορὰ (πρὸς
τοὺς θεούς). — Διόθεν κατ' ἐντολὴν τοῦ Διός. — ἀγλαΐα λαμπρότητος :
σύν ἀγλαΐᾳ... ἀοιδᾶν = μὲ τὴν λαμπρότητα τῶν φῶν (μὲ τὰ χαρού-
μενα τραγούδια μου). — πορευθέντ(α), ὑποκ. μέ. — κισσοδέτας (ὁ
Διόνυσος) κισσοστεφανωμένος (ἡ σειρά : Ἰδετέ με πορευθέντα σύν
Διόνυσος) κισσοστεφανωμένος (ἡ σειρά : Ίδετέ με πορευθέντα σύν
Διόνυσος) κισσοδέταν θεόν). — Βρόμιος, Ἐριβόας. τὰ
ἀγλαΐᾳ ἀοιδᾶν ἐπὶ κισσοδέταν θεόν). — Βρόμιος, Ἐριβόας. τὰ
πολλάκις ἐκδηλοῦσται θορυβωδῶς: βρόμιος = θορυβώδης, ἐκ τοῦ βρόμος =
κρότος, πάταγος: ἐριβόας = ὁ ἴσχυρῶς βοῶν, ἐκ τοῦ ἐριβοάω — μελ-
γόμεν (κυρίως τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ πορευθέντα) = διὰ νὺν ψόλω. —
πέμπεν (κυρίως τελ. πάταγος πατέρων, τοῦ Διός, γυναικῶν Καδμεϊῶν
γόνος νύός. — οὐπάτων πατέρων, τοῦ Διός, γυναικῶν Καδμεϊῶν
(= Θηριβατῶν), τῆς Σεμέλης (οἱ πληθ. μεγαλοπρεπείας).

Στ. 13 - 18. ἐναργής ὄλοφάνερος.—σάματα σημεῖα, προμηνύματα.—τέλεα αἱ τελεταί, αἱ (ἐκριναὶ Διονυσιακαὶ) ἑορταί.—οὐ λανθάνει, ἐνν. ἡμᾶς, τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἑορτάζοντας· ἡ σειρά: ἐναργέα σάματα· τελέων οὐ λανθάνει ἡμᾶς = τὰ ὄλοφάνερα προμηνύματα τῶν ἐκρινῶν ἑορτῶν τοῦ Διονύσου δὲν μᾶς ξεφεύγουν (διότι βλέπουμεν τὴν ἐκρινὴν ὅψιν τῆς φύσεως).—φοινικοέανος κοκκινόπεπλος (ἐκ τοῦ φοινικὸς κόκκινος καὶ ἔανδος = πέπλος), ἐπίθ. τῶν Ὡρῶν.—οἰχθέντος = ἀνοιγθέντος.—ἐπάγγησιν ἐπιφέρωσιν, (αὗται, αἱ Ὡραι), ἡ σειρά: δόποτε οἰχθέντος θαλάμου φοινικοέανων Ὡρῶν ἐπάγγησιν εὔοδμον ἔαρ.—νεκτάρεος, θεῖος, εὐώδης (ἐκ τοῦ νέκταρος ποτὸν τῶν θεῶν).—βάλλεται ρίπτονται, ἐκσφενδονίζονται.—ἄμβροτος ἀλιάνατος· ἐπ' ἀμβρόταν χθόα ἐπὶ τῆς ἀλιανάτου (τῆς ἀγηράστου) γῆς.—έρατὸς ποιητὸς, εὐγάριστος.—φόβη φύλλωμα, ἀνθοδέσμῳ.—κόμαισι μείγνυται περιπλέκονται μὲ τὴν κόμην, στεφανώνουν τὴν κεφαλήν.—ἀχεῖτε (= ἡχεῖτε), ὑμεῖτε.—δύμφαλι μελέων μελιφοράκαι φωναί, ἄσματα τοῦ χοροῦ· (κυρίως δύμφη = φωνὴ τοῦ μαντείου).—σύν αὐλοῖς μὲ συνοδέειν αὐλῶν.—Σεμέλαν, τὴν μητέρα τοῦ Διονύσου.—ἔλικάμπυξ ἡ φέρουσα στρογγύλον διάδημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

β) Τὸν παρόντα διθύραμβον συνέθεσεν ὁ Πίνδαρος ἶσως ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν «μεγάλων Διονυσίων», διεσώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Διονύσου Ἀλικαρνασσέως, ὁ ὄποιος περιέλαβε τοῦτον εἰς τὸ ἕργον τοῦ «Ἡρὶ συνθέσεως ὀνομάτων».—Ἡρὶ τοῦ Διθύραμβου βλέπε εἰς σελ. 137.

Στ. 1. ἵδετ' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι· ὁ Πίνδαρος ἀργίζει τὸ ἄσμά του ἐπικαλούμενος τὴν χάριν τῶν Ὀλυμπίων, ἐνῷ μετὰ τοῦ χοροῦ παρέργεται ἐπὶ τὴν ὀργήστραν.

Στ. 3. δύμφαλὸς τοῦ ἄστεως ἥτο ή ἀγορὰ (τὸ κέντρον τῆς πόλεως), δῆποι καὶ ὁ βωμὸς τῶν 12 θεῶν, ὁ ἰδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου. Ὄνομάζει αὐτὸν πολύβατον διότι ἐκεῖ συνήρχοντα τὰ πλήθη τῶν Αθηναίων.

Στ. 5. πανδαίδαλος (κατάτεγγος), διότι ἡ ἀγορὰ ἥτο κεκοσμημένη μὲ διάφορα ἔργα τέχνης, ἀγάλματα κτλ. Διὸς τοῦτο καὶ εὐκλεής (συγκεντρώνουσα καὶ ἐπιδεικνύουσα τὴν δόξαν τοῦ ἄστεως).—κισσοδέταν Θεόν· ὁ Διόνυσος παρίστατο κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ὡς κισσοστεφάνωτος· ὁ κισσὸς καὶ ἡ ἄμπελος ἥσαν ἴερὰ φυτὰ τοῦ Διονύσου.

Στ. 11. γόνον κτλ. Ὁ Διόνυσος ἥτο οὐδὲ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέ-

καὶ. Ὁ Ζεὺς διομάζεται ὅπατος πατήρ (κατὰ τὸν "Ομηρον εἶναι « ὁ ὅπατος κρείόντων » καὶ « πατήρ ἀρδῶν τε θεῶν τε »). Ἡ Σεμέλη ἦτο κόρη τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἀρμονίας.

Στ. 14. Αἱ Ήραι (προσωποποιοῦσα τὰς ἐναἷλαγὰς τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους) κατὰ τὴν μυθολ. παράδοσιν ἡσαν κεκλεισμέναι ἐντὸς τοῦ οὐρανίου θαλάμου των αἱ Ήραι τούτου ἥνοιγαν κατὰ τὴν ἔναρξιν ἔκστης ἐποκῆς, αἱ δὲ Ήραι ἔζηρχοντα συνοδεύουσαι τὴν νέαν ἐποκήν τοῦ ἔτους καὶ ἐγκαθιστῶσαι αὐτὴν ἐπὶ τῆς φύσεως. Κατὰ τὴν ἀνοιξιν αἱ Ήραι εἶναι κοκκινόπεπλοι συμβολίζουσαι τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τῆς γῆς κακούπτομένης ἀπὸ πλεῖστα κοκκινόγρωμα ἄγνη.—Τὸ ποίημα εἶναι κατάμεστον ἀπὸ μεταφοράς, περιφράσεις, ἀντονομασίας, κοσμητικὰ ἐπίθετα, ποιητικὰ σύνθετα, εἰκόνας.

—Νὰ εὑδεθοῦ, ν' ἀραλυθοῦ καὶ ν' ἀξιολογηθοῦ, Προσέξατε τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἔφους καὶ τὸν δρόπον, διὰ τοῦ δποίου ἐκφράζεται ἡ ἐνθουσιαστικὴ διάθεσις τοῦ ποιητοῦ.

85 (3) Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τῶν Ἀθηνῶν. (Απόσπασμα)

α) λιπαρὸς περίλαμπρος.—Ιοστέφανος ἐστεφχνωμένος μὲν ἵα.—δοίδιμος πολυύμνητος (ἐκ τοῦ ἀοιδή) .—δαιμόνιος θεῖος, θεσπέσιος (δαιμῶν = θεός, θεῖον πνεῦμα).—ὅθι ὅπου.—ἐβάλοντο ἡθεμελίωσαν, ζστερέωσαν.—φαεινὸς φωτεινός, ἀκτινοβόλος.—κρηπὶς βάσις, θεμέλιον

β) Μολονότι ἡ πατρὶς τοῦ ποιητοῦ « ἐμήδισεν », ὁ Πινδαρὸς δὲν ἔμεινεν ἀσυγκίνητος ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Περσῶν. Τομεῖτοι ποιὸν ἐν διθύραμβῳ τὴν συμβολὴν τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν νίκην τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκφράζει τὴν ἀγάπην του πρὸς τὰς Ἀθήνας.

Στ. 2. Ἑλλάδος ἔρεισμα διατί;

Στ. 3. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον λείπει μέγα τυῆμα, εἰς τὸ δποῖον ἐ Πινδ. ἔζηγει διατὶ διομάζει τὰς Ἀθήνας « Ἑλλάδος ἔρεισμα ».

86 (4). Παιὰν ἐπὶ τῇ ἐκλείψει τοῦ ἡλίου.

α) **Στ. 1 - 6.** πολύσκοπος ὁ πολλὰ ἔξετάζων, ὁ ἐπιβλέπων τὰ πάντα.—μήσεαι, μέλ. τοῦ μήδομαι σχεδιάζω, μηχανεύομαι.—μᾶτερ

δύματων τροφὴ τῆς ὄράσεως, παγὴ τοῦ φωτὸς (« σὺ τῶν ματιῶν ἡ μάνα » κατὰ Μενάρδον).— ἐν ἀμέρᾳ κατὰ τὴν ἡμέραν, ἐνῷ εἶναι ἡμέρα.— **κλέπτομαι** ἔξαρανίζομαι, σβήνω.— **ἔθηκας** ἔκαμες.— **ἀμάχανος** ἀνίσχυρος.— **ἰσχὺς** ἡ σωματικὴ δύναμις.— **σοφίας** ὁδός. (περὶ φρασίς) σοφία, νοῦς.— **ἐπίσκοπος** σκοτεινός.— **ἐπίσκοπον** ἀτραπὸν σκοτεινὸν μυνοπάτι (πρὸς τὸ δρόμον δηλ. ἐτράπη ὁ ἥλιος ἐκφυγῶν ἀπὸ τὴν κανονικὸν φωτεινὸν δρόμον του).— **ἔσσυμένα**, μηγ. πρκμ. τοῦ σεύομαι κινοῦμαι ταχέως, ἐκτρέπομαι.— **ἔλαύνω** (μπττ.) φέρω.— **νεώτερον** εἰς παρομοίας ἐκφράσεις σημαίνει : κακόν.— **πάρος** προηγουμένως ἡ **πάρος**, β' ὅρ. συγκρ. πρὸς τὸ **νεώτερον** (: προηγηγέεις κανένα κακόν, τὸ δρόμον ὑπῆρχε προηγουμένως ;).

Στ. 7 - 10. **Πρὸς Διός** δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ.— **ἴπποσόά** (θηλ. τοῦ ιπποσόας) ἡ δίδουσα δρόμον εἰς τοὺς ἵππους (ἐκ τοῦ ἵππος καὶ σεύω = κινῶ).— **θοός** ὁ ταχύπους: θοάς, θηλ. αἰτ. πληθ. εἰς τὸ ἵππους ἐκ τοῦ ιπποσόα (: ἡ σύρουσα ταχύποδας ἵππους).— **ἀπήμων** ἄλυπος (ἀ-πημα).— **ὅλβος** εὐτυχία (εἰς ὅλβον, δηλοῦ ἀποτέλεσμα: ὅστε νὰ ἐπέλθῃ εὐτυχία, πρὸς εὐτυχίαν).— **τράποιο** (δηλοῦ εὐγένη) εἴθε νὰ τραπῆς, νὰ ἀκολουθήσῃς πλέον τὴν κανονικὴν τροχιάν σου (ὅστε νὰ φέρης εἰς τὰς Θήβας κάποιαν καλὴν εὐτυχίαν).— **πάγκοινον** παγκόσμιον.— **τέρας** θαῦμα.

Στ. 11 - 12. **ἥρ(α)** ἀρχε.— **ἀτασθαλία** ἀμαρτία.— **κοτεσσαμένα**, τοῦ **κοτέω** ὀργίζομαι, μνησικακῶ.— **πάμπαν** καλὸς διλοκληρίαν.— **ἔξαιρέω** ἔξαρανίζω.— **αἰών** ἡ ζωή, ὁ κόσμος.— **ἄγνον** ἀμέλυντον.— **σᾶμα** προμήνυμα.— **καρποῦ** φθίσις σιτοδεία, λιμός.— **νιφετός** γιῶν πίπτουσα, γιών.— **σθένος** νιφετοῦ δυνατὸς γιόνι, ἀφθονα γιόνια.— **ὑπέρφατος** ὀγκώτερος περιγραφῆς, πρωτοφανῆς.— **οὐλόμενος** κατηραμένος.— **κενέωσις** κένωσις, ἀδειασμα: πόντου κενέωσις κατακλυσμὸς τῆς θαλάσσης.— **ὅρ(α)** ἵσως.— **ἀμ** πέδον ἀνὰ τὴν ἐπιτάνειαν τῆς γῆς.— **παγετός** χθονὸς ψυξὶς τῆς γῆς.— **νότιος** ὑγρός, βροχερός.— **ζάκοτος** λίαν ὠργισμένος, λυσσώδης (ἐκ τοῦ ἐπιτατ. ζα καὶ κοτέω).— **(θέρος)** ρέον ἔχον βροχάς.— **κατακλύσαισα** (δωρ.) ἀφοῦ πνίξης μὲ κατακλυσμόν.— **θήσεις** θά κάμης, θὰ δημιουργήσῃς.— **οὐδὲν** ὅ, τι οὐδόλως δι' ὅ, τι (: οὐδόλως θρηγῷ διὰ ὅ, τι θὰ πάθω μαζὶ μὲ δλους).

β) ὁ παρὸν παιάν (βλ. σελ. 135 περὶ παιᾶνος), ἐψάλη πρὸς τὸν Ἀπόλληνα ἐπὶ τῇ σκεδὸν ὀλικῇ ἐκλείψει τοῦ ἥλιου, ἡ ὁποία συνέβη τὴν 30

Απριλίου 463 π.Χ., όραν 2 μ.μ. Ή ἔκλειψις τοῦ ἡλίου ἐθεωρεῖτο κακὸς οἰωνὸς προκαλῶν πανικόν. Οἱ Πύνδαροι ἐκφράζει τοὺς φόβους του μὲ τοὺς στίχους του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν μουσικὴν καὶ μὲ τὰ κινήματα τοῦ χοροῦ, δὲ δόποις στρέφεται πρὸς τὸν ἡλιον καὶ φάλλει.

Στ. 1. Ακτὶς ἀελίου (κατὰ συνεκδοχὴν) ἀντί : ἀκτινοβόλεις ἥλιες (Ο Σοφοκλῆς εἰς τὴν «Αντιγόνην» στ.100 ἔχει τὴν ἴδιαν φράσιν. Καὶ ὁ Χορτάτζης εἰς τὴν «Ἐρωφίλην» λέγει : « Ἀκτία τ' οὐρανοῦ χαριτωμένη »).

Στ. 7. ἵπποσσά θοάς. ἐφυπτάζοντο, ὅτι ὁ ἡλιος ἐπέβανε τεθρίππους δρματος.

Στ. 19 - 20. ἡ γαῖαν κατακλύσαισα κτλ. ὅπως ἔγινεν ἐπὶ Δευκαλίωνος, ὅτε διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐξηφανίσθη τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ἐδημιουργήθη νέον διὰ λίθων, τοὺς δόποιους ἔρριπτον ὅπισθέν των οἱ διασωθέντες Δευκαλίων καὶ Ηὔρρρα.

— Τί ἐκφράζουν αἱ συνεχεῖς ἐρωτήσεις τῶν στίχων 1 - 5 καὶ 11 - 20; Ποῖον νόμημα ἐγκλείει ὁ τελενταῖος στίχος; Ποῖα τὰ αἰσθητικὰ στοιχεῖα τοῦ ποιήματος;

87 (5). **Ἐπίνικος εἰς Ὀλυμπιονίκην.**

Ἄσωπίχῳ ὑρχομενιῷ παιδὶ σταδιεῖ (476 π.Χ.).

Ἐπίνικος (βλ. σελ. 139). διὰ τοῦ δόποιου ὑμεῖται ὁ νέος (ὁ παῖς Ἀσώπιος, ὁ υἱὸς τοῦ Κλεοδάμου ἐξ Ὁρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας, νικήσας τὸν ἀγῶνα τοῦ σταδίου (σταδιεύς, σταδιοδόρμος). Στάδιον ἦτο ὁ ἀπλοῦς δρόμος ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας μέχρι τοῦ τέρματος τοῦ σταδίου, 192 μ.

α) Στ. 1 - 10. Καφισίων, τοῦ Κηφισοῦ τῆς Βοιωτίας.—**λαχοῖσαι**

(λαχοῦσαι), μὲ γεν. : διὰ καλήρου λαβοῦσται.—**ταί τε** καὶ αἱ δόποιαι.

—**ναίώ κατοικῶ.**—**καλλίπωλος** ἡ τρέφουσα ὄραίους ἵππους, εἴπιπ-

—**ποιεῖ** ἔδρα γάρων.—**λιπαρὸς** περίλαμπρος (ἐδῶ: πλούσιος).—ἡ γεν. εἰς

ποιεῖ.—**παλαιός** παλαιός.—**Μινυᾶν** γεν. πλ. (Μινύαι οἱ παλαιοὶ κάτοι-

γονοίς παλαιοίς, ἀρχαῖος).—**ἐπίσκοποι** προστάτεις.—**κλῦτ(ε)** εἰσακού-

χοι τοῦ Ὁρχομενοῦ).—**ἄνεται**, γ' ἐν. παθ. τοῦ ἄνω (καὶ ἄνυμι καὶ ἄνυτω) φέρω εἰς

σατε.—**ἄνεται**, γ' ἐν. παθ. τοῦ ἄνω (καὶ ἄνυμι καὶ ἄνυτω) φέρω εἰς

πέρας, κατορθώνω (: πάντα ἄνεται ὅλα κατορθώνονται).—**βροτοῖς**,

ποιητ. αἴτιον.—**εἰ σοφὸς** κτλ., ἐπεξήγησις εἰς τὸ τεργά καὶ γλυ-

κέα (δηλ. ἐὰν κανεὶς θὰ γίνη σοφὸς κτλ.). — **ἀγλαός**, ἐδῶ: ἔνδοξος (τὸ νόημα : μὲ τὴν βοήθειάν σας λαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι ὅτα τὰ τερπνὰ καὶ γλυκέα χαρίσματα, ὥπως εἶναι ἡ σοφία, τὸ κάλλος, ἡ δόξα).

Στ. 11 - 17. σεμνᾶν, γεν. πληθ.—**ἄτερ** (μὲ γεν.) ἀνευ.—**κοιρανέω** (ἐκ τοῦ κοιρανος = ἔρχων), κυβερνῶ, διακοσμῶ κοιρανέοντι, γ' πληθ.). — **δαις** (γεν. δαιτός) γεῦμα, συμπόσιον.—**ταμίας** οἰκονόμος ὁ διευθύνων καὶ ἐπιμελούμενος (**ταμιαί**, κτγρμ. = αἱ Χάριτες φροντίζουν δι' ὅλα). — **θέμεναι** (μηχ. ἐπιθ.) αἱ ὄποιαι ἔθεσαν, ἔστησαν.—**θρόνους** (ἀντικ. τοῦ θέμεναι) τοὺς θρόνους των.—**αιέναος** αἰώνιος.—**σέβοντι** (= σέβουσι) σέβονται.—**τιμᾶ** ἔξουσία.

Στ. 19 - 35. πότνια σεραστή.—**φιλησίμολπος** ἡ ἀγαπῶσα τὴν γορφοδίκην.—**ἐπακοέω** ἐπακούω, εἰσακούω (ἐπακοοῖτε, εὐκτ. εὐχετική). — **έρασίμολπος**, συνώνυμον τοῦ φιλησίμολπος.—**Ξιδοῖσα** (ίδουσα) χάριν τοῦ μέτρου αναφέρεται πρὸς τὴν τελευταίαν, ἀντὶ ίδουσαι : ἐπὶ τῇ θέᾳ... — **κῶμος** ἐπινίκιος πομπή.—**ἐπ'** εὔμενεῖ τύχα διὰ τὸ εὐτυχὲς γεγονός.—**κοῦφα** βιβῶντα βαίνοντα μὲ ἐλαφρὰ βήματα (βιβάω καὶ βίβημι = βαίνω).—**(ἐν) Λυδῷ** τρόπῳ μὲ λυδικὴν ἀρμονίαν.—**ἐν μελέταις τ'** καὶ μὲ ἐπιμελημένους στίχους.—**ἀείδων** ὑμῶν, ἵνα ὑμήσω.—**ἔμοιλον** ἥλιον (α' πρόσ. διέτι δώμιλει διὰ τοῦ χοροῦ)· τὸ **ἔμοιλον** ἀρό. β' τοῦ βλάσκω ἔρχομαι, πηγαίνω.—**οὕνεκα** ἐπειδή.—**Ολυμπιόνικος**, κτγρμ. (εἶναι Ολυμπιονίκης).—**ά Μινύεια** (πόλις), δηλ. ὁ Ὀρχομενός.—**σεῦ ἔκατι** ἐξ αἰτίας σου (μὲ τὴν βοήθειαν ὑμῶν τῶν Χαρίτων).—**μελαντειχῆς** ὁ ἔχων μαύρους τοίχους, ὁ σκοτεινός.—**Ἔαχοι** (Ἄχοι, Ἡχοῖ), κλητ.: σὺ ὃ ' Ήχώ.—**πατρί**, εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ Λασωπίου (δηλ. εἰς τὸν Κλεόδαμον).—**κλυτὸς** ἔνδοξος περίφημος.—**φέροισα** (φέρουσα) ἵνα φέρῃς.—**δρφα...** εἴπης, ἐπεξήγησις εἰς τὸ ἀγγελίαν.—**υίδν**, προληπτ. ἀντί: δοτὶ Φοι υἱός...—**νέαν χαίταν** τὴν νεανικήν του κόμην.—**παρ'** εύδοξοις κόλποις **Πίσης**, εἰς τὴν ἔνδοξον κούλάδα τῆς Πίσης (ὑπὸ τὸ Κρόνιον ὅρος, ὅπου ἐτελέσθησαν οἱ ἀγῶνες).—**πτεροῖσι** κυδίμων ἀέθλων (οὐδ.) μὲ τὰ πτερὰ τῶν ἐνδόξων ἐπάλιων, δηλ. μὲ τὰς ταινίας τὰς κρεμαμένας ἔκατέρωθιν τῶν ἐνδόξων ἐξ ἐλαίας στεφάνων (**κύδιμος** = ἔνδοξος).

β) 'Ο ὑμνος ἀπευθύνεται πρὸς τὰς τρεῖς Χάρτας, Ἀγλαταν, Εὐφροσύνην καὶ Θάλειαν, αἱ ὄποιαι ἦσαν τεκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρυνόμης.

Αἱ Χάριτες ἡσαν ἥλιαικαι θεότητες, ἔξωραίζουσαι τὴν φύσιν, φαιδρού-
νουσαι τὰ ἔμψυχα ὄντα καὶ ἐπιδαψιλέουσαι πλούσια δῶρα εἰς τὸν ἄν-
θρωπον (σοφίαν, κάλλος, δόξαν κ.τ.λ.).

Στ. 1. Καφισίων ὑδάτων· ὁ παλαιὸς Ὀργομενὸς ἔκειτο πληγ-
σίον τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισοῦ.

Στ. 2. καλλίπωλος· διότι ἐφημίζετο διὰ τοὺς ἵππους, τοὺς ὅποίους
ἔτρεφε.

Στ. 5. Εἰς Ὀργομενὸν κατέκουν παλαιότερον οἱ **Μινύαι**· οὗτοι
κατῆλθον ἐκ Θεσσαλίας ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Μινύαν καὶ ἔδρυσαν τὸ
κράτος τῶν Μινύδων μὲ πρωτεύουσαν τὸν Ὀργομενόν, προώδευσαν δὲ
καὶ ἐπλούτησαν διὰ τοῦ ἐμπορίου.

Στ. 25. Λυδῷ τρόπῳ· ἡ ἀρχαῖα Ἑλληνικὴ μουσικὴ εἶχεν ἔξι ἀρμο-
νίας: δωρικήν, φρυγικήν, λυδικήν, αἰολικήν, ἴωνικήν
καὶ μιξιολικήν· ἐκ τοιτῶν ἡ λυδική ἦτο ἀπαλωτέρα καὶ γλυκυ-
τέρα τῶν ἄλλων, διὰ τοῦτο ἡρμοζε περισσότερον εἰς ὕμνον τῶν Χαρίτων.

Στ. 30. Ἡχώ· οἱ ἀρχαῖοι "Ἐλληνες προσωποιήσαντες
καὶ τὴν ἡγεμόνη περὶ αὐτῆς πολλοὺς μάθους. Κατὰ τὸν ἐπικρατέστερον
ἡ Ἡχὼ ἦτο ὀραιοτάτη Νύμφη γαλούχηθεῖσα καὶ ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τῶν
ἄλλων νυμφῶν, ἐκπαιδευθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν Μουσῶν εἰς τὴν τέχνην τοῦ
ἄσματος, τοῦ αὐλοῦ καὶ τῆς σύριγγος. Ἐπειδὴ ὅμως περιεφρονήθη ὑπὸ^{τοῦ}
Ναρκίσσου, καταφεύγει εἰς τὰ βαθότα τῶν μονήρων ἄντρων, διὰ ν' ἀπο-
κρύψῃ τὴν ἐντροπήν της, ἔνθα ἡ λύπη καὶ ἡ δργὴ τὴν καταβάλλουν: τὸ
σῶμά της τίκεται, τὸ αἷμα της ἐξατμίζεται· μόνον ἡ φωνὴ καὶ τὰ δοτά
της ἀπομένουν. Καὶ ἡ μὲν φωνὴ διετηρήθη· τὰ δοτά της ὅμως ἔλαβον
μορφὴν βράχου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν τὴν βλέπουν πλέον ἐπὶ^{τῶν}
δρέων ἀλλ' ἀπὸ τὰ βαθέα σπήλαια, ἔνθα κρύπτεται, ἀπαντᾶ ἀκόμη
πρὸς τοὺς καλοῦντας αὐτὴν (Ovid. Metam. III, 342). Ἡ Ἡχὼ ἔχει
τὴν δύναμιν νὰ διαβιβάσῃ — ὅπως καὶ ἡ Φήμη — μακρινὰς ἀγγελίας· ὁ
ἀντίλαλος τῆς ἐπινικίου ἔօρτης δύναται, κατὰ τὸν ποιητήν, νὰ φθάσῃ
καὶ μέχρι τοῦ "Ἄδου, διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ τὸ ἄγ-
γελμα τῆς νίκης τοῦ νιοῦ του.

— Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Πινδάρου; Ὁμοιότητες
καὶ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν διαδαχθέντων εἰδῶν τῆς χοροῦκῆς ποιήσεως
(προσόδιον, διθύρωμαβος, παιάν, ἐπίνικος).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

	Σελ.
1. Ο γραπτὸς λόγος εἰς τὴν ἀρχαίν· Ἑλλάδα	5
2. Η ἀνάπτυξις τῆς λυρικῆς ποιήσεως	6
3. Εἴδη τῆς λυρικῆς ποιήσεως	7
4. Α'. Ἐλεγειακὴ ποίησις	7
5. Β'. Ιαμβικὴ ποίησις	8
6. Γ'. Μελικὴ ποίησις	9
7. Δ'. Χορικὴ ποίησις	9
8. Διαλεκτικὴ διαφοραῖ	10

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

	Σελ.		Σελ.
ΚΑΛΛΙΝΟΣ	Κείμ. Σημ.	Κείμ. Σημ.	
1. Πολεμικὸν σάλπισμα	15	77	
ΤΤΡΑΙΟΣ			
2 (1). Ὑποθήκη	16	80	
3 (2). Ὑποθήκη	17	82	
4 (3). Ἐμβατήριον	19	84	
ΑΡΧΙΔΟΧΟΣ			
- 5 (1). Η ἀπολεσθεῖσα ἀσπὶς	19	85	
6 (2). Δὲν ὁφελοῦν σι θρῆνοι	20	85	
ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ			
7 (1). Η νεότης	20	86	
8 (2). Τὸ γῆρας	21	87	
ΣΟΛΩΝ			
9 (1). Σαλαμίς	22	88	
10 (2). Ὑποθῆκαι εἰς Ἀθηναῖον	22	90	
ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ			
11 (3). Ὑποθῆκαι εἰς ἑαυτὸν	24	92	
ΘΕΟΓΝΙΣ			
12. Συμπόσιον	25	94	
13 (1). Εἰς Ἀπόλλωνα	27	98	
14 (2). Ὑποθῆκαι εἰς Κύρον:			
Οὐδὲν φύλτερον πάτρης	27	98	
15 (3). Ἡν δὲ κακοῖσι συμμίσγει	28	99	
16 (4). Ο διπρόσωπος φίλος	28	99	
17 (5). Εἶλυκρίνεις	28	100	
18 (6). Σπάνιος ὁ πιστὸς φί-			
λος	29	100	
19 (7). Η πενία	29	101	
20 (8). Η ἐλπὶς	29	101	
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)			
2	30	102	

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Σελ.	Κειμ. Σημ.	Σελ.	Κειμ. Σημ.
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ			
22(1). Εἰς τοὺς Μαραθωνομάχους Ἀθηναίους . . .	32 103	34(4). Εἰς ἀπολέσαντα χρυσὸν καὶ εὑρόντα βρόγον. . .	35 106
23(2). Εἰς Θερμοπύλας . . .	32 103	ΘΟΥΓΓΤΔΙΔΗΣ	
24(3). Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις	32 104	35. Εἰς Εὐριπίδην	35 107
25(4). Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου	33 104	ΑΝΑΚΡΕΩΝ	
26(5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους.	33 104	36. Ἡ μυκωμένη βοῦς	36 107
27(6). Εἰς πεσόντας ἥρωας. . .	33 105	ΦΙΛΙΠΠΟΣ	
28(7). Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μαχιῶν πεσόντας ἥρωας	33 105	37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Οὐλύμπιον Δία	36 107
29(8). Σκωπικὸν εἰς Τιμοκρέοντα Ρόδιον	34 105	ΠΑΛΛΑΔΑΣ	
30(9). Εὐτράπελον ἀφίέρωμα.	34 105	38. Συμβουλὴ πρὸς ὑπομονὴν	36 108
ΠΛΑΤΩΝ		ΑΔΕΣΗΠΟΤΑ	
31(1). Εἰς τοὺς μαχρᾶν τῆς πατρίδος κατοικοῦντας Ἐρετριεῖς	34 106	39. Εἰς νεαρὰν παρθένον	37 108
32(2). Εἰς φίλον του οὐρανοδίφην μετὰ θάνατον. .	35 106	40. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολύτεκνον Καλλικράτειαν .	37 108
33(3). Εἰς Σαπφό	35 106	41. Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν. .	37 108

B' ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Σελ.	Κειμ. Σημ.	Σελ.	Κειμ. Σημ.
ΑΡΧΙΔΟΧΟΣ			
a'. τρίμετρα			
44(1). Περιγραφὴ τῆς Θάσου	41 110	47(4). Ἐκ Θεῶν τὰ πάντα . .	42 111
45(2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγκόσμια	41 110	48(5). Θάρρος εἰς τὰς δοκιμασίας	42 111
b'. τετράμετρα		49(6). Τὰ πάντα πιθωνὰ . .	42 112
46(3). Ἡ Μεγάλωνχία. . . .	41 111	ΣΟΛΩΝ	
		a'. τρίμετρα	
		50(1). Ο σκοπὸς τῆς νομοθε-	

ΑΜΜΑΚΤΗΣ Ο 1 Σ.

	Σελ. Κειμ. Σημ.	Σελ. ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ (ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ) Κειμ. Σημ.
σίκες του	43 113	52(1). Ματαύρης τῶν ἀνθρώ-
β'. τε τράμετρα	44 114	πίνων 45 115
51(2). Ἀφιλοκέρδεια	44 114	53(2). Χαρακτῆρες γυναικῶν. 46 116

Γ' ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΛΚΑΙΟΣ	Σελ. Κειμ. Σημ.	Σελ. Κειμ. Σημ.
54(1). Ἡ αἰθουσαὶ τῶν ὅπλων	51 118	62(4). Εἰς ὁραίνων κόρην ἀκό-
55(2). Ἡ πόλις ἐν τριχυμίᾳ .	51 119	μη ἀνύπανδρον 55 124
56(3). Καταπολέμησις τοῦ χει-		63(5). «Τύπεροχή» 55 124
μῶνος	52 120	64(6). Τρέμβη 55 124
57(4). Συμποσιακὸν ἔσμα .	52 120	65(7). Γαμβρός 56 125
58(5). Χαιρεκακία	52 121	66(8). Ο θυρωρός 56 125
ΣΑΙΠΦΩ		
59(1). Ὡδὴ εἰς τὴν Ἀφροδί-		ΑΝΑΚΡΕΩΝ
τῆν	52 121	67(1). Παραγγελίαι διὰ τὸ
60(2). Ἡ ξενιτεμένη φίλη . .	54 122	συμπόσιον 56 126
61(3). Εἰς γυναῖκα ἄμουσον. .	54 123	68(2). Στεναγμοὶ γῆρατος . 57 126
		69(3). Γεροντικὴ παράπονα. 57 127

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ	Σελ. Κειμ. Σημ.	Σελ. Κειμ. Σημ.	
70. Ἀποσπάσματα	61 128	78(5). Ἐπίκρισις ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος 64 133	
ΑΛΚΑΝ			
71(1). Νυκτερινὴ ἡρεμία . .	61 129	ΒΑΚΧΥΤΑΙΔΗΣ	
72(2). Τὸ γῆρας	62 129	79(1). Παιῶν εἰς τὴν εἰρήνην 65 134	
ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ			
73. Νυκτερινὴ ἐπιστροφὴ τοῦ ἥλιου	62 130	80(2). Μίξ ἡ ὁδὸς τῆς εὐτυ-	
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)			
74(1). Ἐγκάλμιον εἰς τοὺς πε- σόντας ἐν Θερμοπύ-		χίας 65 135	
λαις	63 131	81(3). Διθύραμβος (εἰς τὸν Θησέα) 66 135	
75(2). Ἀσταθῆ τὰ ἀνθρώπινα	63 132	82(4). Ἐπίνυκος Ἀργείωφ, Κεί-	
76(3). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου .	64 132	φ παιδί, πώντη, Ἰσθμια. 68 138	
77(4). Ἡ Ἀρετὴ	64 132	ΠΙΝΔΑΡΟΣ	
		83(1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος) 69 140	

	Σελ.		Σελ.
	Κειμ. σημ.		Κει. Σημ.
84(2). Διθύραμβος (πρόδε τι- μὴν τοῦ Διονύσου) . . . 70 141		ψει τοῦ ἡγέτου) 71 143	
85(3). Διθύραμβος (πρόδε τιμὴν τῶν Ἀθηνῶν) 71 143		87(5). Ἐπίνυκος εἰς Ὁλωμπι- ονίκην· Ἀσωπίχφ Ὀρχομενίφ παιδὶ στα- διεῖ 72 145	
86(4). Παιάν (ἐπὶ τῇ ἐκλεί-			

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν «Ἐκλογῶν» τοῦ κ. ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ ἐλήφθησαν :

- 1) Τὰ ὡραῖα . 4, 5, 6, 27, 35, 36, 44, 45, 46, 50, 51, 57, 58, 63, 64, 65,
66, 69, 72, 78, 81 ποιήματα.
- 2) Άι διάστοιχοι ἔρμηνευτικοί σημειώσεις τῶν ἀνωτέρω πουημάτων.
*Η λοιπὴ ὥλη τοῦ παρόντος βιβλίου ἐλήφθη ἐκ τῶν «Ἐκλογῶν» τοῦ κ.

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ.

Η εἰκονογράφησις τοῦ βιβλίου δρεῖται εἰς τὸν κ. Κ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΝ
Ἐπιμελητὴς ἐκδόσεως ΗΡ. ΚΑΡΑΝΑΣΤΑΣΗΣ (ἀπ. Δ.Σ. ΟΕΣΒ 832/11-3-61)

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον, εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Αντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψύτυπον. Ο διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιῶν αὐτὸν διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α' 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ', 1961 (VI) - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 10.000 - ΣΥΜΒΑΣΙΣ 1037/27-3-61
Έκτυπωσις και βιβλιοδεσία : ΑΛΕΞ. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ — Φαραντάτων 41 - Γουδή

0020556687
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

